

PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

Memòria informativa

gener de 2019

LAND Urbanisme i Projectes SLP

PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

document d'aprovació inicial – gener 2019

Esteve Corominas i Noguera – Joan Carles i Roqué
LAND Urbanisme i Projectes SLP

POUM DE SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

MEMÒRIA INFORMATIVA

0. CRÈDITS	7
1. PREÀMBUL	8
1.1 El futur POUM de Santa Margarida de Montbui	8
1.2 Redacció	8
1.3 Marc legal	8
1.4 Participació ciutadana	9
1.5 Contingut del POUM	10
2. ESTUDIS TERRITORIALS I AMBIENTALS	11
2.1 Marc normatiu	11
2.2 Relació amb altres plans i programes	12
2.3 Requeriments ambientals significatius	19
2.4 Diagnosi ambiental de l'àmbit del Pla	65
3. POBLACIÓ, ECONOMIA I HABITATGE	67
3.1 Presentació	67
3.2 Creixement de població	69
3.3 Característiques demogràfiques	69
3.4 Activitat econòmica i mercat laboral	75
3.5 La situació del mercat d'habitatge	77
3.6 El retard de l'oferta comercial	78
3.7 Impacte de la crisi en les projeccions de població	79
3.8 Projeccions demogràfiques per Santa Margarida de Montbui a l'horitzó del 2031	80
4. ANÀLISI DEL DESENVOLUPAMENT URBANÍSTIC	83
4.1 Desenvolupament urbà del municipi	83
4.2 Planejament d'aplicació de rang superior	90
4.3 Els Plans municipals	96
4.4 Planejament urbanístic vigent	98
4.5 Patrimoni	103
4.6 Diagnosi urbanística preliminar de Santa Margarida de Montbui	105

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

Situació territorial

(A3)

i-1. Encaix Territorial

E : 1 / 160.000

i-2. Delimitació terme municipal

E : 1 / 24.000

Planejament de rang superior

i-3. Pla Territorial Parcial Comarques Centrals (Anoia)

i-4. Pla Director Urbanístic Conca d'Òdena

Planejament vigent

i-5. Règim del sòl

E : 1 / 24.000

i-6. Eixos vertebradors

E : 1 / 24.000

i-7. Equipaments

E : 1 / 16.000

i-8. Vies i espais urbans

E : 1 / 16.000

i-9. Àmbits i elements objecte de protecció (5 fulls)

E : 1 / 10.000

i-10. Planejament vigent–Refós / Urbà i urbanitzable (5 fulls)

E : 1 / 4.000

i-11. Planejament vigent–Refós / No urbanitzable (5 fulls)

E : 1 / 10.000

Edificació

i-12.1 Creixement històric Nucli urbà

E : 1 / 4.000

i-12.2 Creixement històric Nucli antic

E : 1 / 4.000

i-13 Tipologies edificatòries en el Nucli Urbà

E : 1 / 4.000

i-14 Alçades de l'edificació en el Nucli Urbà

E : 1 / 4.000

i-15 Usos en planta baixa en el Nucli Urbà

E : 1 / 4.000

i-16. Tipologies, Alçades i Usos en planta baixa al Nucli Antic

E : 1 / 4.000

0. CRÈDITS

Coordinadors del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal

Esteve Corominas i Noguera / arquitecte
Joan Carles i Roqué / arquitecte

Col·laboradors tècnics

Neus Roca Cambras / arquitecta
Laura Cid i Espinach / ambientòloga
Nacho Guilera i Vera / ambientòleg
Nuria Asensio i Salvador / ambientòloga
Xevi Codina / enginyer de mobilitat
Laura Llavina / geògrafa
Jaume Aumatell i Colom / arquitecte tècnic
Alvar Garola i Crespo / economista
Gemma Vélez / economista
Quim Llorens / advocat
Agustí Pere Figueres i Romera / enginyer de camins, canals i ports
Ricard Ruiz / enginyer fluvial
Anna Serra i Orra / comunicació
Jordi Figueres i Bautista/ delineació
Carme Marcé i Font / administració

Serveis tècnics municipals

Àngel Balaguer / arquitecte municipal
Esther Martínez / serveis tècnics municipals

1. PREÀMBUL

1.1 El futur POUM de Santa Margarida de Montbui

L'elaboració del nou POUM per a la revisió de les Normes Subsidiàries de Planejament (1982) actualment vigents comportarà sens dubte, la possibilitat de replantejar les determinacions i el model urbanístic del planejament urbanístic del municipi, però alhora també planteja l'oportunitat de posar damunt la taula i a debat ciutadà els reptes de futur i el paper que ha de jugar el municipi en el mapa dels pobles i ciutats de Catalunya, i especialment dins aquest àmbit de la Conca d'Òdena; amb un debat sobre els objectius i els reptes de futur, socials i econòmics del municipi, que depassen inclús el marc urbanístic, però que els treballs del nou POUM poden propiciar.

L'especial ubicació del nucli urbà i del municipi, que per situació i funcionalitat forma part de la conurbació urbana d'Igualada, juntament amb els municipis d'Òdena, Jorba i Vilanova del Camí, comporta que també aquest planejament urbanístic municipal tingui de posar especial cura en la vertebració d'aquest marc territorial i en la seva aportació dins aquest sistema urbà, tant pel que fa a l'ordenació territorial com per a la seva participació en la funcionalitat i serveis comunitaris d'aquesta conurbació urbana.

Un debat sobre el model territorial, sens dubte, matisat pel moment de crisi actual, i en un país amb unes ciutats i uns pobles ja "construïts", i en el que per tant, un dels primers objectius urbanístics hauria d'ésser la consolidació d'aquesta realitat urbana i la seva incorporació a criteris de major sostenibilitat mediambiental i de millora de la qualitat urbana, i en la que la posta en valor de l'entorn, el paisatge urbà, la qualitat i el confort urbà, haurien d'estar presents des de l'inici en els objectius bàsics del nou planejament municipal.

1.2 Redacció.

L'estudi i execució d'aquests treballs es fa per encàrrec de l'Ajuntament de Santa Margarida de Montbui a la consultora urbanística Land Urbanisme i Projectes SLP, i es realitza per l'equip dirigit per Esteve Corominas i Noguera / arquitecte i Joan Carles i Roqué / arquitecte, i amb la col·laboració de la consultora ambiental Lavola per l'assessoria mediambiental, estudis territorials, l'avaluació de la mobilitat generada i la participació ciutadana; la consultoria ABM Consulting per a la planificació hidràulica; pel Gabinet d'Estudis Econòmics per a l'avaluació econòmica del Pla; i per l'advocat Joaquim Llorens per l'assessorament jurídic.

1.3 Marc legal

Els treballs tindran les característiques d'un Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM), que revisarà el planejament urbanístic actualment vigent al municipi (Normes Subsidiàries de Planejament-1982). El POUM es redacta d'acord amb l'establert a la legislació urbanística que s'esmenta a continuació, i amb les demés normes sectorials concurrents:

- Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme
- Llei 3/2012, de 22 de febrer, de modificació del Text refós de la Llei d'urbanisme
- Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme
- Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge
- Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental
- Decret 64/2014, de 13 de maig, pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística
- Real Decret Legislatiu 7/2015, de 30 d'octubre, pel que s'aprova el text refós de la Llei del sòl i rehabilitació urbana
- Llei 16/2015, del 21 de juliol, de simplificació de l'activitat administrativa de l'Administració de la Generalitat i dels governs locals de Catalunya i d'impuls de l'activitat econòmica.

1.4 Participació ciutadana

Amb l'objectiu d'aconseguir una ampla participació ciutadana i una plena difusió dels documents d'elaboració del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, l'ajuntament va aprovar el Programa de Participació Ciutadana per al POUM de Santa Margarida de Montbui. El programa de participació ciutadana té com a finalitat fomentar i garantir els drets d'informació, iniciativa i participació ciutadana en tot el procés de planejament del municipi, i facilitar la divulgació i la comprensió dels objectius i el contingut dels treballs de planejament.

El programa preveu la constitució d'una Comissió de Seguiment, la periodicitat de les reunions, les jornades de participació ciutadana i la fase d'informació pública dels documents que s'aprovin inicialment.

Es tracta en resum, que en l'elaboració del nou POUM, d'especial interès pel desenvolupament urbanístic social i econòmic de la població, el programa garanteixi la participació de tots els ciutadans interessats, en totes i cada una de les fases del planejament, posant al seu abast tots aquells instruments necessaris, d'informació, documentació elaborada, i participació directa en jornades de reflexió i debat, facilitant-ne la informació i divulgació de tots aquells documents, mitjançant la creació dels òrgans adients.

Amb aquest objectiu de facilitar, garantir i organitzar el seguiment dels treballs de redacció del POUM, així com la posterior gestió del mateix, el programa s'estructurarà en les següents fases:

- Accions preliminars.
 - o Definició dels òrgans de participació
 - o Creació d'una web específica
- Avanç de Pla
 - o Enquesta de percepció i expectatives ciutadanes
 - o Sessions de participació interna a l'Ajuntament
 - o Sessions de participació ciutadana
 - o Reunions sectorials
 - o Informe d'aportacions i propostes ciutadanes
 - o Publicació i difusió del document d'avanç de Pla
- Aprovació inicial
 - o Presentació de la proposta del POUM

- o Exposició pública del POUM aprovat inicialment
- Aprovació provisional i definitiva
 - o Publicació i difusió de les versions aprovades

El Programa de Participació Ciutadana es va aprovar conjuntament amb l'Avanç de Planejament i el Document Inicial Estratègic pel Ple de l'Ajuntament de Santa Margarida de Montbui, el 29 de gener de 2016, i va sortir publicat al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona el 15 de febrer de 2016.

1.5 Contingut del POUM

La redacció d'un Pla d'Ordenació Urbanística Municipal segons la legislació actualment vigent va tenir una primera fase en l'elaboració del document de l'Avanç de Planejament.

En aquest moment, d'aprovació inicial, el contingut del POUM és el que fixa la legislació vigent, i conté els objectius i criteris generals del Pla, una síntesis de les alternatives considerades, la descripció de la proposta, la normativa, l'informe ambiental, l'avaluació econòmica del Pla, el catàleg de béns, l'avaluació de mobilitat, la memòria social, un resum comprensiu de les propostes del POUM, així com l'informe dels suggeriments efectuats durant l'exposició pública de l'Avanç de planejament, i l'informe de retorn de les jornades de participació.

Per a poder realitzar la redacció del POUM, s'han elaborat estudis informatius del municipi de Santa Margarida de Montbui que comprenen les següents àrees de coneixement:

- Estudis territorials i ambientals
- Xarxa de comunicacions i mobilitat
- Patrimoni
- Població, economia i habitatge
- Anàlisi del desenvolupament urbanístic

En aquest document de Memòria informativa, hi ha l'anàlisi dels tres grans camps que compren l'urbanisme que són, el **territori** amb els estudis territorials i ambientals; la **població**, amb els estudis demogràfics, econòmics, d'habitatge, i de mobilitat; i finalment l'**urbanístic**, amb els estudis de com s'insereix una determinació població en un territori concret.

Posteriorment, en la Memòria d'ordenació, podrem veure'n els criteris i objectius urbanístics, i els criteris i objectius ambientals, les diferents alternatives, així com la descripció de les propostes del POUM.

2. ESTUDIS TERRITORIALS I AMBIENTALS

2.1 Marc normatiu

La incorporació de criteris de sostenibilitat en el planejament urbanístic pren importància i concreció a Catalunya a partir del Text refós de la Llei d'Urbanisme i el seu reglament (Decret Legislatiu 1/2010 i Decret 305/2006), que es pronuncia clarament a favor d'un **desenvolupament urbanístic sostenible**, sobre la base de l'ús racional del territori, per a comptabilitzar el creixement i el dinamisme econòmic necessari amb la cohesió social, el respecte al medi ambient i la qualitat de vida de les generacions presents i futures.

Des d'aquesta perspectiva el primer objectiu de la Llei és impregnar les polítiques urbanístiques de l'exigència de conjugar les necessitats de creixement amb els imperatius del desenvolupament sostenible. Relacionat, doncs, amb aquesta primera premissa, la Llei també esmenta, en el seu article 59.1, en el seu apartat f), que entre la documentació necessària dels Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) hi ha d'haver la documentació mediambiental adequada i, com a mínim, l'informe de sostenibilitat ambiental (ISA).

D'altra banda, cal tenir en compte la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental que estableix les bases que han de regir l'avaluació ambiental dels plans, programes i projectes que poden tenir efectes significatius sobre el medi ambient. No obstant això, segons la disposició addicional vuitena de la Llei 16/2015, del 21 de juliol, de simplificació de l'activitat administrativa de l'Administració de la Generalitat i dels governs locals de Catalunya i d'impuls de l'activitat econòmica, mentre no es duu a terme l'adaptació de la normativa catalana a la normativa bàsica estatal d'avaluació ambiental, és la Llei 6/2009 del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes, la que esdevé el marc legal d'avaluació ambiental, sempre i quan no es contradigui amb les prescripcions de dita normativa estatal.

Amb tot, segons l'apartat 6 a) de la Llei 16/2015, els Plans d'Ordenació Urbanística Municipal són objecte d'**avaluació ambiental estratègica ordinària**.

Atenent aquest marc normatiu, un cop realitzada la sol·licitud d'inici del procediment d'avaluació ambiental, dutes a terme les consultes prèvies i elaborat el Document d'Abast per part de l'Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental de Barcelona, l'article 20 de la Llei 21/2013 estableix que el següent pas de l'avaluació ambiental estratègica consisteix en la redacció de l'**Estudi Ambiental Estratègic**, amb el contingut que estableix el Reglament de la Llei d'urbanisme, complementat amb els nous aspectes que es deriven de la Llei 20/2013.

En la fase d'Avanç del POUM s'ha dut a terme un anàlisi general del municipi que ha permès disposar d'un coneixement de base que ha servit per a plantejar i avaluar les alternatives de planejament i els objectius ambientals als que s'ha d'adequar el Pla.

Es presenten a continuació els **estudis territorials i ambientals del POUM de Santa Margarida de Montbui** que han servit de base per a la realització d'aquest Estudi Ambiental Estratègic que acompanya el POUM.

2.2 Relació amb altres plans i programes

A continuació es recopilen aquells plans i programes més significatius dels quals s'ha tingut coneixement per tal de recollir les incidències previsibles sobre els plans sectorials i territorials concurrents, tal i com estableix la Llei 21/2013, i d'identificar aquells casos en què la seva superposició, entre si, i amb aquest POUM, pot representar impactes acumulatius rellevants que s'hagin de tenir en consideració en l'avaluació d'aquest Pla.

A aquests afectes es consideraran els següents grups de plans i programes:

- Instruments de planejament territorial i urbanístic
- Plans territorials sectorials

Es descriuen a continuació els instruments de planejament territorial i urbanístics que afecten al municipi de Santa Margarida de Montbui: El Pla Territorial General de Catalunya (PTGC), el Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals (PTPCC), el Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena, així com d'altres plans territorials sectorials.

2.2.1 El Pla territorial parcial de les comarques centrals

El Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals (PTPCC) va ser aprovat definitivament per acord de Govern el 16 de setembre de 2008.

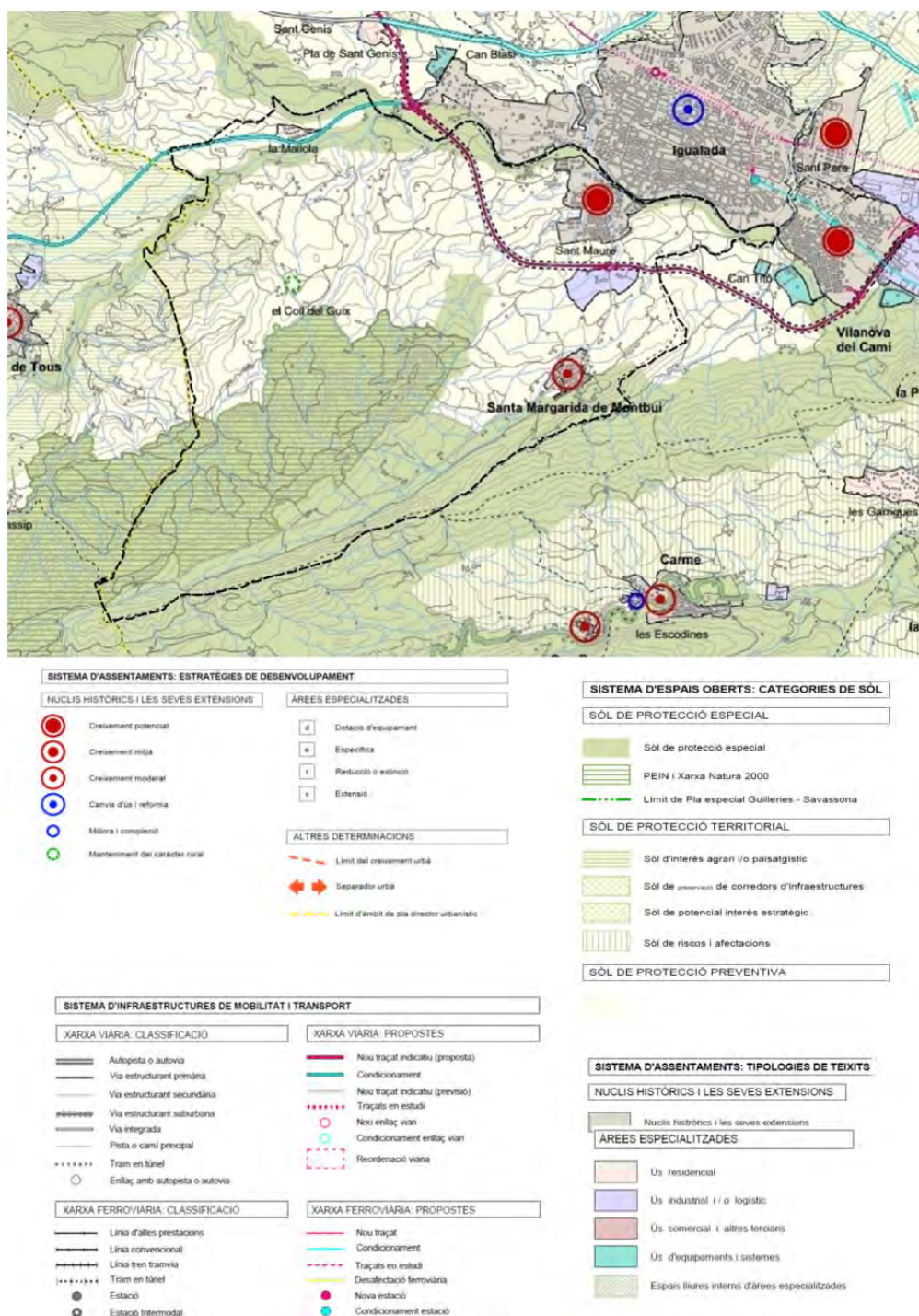
De la interpretació dels plànols d'ordenació d'aquest Pla, i concretament del que porta per títol "*Espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions d'infraestructures*" (veure figura que segueix), se'n desprèn que en relació al sistema d'assentaments, el Pla proposa com a estratègia de desenvolupament per al **nucli antic de Santa Margarida de Montbui la de creixement moderat**, i pel **nucli urbà principal de Sant Maure la de creixement potenciat**.

En relació al **sistema d'espais oberts**, cal destacar que el Pla classifica **tota la part sud del municipi i el curs fluvial del riu Anoia**, situat al nord, com a sòl de **protecció especial**. D'altra banda, una gran porció de territori situada a la part oest està protegida per les figures del PEIN i la Xarxa Natura 2000 de la Serra Miralles-Queralt. També cal destacar una **petita porció del territori situada al nord oest** està qualificada com a sòl de **protecció territorial**, pel seu valor agrari i/o paisatgístic. La resta del sòl està categoritzat com a sòl de protecció preventiva.

També cal ressaltar l'existència d'un gran espai destinat a l'activitat industrial o logística, denominat polígon industrial Plans de La Tossa, situat entre els dos nuclis urbans.

En relació al sistema d'infraestructures de mobilitat i transport el PTPCC proposa, per a la xarxa viària, la construcció d'un **nou traçat d'una via estructurant suburbana** al sud del nucli urbà de Sant Maure i que representa un enllaç de l'A2 amb la carretera C-37.

Figura 1. Espais oberts, estratègies d'assentament i actuacions d'infraestructures a Santa Margarida de Montbui

Font: Pla Territorial Parcial de Comarques Centrals

A la **memòria ambiental** del Pla s'estableixen les determinacions per l'avaluació ambiental del planejament urbanístic de l'àmbit del Pla, les quals es sintetitzen en:

- Ajustar, en la mesura del possible, l'oferta de sòl residencial i industrial a les necessitats estimades pel PTPCC, valorant, si s'escau, la possibilitat d'actuar sobre el sòl urbà no consolidat i el sòl urbanitzable sense planejament aprovat definitivament. Cal considerar les conseqüències ambientals de

sobredimensionament de l'habitatge i del sòl industrial i els possibles desencaixos amb la planificació sectorial de les infraestructures ambientals.

- Prioritzar l'ús del sòl urbà no consolidat i del sòl urbanitzable enfront la qualificació de noves àrees d'extensió. L'avaluació ambiental de plans i projectes de desenvolupament urbanístic que determinin l'extensió dels nuclis en contacte amb espais PEIN i de la Xarxa Natura 2000 valorarà especialment l'afectació d'aquests espais naturals. En tot cas, cal considerar que els plans i projectes de desenvolupament urbanístic que afectin aquests espais hauran de garantir el compliment dels punts 3 i 4 de l'article 93/42/CEE.
- Quantificar el consum d'aigua i la generació de residus i aigües residuals considerant el desenvolupament del Pla, i estimar si escau les necessitats addicionals d'infraestructures ambiental i el seu cost. Caldrà especificar que el creixement urbanístic ha d'internalitzar el cost global de la disposició, distribució i garantia del nou abastament previst derivat del seu desenvolupament.
- Incorporar mesures per la mobilitat sostenible.
- Contenir la proliferació de construccions en el sòl no urbanitzable i vetllar per la seva integració en el paisatge.
- Assegurar la funcionalitat dels connectors i la permeabilitat de la matriu.
- Adoptar mesures de minimització, correcció i/o compensació de les impermeabilitzacions hidrogràfiques derivades dels desenvolupaments urbanístics.
- En general, incorporar els objectius, criteris i indicadors ambientals de l'ISA del PTPCC.

2.2.2 Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena

En funció del que s'estableix al Text Refós de la Llei d'Urbanisme correspon als Plans Directors Urbanístics establir:

- Les directrius per coordinar l'ordenació urbanística d'un territori d'abast supramunicipal
- Determinacions sobre el desenvolupament urbanístic sostenible, la mobilitat de les persones i mercaderies i el transport públic.
- Mesures de protecció del sòl no urbanitzable, i els criteris per a l'estructuració orgànica d'aquest sòl.
- Concreció i reserva de sòl per a grans infraestructures.
- Programació de polítiques supramunicipals de sòl i habitatge per garantir la solidaritat intermunicipal.
-

En concret, el Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena va ser aprovat el 19 de desembre de 2008 per la Conselleria de Política Territorial i obres Públiques. L'àmbit del Pla el conformen 11 municipis: Capellades, Carme, Castellolí, Igualada, Jorba, Òdena, Orpí, La Pobla de Claramunt, **Santa Margarida de Montbui**, La Torre de Claramunt, Vilanova del Camí.

Tot seguit es sintetitzen les principals propostes per Santa Margarida de Montbui, tenint present que, per la seva incidència directa, la coordinació amb aquest PDU haurà de ser constant i transversal tant als documents del POUM, com en el present procés d'avaluació ambiental estratègica.

Pel que fa al sistema d'espais oberts estableix una distribució en protecció especial, territorial i preventiva. Aquesta estructura s'ajusta a la que determina el Pla territorial parcial de les Comarques Centrals.

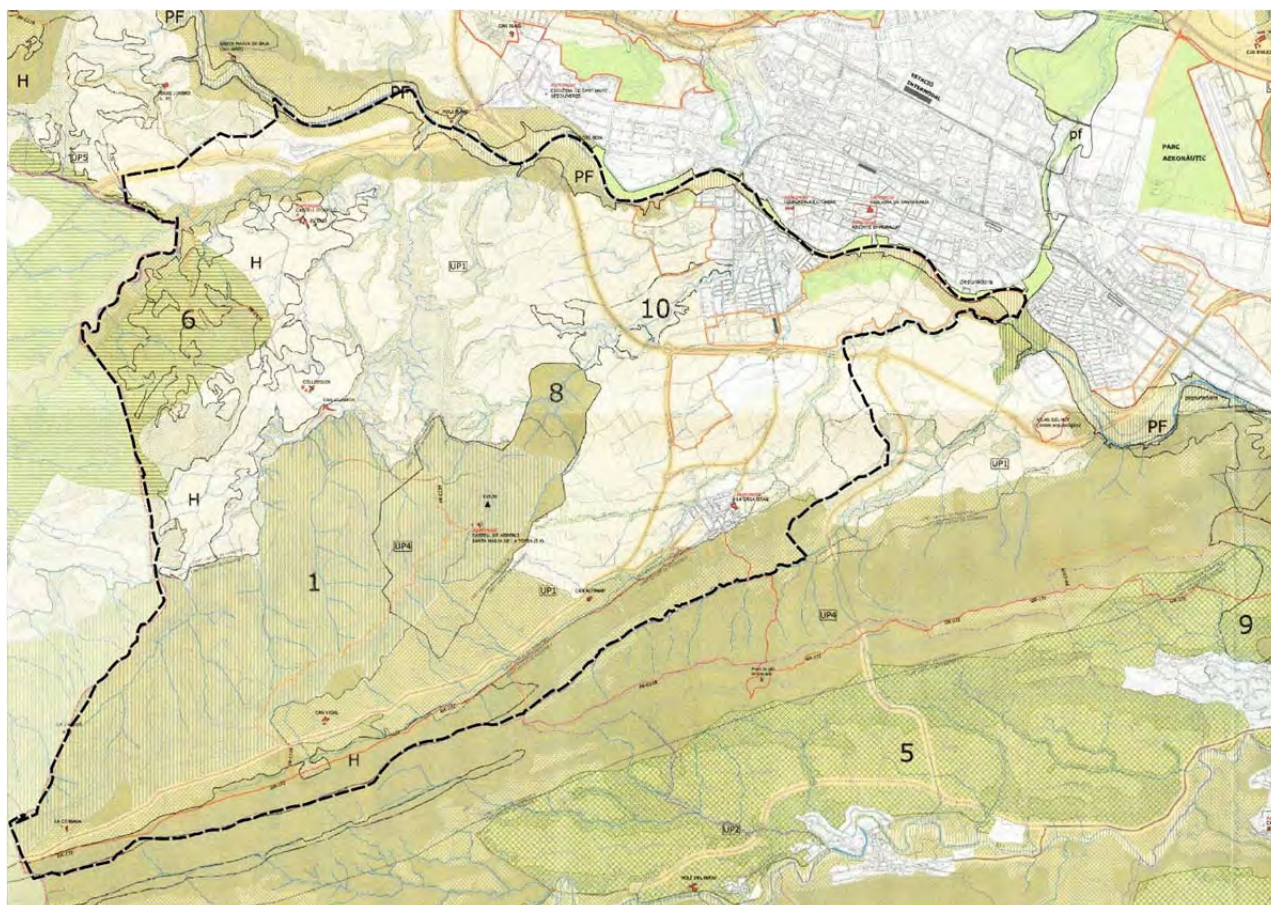
- El **sòl de protecció especial** es diferencia entre el sòl format per les **figures de protecció ambiental (PEIN i XN2000)** corresponent al Sistema Prelitoral Central, i el sòl de **valor natural i connectiu**, el qual està bàsicament associat als **connectors fluvials** i la part sud del terme municipal, **les Serres de Collbàs i Portella**.
- Pel que fa al sòl de protecció territorial hi ha diferents categories, com és el **sòl d'interès agrari i paisatgístic** (el trobem al sector oest), i el de corredors d'infraestructures per a noves carreteres projectades.
- L'altra categoria és el sòl de protecció preventiva, que ocupa un gran espai localitzat a la zona central del terme municipal i fa referència a espais agrícoles i masses boscoses aïllades.

Pel que fa al sistema d'assentaments, el PDU estableix referències quantitatives específiques per a la determinació de les previsions de sòls d'extensió per a l'àrea urbana Igualada-Santa Margarida de Montbui. En els plànols d'ordenació es detallen aquestes àrees d'extensió que, en el cas de Santa Margarida de Montbui, són:

- Part **nord del nucli antic de Santa Margarida de Montbui** per a **desenvolupament residencial** (manteniment de l'ordenació).
- **Manteniment de l'ordenació vigent per al polígon industrial Plans de la Tossa**, amb gran superfície urbanitzable en la part est, i un espai d'eventual transformació per un desenvolupament urbanístic condicionat per un equipament municipal.
- En el nucli urbà de **Sant Maure** hi ha un **sector urbanitzable residencial a la part nord oest de nucli urbà**, en què també s'hi localitza un gran sector d'eventual transformació per usos mixtos d'àmbit municipal. La part sud del barri també es classifica de la mateixa manera i es reserva espai per a equipaments, destacant un gran espai a l'est del nucli on també hi ha una previsió de desenvolupament d'ús especialitzat: terciari o industrial. Per tant, hi ha previsió de creixement tant a la part nord-oest com est del nucli urbà.
- Pel que fa a les **infraestructures i els equipaments** es preveu la creació de noves carreteres entre el nucli antic i el nucli urbà de Sant Maure. Bàsicament són carreteres d'unió des d'Igualada al sud i oest, per tant, es situen dins el terme municipal.

Cal destacar una vegada més la creació de la carretera que uneix la carretera C-37 amb la A-2, al sud d'Igualada. També el nou traçat de la C-37 per evitar passar per dins del nucli antic de Santa Margarida de Montbui i que té un ramal al polígon industrial.

Figura 2. Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena a Santa Margarida de Montbui

Font: Registre del Planejament Urbanístic de Catalunya. Generalitat de Catalunya

2.2.3 Pla Director Urbanístic de les Àrees Residencials Estratègiques de l'àmbit de les Comarques Centrals

Els Plans directors urbanístics de les Àrees Residencials Estratègiques (ARE) tenen com a finalitat principal posar a disposició dels ciutadans habitatges assequibles en zones habilitades per acollir el creixement residencial proposat, seguint les estratègies de creixement marcades pel planejament territorial parcial vigent en cada àmbit.

En concret, el Pla director urbanístic (PDU) de les ARE de les Comarques Centrals, aprovat definitivament per resolució del conseller de Política Territorial i Obres Públiques en data 13 de març de 2009, inclou el municipi de Santa Margarida dins del seu àmbit (a més de: Berga, Igualada, Manlleu, Manresa, Sant Joan de Vilatorrada, Sant Vicenç de Castellet, Tona, Vic i Solsona). En concret, aquest PDU comprèn, per a l'àmbit d'estudi, l'ARE "Nou Sector Residencial".

Es tracta d'una extensió de terrenys agrícoles al sud-est del nucli urbà, classificats com a sòl no urbanitzable pel planejament municipal vigent i reclassificats com a urbanitzable delimitat segons aquest PDU. Comprèn una superfície total de 19.35 Ha. El criteri general que guia aquesta proposta és dur a terme una ordenació que endegui el desenvolupament posterior de la totalitat de l'àmbit anomenat Creixement Sud, adequant-se a la realitat topogràfica i les preexistències de l'àmbit. D'aquesta manera, es potencia el creixement en continuïtat amb la trama d'Igualada i s'aconsegueix una major eficàcia per a tots els serveis urbanístics.

Es determina un nombre màxim d'habitatges de 1.239, el que suposa una densitat de 64 habitatges/Ha, reservant-se'n un 64,41% per a habitatge de protecció, segons diferents règims.

Segons la memòria de planejament de l'ARE, l'ordenació prevista es resumeix segons la taula següent:

Taula 1. Superfícies de l'ARE

QUALIFICACIÓ DEL SÒL		SUPERFÍCIE	PERCENTATG
Sòl públic			
V0	Vialitat	43.803,96	22,64
V4	Reserva de vialitat	2.197,95	1,14
V8	Camins	2.604,83	1,35
P0	Verd públic	39.589,56	20,46
P1	Verd públic pendent <20%	17.044,43	8,81
E0	Equipament públic	41.851,45	21,63%
HD	Habitatge dotacional	2.572,38	1,33
ST	Serveis tècnics	250,00	0,16
Total		149.914,56	77,47
Sòl privat			
16b	Residencial Unifamiliar Arrenglerada	4.073,68	2,11
13b	Residencial Plurifamiliar Bloc lineal	9.450,00	4,88
13b-HP	Residencial Plurifamiliar Bloc lineal HP	26.427,53	13,56
13c	Residencial Plurifamiliar Bloc aïllat	3.834,00	1,98
Total		43.605,21	22,53
Total		193.519,77	100

Figura 3. Característiques del sector. Zones i sistemes

Font: Memòria de l'ARE Nou Sector Residencial

Els objectius ambientals, de caràcter força genèric, per a aquesta ARE segons l'ISA corresponent són:

- Garantir una ordenació urbanística eficient, especialment pel que fa a la funcionalitat i al consum de recursos, i adaptada a les característiques ambientals del sector i el seu entorn.
- Prevenir el risc d'inundació, evitant l'afectació a béns i persones
- Regular la implantació de les instal·lacions de radiocomunicació i de transport d'energia elèctrica, per tal de minimitzar els impactes associats als materials utilitzats i fomentar-ne la durabilitat, la reutilització i el reciclatge.
- Establir, com a element bàsic i vertebrador de l'ordenació adoptada, un sistema d'espais lliures que respongui, entre d'altres, a criteris de biodiversitat urbana, físicament continu i connectat amb les xarxes urbanes i les xarxes territorials exteriors
- Fomentar la naturalització de l'espai urbà

2.2.4 Planejament sectorial

El planejament urbanístic també ha d'harmonitzar-se amb els plans territorials sectorials existents i futurs. Aquests plans comprenen tot l'àmbit de Catalunya però, d'acord amb el seu caràcter sectorial, les seves determinacions es refereixen només a un o alguns aspectes de la realitat territorial. A continuació, s'enumeren els que poden tenir més influència en l'àmbit del present POUM:

- Pla de carreteres de Catalunya (1985, revisat el 1995).
- Pla d'infraestructures de transport de Catalunya 2006-2026
- Pacte Nacional per a les Infraestructures
- Directrius nacionals de Mobilitat (Decret 362/2006, de 3 d'octubre)
- Estratègia temàtica per la protecció del sòl (2002)
- Pla de Gestió del districte de conca fluvial a Catalunya 2010-2015
- Planificació d'espais fluvials de la Conca del Llobregat
- Pla Sectorial d'Abastament d'Aigua a Catalunya (PSAAC)
- Pla Especial d'Emergències per Inundacions a Catalunya (INUNCAT)
- Pla d'energia de Catalunya (2006-2015)
- Pla de sanejament de Catalunya (1996)
- Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes (PSARU 2005)
- Programa de gestió de residus municipals de Catalunya (PROGEMIC 2007 - 2012)
- Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus Municipals de Catalunya
- Programa de gestió de residus de la construcció de Catalunya (PROGROC 2007 - 2012)
- Pla d'acció per a la gestió dels residus municipals a Catalunya 2005-2012
- Pla director urbanístic de les àrees residencials estratègiques de l'àmbit de les Comarques Centrals
- Programa d'actuació en sòl i habitatge 2000-2009
- Pla de sòl residencial i industrial 2005-2008
- Programa de desenvolupament rural (2007-2013)
- Pla de turisme de Catalunya

2.3 Requeriments ambientals significatius

En aquest apartat es pretén realitzar una descripció sintètica de la situació actual del medi ambient de l'àmbit d'estudi, així com de la seva probable evolució en cas de no produir-se variacions significatives en el marc de planificació estratègica i, concretament en el planejament urbanístic vigent.

Val a dir que aquest apartat es complementa amb la descripció dels aspectes territorials i ambientals que es fa en la pròpia memòria del POUM, on s'hi pot trobar informació més detallada sobre alguns dels temes tractats aquí. En qualsevol cas, aquest apartat vol ser més una diagnosi des del punt de vista ambiental que no pas una descripció enciclopèdica de la realitat territorial del municipi.

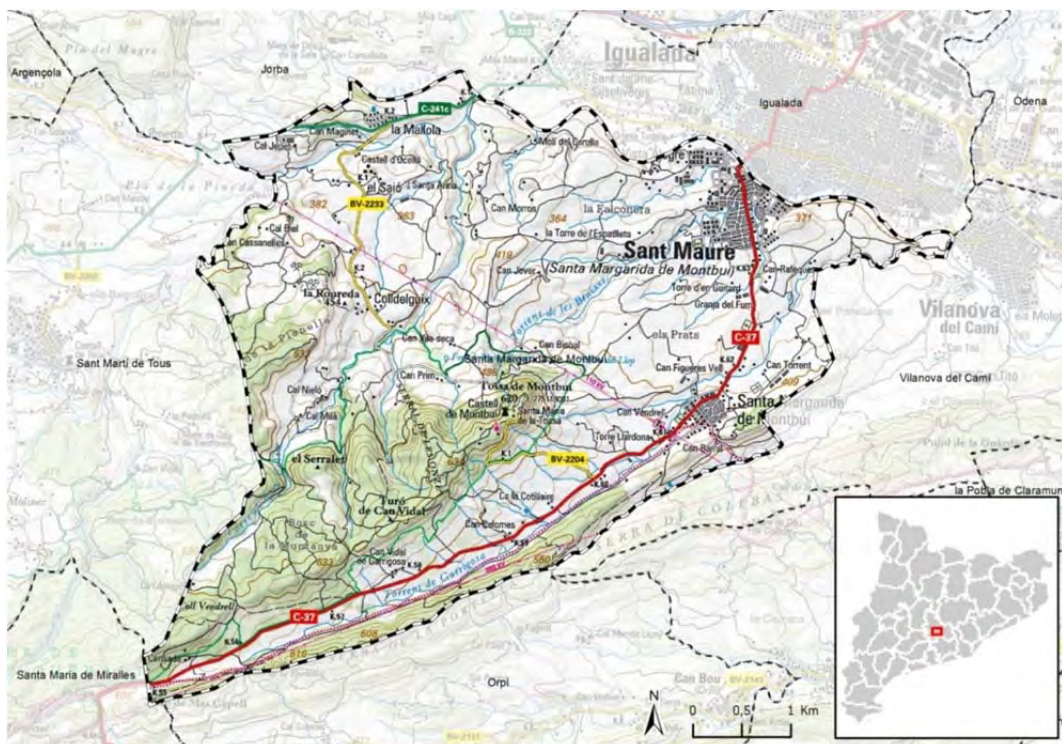
És important assumir la forma del territori com a principal criteri d'ordenació, i veure quins són els principals requeriments ambientals que ens permetran definir les propostes del Pla, atenent especialment al procés de construcció del sòl rústic, als espais naturals d'interès rellevant, al paisatge de l'agricultura, als corredors ecològics, a l'ordenació dels recursos naturals, entre d'altres.

La present diagnosi es basarà en la identificació d'aquells elements que caracteritzen ambientalment l'àmbit i que es considera tindran afectació en l'ordenació que prevegi el document del Pla d'Ordenació Urbana Municipal. Un cop identificats aquells elements rellevants des del punt de vista ambiental, es concretarà i ampliarà la informació relativa a l'estat actual d'aquests aspectes. Amb aquesta metodologia es pretén descriure aquells elements rellevants de l'àmbit d'estudi, cercant una anàlisi sistematitzada i que permeti cercar la interrelació entre els diferents elements que caracteritzen ambientalment al terme municipal.

2.3.1 Descripció general de l'àmbit d'estudi

El municipi de Santa Margarida de Montbui està situat a l'oest de la província de Barcelona, concretament a l'àmbit central de la comarca de l'Anoia, coneguda com la Conca d'Òdena.

Figura 4. Situació del terme municipal

Font: Lavola a partir de les bases de l'ICC

La població registrada l'any 2014 va ser de 9.641 habitants, amb una densitat de població de 349,3 hab/km² (IDESCAT), pràcticament el doble que a la comarca. El terme municipal té una extensió total de 27,58 km² i limita al nord amb els termes municipals d'Igualada (capital de comarca i municipi més influent) i Jorba, a l'oest amb Sant Martí de Tous i Santa Maria de Miralles, al sud amb Orpí i a l'est amb Vilanova del Camí.

Presenta un paisatge molt humanitzat i una topografia en general ondulada, plana predominantment al nord i centre i que va guanyant altitud cap al sud. L'altitud mitjana és de 316 metres i el punt més elevat es troba a la Tossa de Montbui amb 620 metres d'altitud, situada al Serral de les Onze, a la part sud-oest de terme. Al sud es situa la Serra de Portella i una petita franja de la Serra de Collbàs que fan de límit municipal per aquesta part de terme, de la mateixa manera que ho fa el Riu Anoia a la part nord, separant d'Igualada i Jorba.

Aquesta topografia ha configurat els espais on s'ha assentat la població i on s'han establert explotacions agràries. En general, la part nord-est ha estat la més adequada per a l'assentament humà i tota la part oest i est per a l'agricultura, ja que presenta pendents suaus i sòls aptes, mentre que, al sud, les muntanyes han afavorit la presència de masses boscoses, algunes en explotació.

Taula 2. Dades bàsiques del municipi

ÀMBIT: SANTA MARGARIDA DE MONTBUI	
Població:	9.641 hab. (2014)
Superfície:	27,58 Km ²
Densitat:	351,2 hab/km ²
Municipis	Igualada, Jorba, Sant Martí de

límitrofes:	Tous, Santa Maria de Miralles, Orpí i Vilanova del Camí.
Comarca	Anoia

Font: IDESCAT

Un tret estructural a tenir en compte pel que fa a la morfologia urbana de Santa Margarida de Montbui és la segregació espacial que ha patit el terme municipal, de manera que avui en dia trobem dos nuclis separats: el nucli antic de Santa Margarida de Montbui i el nucli urbà principal o antic barri de Sant Maure, nascut arran de l'expansió urbana des d'Igualada, ciutat amb la que limita de manera adjacent. Així doncs, és el nucli urbà principal o antic barri de Sant Maure, situat al nord del terme municipal, el que presenta una antropització més intensa per la influència que ha exercit Igualada com a nucli dinamitzador de la regió. Aquest nucli urbà concentra la major part de la població (entorn del 90% del total amb una extensió de 68.83 ha) i, en l'actualitat, exerceix la capitalitat municipal en detriment del nucli antic tradicional (20.29 ha).

2.3.2 Matriu de caracterització ambiental del municipi

Amb la finalitat de realitzar una anàlisi previ d'identificació dels elements ambientals rellevants al terme municipal de Santa Margarida de Montbui, es presenta a continuació una matriu de caracterització que permet identificar aquells elements ambientals rellevants al municipi i que serà necessari desenvolupar en els següents capítols del present estudi.

Classificats en diferents àmbits temàtics, s'analitzen un per un els diferents elements ambientals per precisar si tenen presència al terme municipal. D'entre aquells presents a Santa Margarida, s'estudia la seva rellevància territorial i, en cas de considerar-se un element no rellevant, s'afegeix la justificació d'aquesta decisió. Per altra banda, aquells elements presents al municipi i considerats de rellevància, es descriuen en detall en els apartats que segueixen.

ELEMENT AMBIENTAL		PRESÈNCIA AL MUNICIPI	DESCRIPCIÓ ELEMENTS	RELLEVÀNCIA	JUSTIFICACIÓ DE NO RELLEVÀNCIA	ANÀLISI COMPLEMENTARI D'ELEMENTS RELLEVANTS
Ocupació i consum de sòl	Usos agrícoles o ramaders rellevants	Sí	Gran presència de conreus	Sí		Apartat 2.2.2 Ocupació i usos del sòl
	Usos forestals	Sí	Extenses àrees forestals, algunes d'elles en explotació.	Sí		Apartat 2.2.2 Ocupació i usos del sòl
	Zones cremades a partir de 2003	No	L'anàlisi de perímetres d'incendis per any disponibles a la cartografia oficial del DARPAMN ⁽¹⁾ descarta la presència de zones cremades a partir del 2003.			

¹ Capa Incendis 1986 - 2011 (Incendis forestals ocorreguts durant el període 1986-2011). Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

ELEMENT AMBIENTAL		PRESÈNCIA AL MUNICIPI	DESCRIPCIÓ ELEMENTS	RELLEVÀNCIA	JUSTIFICACIÓ DE NO RELLEVÀNCIA	ANÀLISI COMPLEMENTÀRI D'ELEMENTS RELLEVANTS
	Activitats extractives	Sí	Presència d'una mina de guix en actiu amb restauració integrada. ²	Sí		Apartat 2.2.2 Ocupació i usos del sòl
Hàbitats i espècies protegides	HIC prioritaris	Sí	Pinedes de pinassa del Prepirineu i del auso segàrric Matollars mediterranis continentals halòfils i gipsòfils	Sí		Apartat 2.2.3 Hàbitats
	HIC no prioritaris	Sí	Pinedes de pi blanc Alzinars de terra baixa Terrers calcaris, generalment margosos, amb vegetació molt esparsa o quasi nus. medes de terra baixa Llits i marges de rius, o vores d'embassaments, sense vegetació llenyosa densa Canyissars	Sí		Apartat 2.2.3 Hàbitats
	AIFF	No	No existeixen, a partir d'anàlisi de cartografia oficial del DARPAMN ³			
Espais naturals protegits	Espais PEIN	Sí	PEIN: Serra de Miralles-Queralt (Sistema Prelitoral Central)	Sí		Apartat 2.2.4 Espais protegits i altres espais d'interès natural
	Espais XN2000	Sí	Serra de Miralles -Queralt (Sistema Prelitoral Central).	Sí		Apartat 2.2.4 Espais protegits i altres espais d'interès natural
	ENPE	No	No existeixen a partir d'anàlisi de cartografia oficial del DTES ⁴ .			
	Arbres monumentals	No	No existeixen a partir de l'anàlisi de les fixes d'arbres monumentals del DARPAMN.			
Altres espais de rellevància ambiental	Zones humides	No	No existeixen zones humides catalogades en el terme municipal.			
	Forest del CUP	No	No existeixen, a partir d'anàlisi de cartografia oficial del DARPAMN ⁵ .			

² A partir d'informació subministrada pel Sistema Interactiu de Mapes Ambiental. Departament de Territori i Sostenibilitat

³ Capa Àrees d'interès faunístic i florístic (2011). Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

⁴ Capa Espais naturals de protecció especial (Límit dels espais naturals de protecció especial i altres espais). Departament de Territori i Sostenibilitat

⁵ Capa Forests Públiques (Forests públiques). Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

ELEMENT AMBIENTAL		PRESÈNCIA AL MUNICIPI	DESCRIPCIÓ ELEMENTS	RELLEVÀNCIA	JUSTIFICACIÓ DE NO RELLEVÀNCIA	ANÀLISI COMPLEMENTÀRI D'ELEMENTS RELLEVANTS
	Patrimoni geològic: Espais d'interès geològic	Sí	Presència de l'espai La Tossa de Montbui.	Sí		Apartat 2.2.4 Espais protegits i altres espais d'interès natural
	Altres elements locals de valor ambiental	Sí	Important presència de badlands.	Sí		Apartat 2.2.4 Espais protegits i altres espais d'interès natural
Connectivitat ecològica	Presència de connectors d'abast territorial	Sí	Presència de connectors orogràfics i fluvials.	Sí		Apartat 2.2.5 Connectivitat ecològica
	Eixos de connectivitat local	Sí	Sistema hídric municipal i mosaics agro-forestals presents a l'oest del municipi.	Sí		Apartat 2.2.5 Connectivitat ecològica
Riscos naturals	Presència de zones de risc d'incendi alt o molt alt	Sí	Zones amb perill d'incendi alt segons el mapa de Protecció Civil de Catalunya.	Sí		Apartat 2.2.6 Riscos naturals
	Presència d'àrees amb riscos geològics	Sí	Forts pendents i materials litològics debils. Presència d'episodis d'esllavissades.	Sí		Apartat 2.2.6 Riscos naturals
	Urbanitzacions aïllades en contacte amb zones forestals	Sí	Existència d'urbanitzacions i diverses cases/masies aïllades en la matriu agroforestal.			Apartat 2.2.6 Riscos naturals
	Existència d'àrees d'inundables	Sí	Zones inundables vinculades al Riu Anoia i cursos fluvials associats. ⁶	Sí		Apartat 2.2.6 Riscos naturals
Riscos tecnològics	Risc químic	No	Es descarta la seva presència a partir de consulta del Mapa de Protecció Civil ⁷			
	Risc nuclear	No				
	Risc radiològic	No				
	Risc contaminació marina	No				
	Risc contaminació sòls	No				
	Risc transport mercaderies perilloses	Sí	Si bé el municipi no presenta cap infraestructura viària amb aquest risc, convé avaluar la proximitat d'altres infraestructures que sí que presenten aquest risc associat (A2)	Sí		Apartat 2.2.7 Riscos tecnològics

⁶ Cartografia del Pla INUNCAT. Agència Catalana de l'Aigua

⁷ Mapa de Protecció Cívica de Catalunya. Departament d'Interior)

ELEMENT AMBIENTAL			PRESÈNCIA AL MUNICIPI	DESCRIPCIÓ ELEMENTS	RELLEVÀNCIA	JUSTIFICACIÓ DE NO RELLEVÀNCIA	ANÀLISI COMPLEMENTÀRI D'ELEMENTS RELLEVANTS
Cicle de l'aigua	Superficials	Masses d'aigua superficials protegides	Sí	Riu Anoia, tipus de protecció: Per abastament, per nutrients i per hàbitats ⁽⁸⁾	Sí		Apartat 2.2.8 Cicle de l'aigua
		Problemes de qualitat en aigües superficials	Sí	Problemàtiques identificades al Riu Anoia. ⁹	Sí		Apartat 2.2.8 Cicle de l'aigua
	Subterrànies	Aqüífers protegits	Sí	Existència d'un gran aqüífer al sud (Gaià-Anoia), que limita amb el terme municipal però no s'hi inclou. ¹⁰	No	Es situa fora del terme municipal	
		Problemes de qualitat en aigües subterrànies ⁽¹¹⁾	Sí	Problemes a l'aqüífer Gaià-Anoia derivats de l'extracció excessiva d'aigua. També hi ha baixes concentracions de nitrats i metalls.	No	Es situa fora del terme municipal	
		Zona vulnerable per nitrats	No	No inclòs com a municipi vulnerable per contaminació de nitrats pels Decrets: 283/1998, 476/2004 i Acord de Govern de 28 de juliol de 2009			
	Instal·lacions	Problemes d'abastament	No	<i>Pendent</i>			
		Problemes de sanejament	No	<i>Pendent</i>			
Ambient atmosfèric	Problemàtica de qualitat de l'aire		No	L'anàlisi dels informes de qualitat de l'aire dels darrers 5 anys de la ZQA ¹² a la qual pertany Santa Margarida de Montbui permet descartar afectacions derivades de la qualitat de l'aire			
	Problemàtica de contaminació acústica		Sí	Impacte acústic derivat principalment del trànsit de vehicles. ⁽¹³⁾	Sí		Apartat 2.2.12 Ambient atmosfèric
	Zones sensibles de contaminació lumínica		Sí	Presència de zones de protecció màxima i alta ⁽¹⁴⁾	Sí		Apartat 2.2.12 Ambient atmosfèric
	Instal·lacions que generin camps electromagnètics		Sí	Presència d'antenes de telefonia mòbil i línies elèctriques al terme municipal.	Sí		Apartat 2.2.12 Ambient atmosfèric

⁸ A partir del visor cartogràfic de la Agència Catalana de l'Aigua.

⁹ A partir del visor cartogràfic de la Agència Catalana de l'Aigua.

¹⁰ A partir de les dades de l'Agència Catalana de l'Aigua

¹¹ A partir de dades IMPRESS

¹² Dades informes qualitat de l'aire per a la ZQA 5 Catalunya Central dels anys 2008 a 2012

¹³ Auditoria Ambiental de Santa Margarida de Montbui. Diputació de Barcelona

¹⁴ Mapa de la protecció envers la contaminació lluminosa a Catalunya (2007). Departament de Territori i Sostenibilitat

ELEMENT AMBIENTAL		PRESÈNCIA AL MUNICIPI	DESCRIPCIÓ ELEMENTS	RELLEVÀNCIA	JUSTIFICACIÓ DE NO RELLEVÀNCIA	ANÀLISI COMPLEMENTARI D'ELEMENTS RELLEVANTS
Paisatge i patrimoni	Elements interès patrimonial	Sí	Presència de nombrosos elements patrimonials, tant arqueològics com arquitectònics. ⁽¹⁵⁾	Sí		Apartat 2.2.10 Patrimoni cultural
	Eixos rellevants de connectivitat social	Sí	Pas del sender GR-172, del PR-C 119 i dos rutes BTT.	Sí		Apartat 2.2.11 Mobilitat
	Vies pecuàries	No	Es descarta la seva presència a partir de la cartografia oficial del DARPAMN ¹⁶			
	Elements paisatgístics rellevants	Sí	El sòl no urbanitzable conforma un paisatge d'interès amb la presència d'espais forestals, el sistema hídric, elements geològics, i camps de conreu.	Sí		Apartat 2.2.9 Paisatge

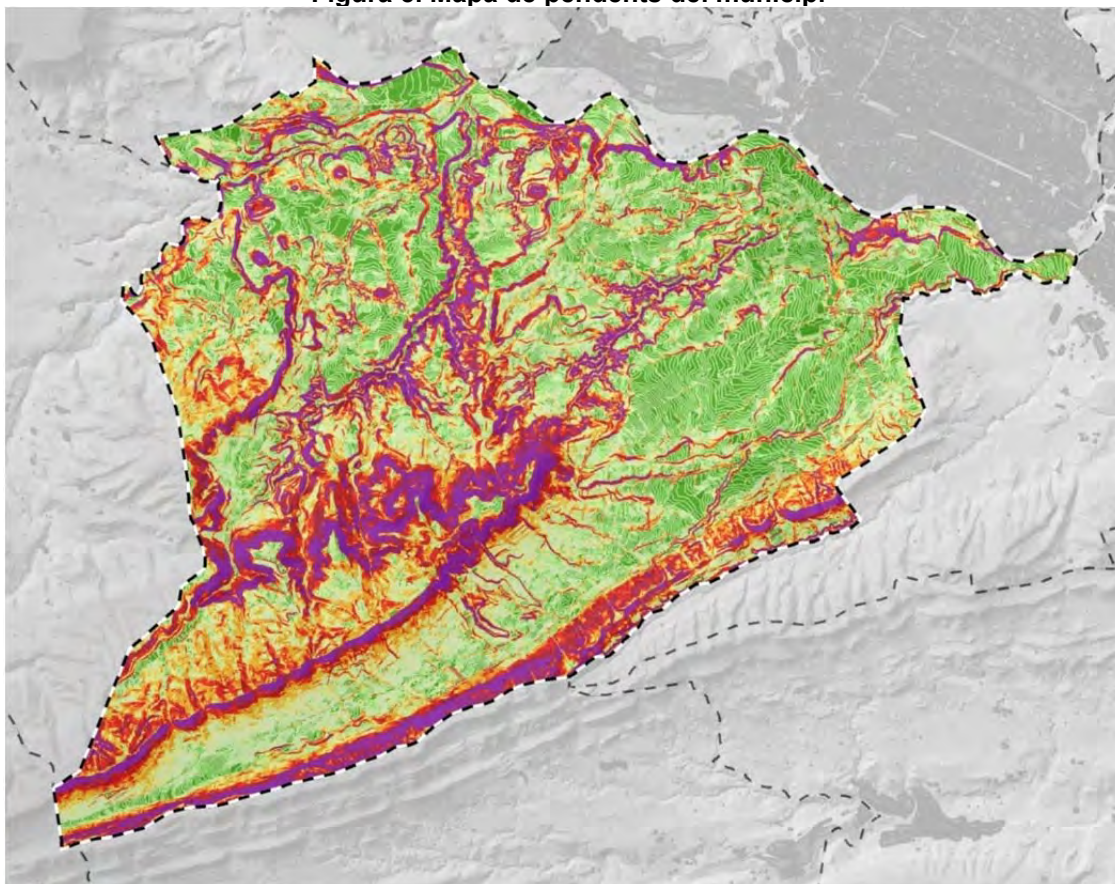
2.3.2.1 Característiques topogràfiques i marc geològic

El terme municipal de Santa Margarida de Montbui presenta, en general, una orografia força planera, amb una altitud mitjana de 316 metres. Aquest caràcter pla de bona part del municipi ha permès l'aprofitament agrícola d'aquests terrenys, així com l'establiment d'assentaments urbans. No obstant això, a la zona sud-oest s'hi localitzen algunes àrees amb formes més accidentades, associades a la zona més muntanyosa del terme, on hi predominen els pendents superiors al 20% i on es localitza la fita més elevada del municipi, la Tossa de Montbui (627 metres). Aquestes àrees més abruptes corresponen, doncs a les principals deformacions del terreny: la Serra de Miralles, la Serra de Portella i la Serra de Collbàs.

¹⁵ Inventari de patrimoni arqueològic i arquitectònic. Departament de Cultura de Catalunya.

¹⁶ Camins ramaders classificats. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

Figura 5. Mapa de pendents del municipi

Font: Lavola a partir de les bases de l'ICC

La Conca d'Òdena geològicament està formada per materials tous i poc consistents, sent una conca d'erosió excavada pel riu Anoia. La geologia d'aquesta zona és la pròpia de la Depressió Central, amb materials de l'era terciària i quaternària els quals foren dipositats en un mar interior que ocupava el territori comprès entre els Pirineus i l'antic massís catalano-balear. El resultat va ser la formació d'unes capes eocèniques de sediments marins (calcàries i margues) i d'unes capes oligocèniques rogenques d'origen lacustre (conglomerats, gresos i argiles), i en alguns punts, sobretot a la zona central de la Depressió, d'importants dipòsits de sals i guixos. D'aquests darrers n'hi ha una representació al municipi de Sta. Margarida de Montbui on s'hi troben unes guixeres. Aquests materials, heterogenis, tenen la característica comuna d'ésser materials tous i fàcilment erosionables, fet que explica el relleu actual de la zona. En aquest ambient és típic el desenvolupament de xaragalls tipus badlands, que deixa al descobert a més de les margues grises, els altres materials del substrat, com són els conglomerats, les argiles i els gresos de color rogenç. Dins de la geologia de la zona és remarcable l'escull de la Tossa de Montbui sent aquesta una zona de contacte erosiu entre l'oligocè continental i l'eocè marí. . Amb tot, els materials presents al terme municipal, identificats a la figura 5, són els següents:

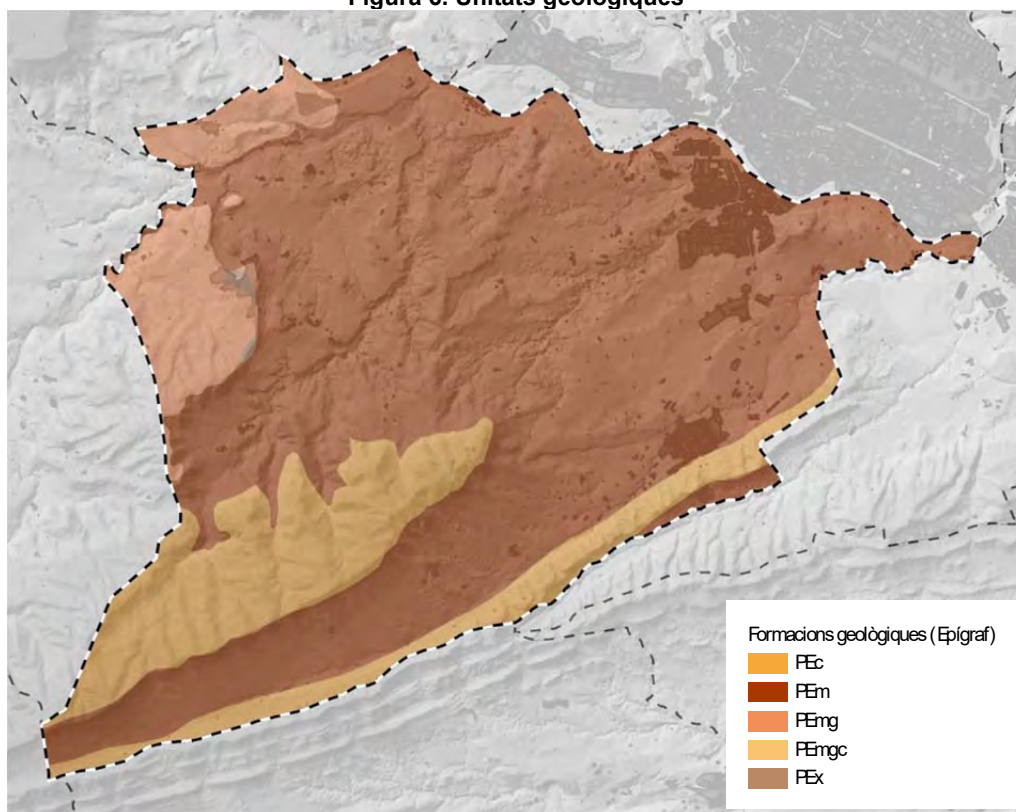
Taula 3. Composició geològica

EPIGRAFI	FORMA SUPERIOR	DESCRIPCIÓ	LITOL OGIA PRINCIPAL	LITOL OGIA SECUNDÀRIA	ERA	PERÍODE
Pec	Sense formació superficial: roques coherents amb	Roques sedimentàries coherents carbonàtiques:	Calcàries	Margues	Cenozoic	Paleogen

	relleus sovint escarpats.	calcàries, dolomies, margocalcàries, ...				
Pem	Alteracions paleogen: formacions discontinues de poc gruix damunt de roques sedimentàries de gra fi.	Roques sedimentaries poc coherents de gra fi: lutites, margues, limolites, argiles, ...	Margues	Limolites	Cenozoic	Paleogen
Pemg	Alteracions paleogen: formacions discontinues de poc gruix damunt de roques sedimentàries de gra fi.	Roques sedimentaries poc coherents de gra fi: lutites, margues, limolites, argiles, ...	Margues	Gresos	Cenozoic	Paleogen
Pemgc	Sense formació superficial: roques coherents amb relleus sovint escarpats.	R. Sedimentàries coherents de gra gros cimentades: conglomerats, brexes, gresos, ...	Conglomerats	Gresos	Cenozoic	Paleogen
Pex	Alteracions paleogen: formacions discontinues de poc gruix damunt de roques sedimentàries de gra fi.	R. Sedimentàries solubles: guixos, sals	Guixos		Cenozoic	Paleogen

Font: Lavola a partir de la cartografia del SITXELL

Figura 6. Unitats geològiques

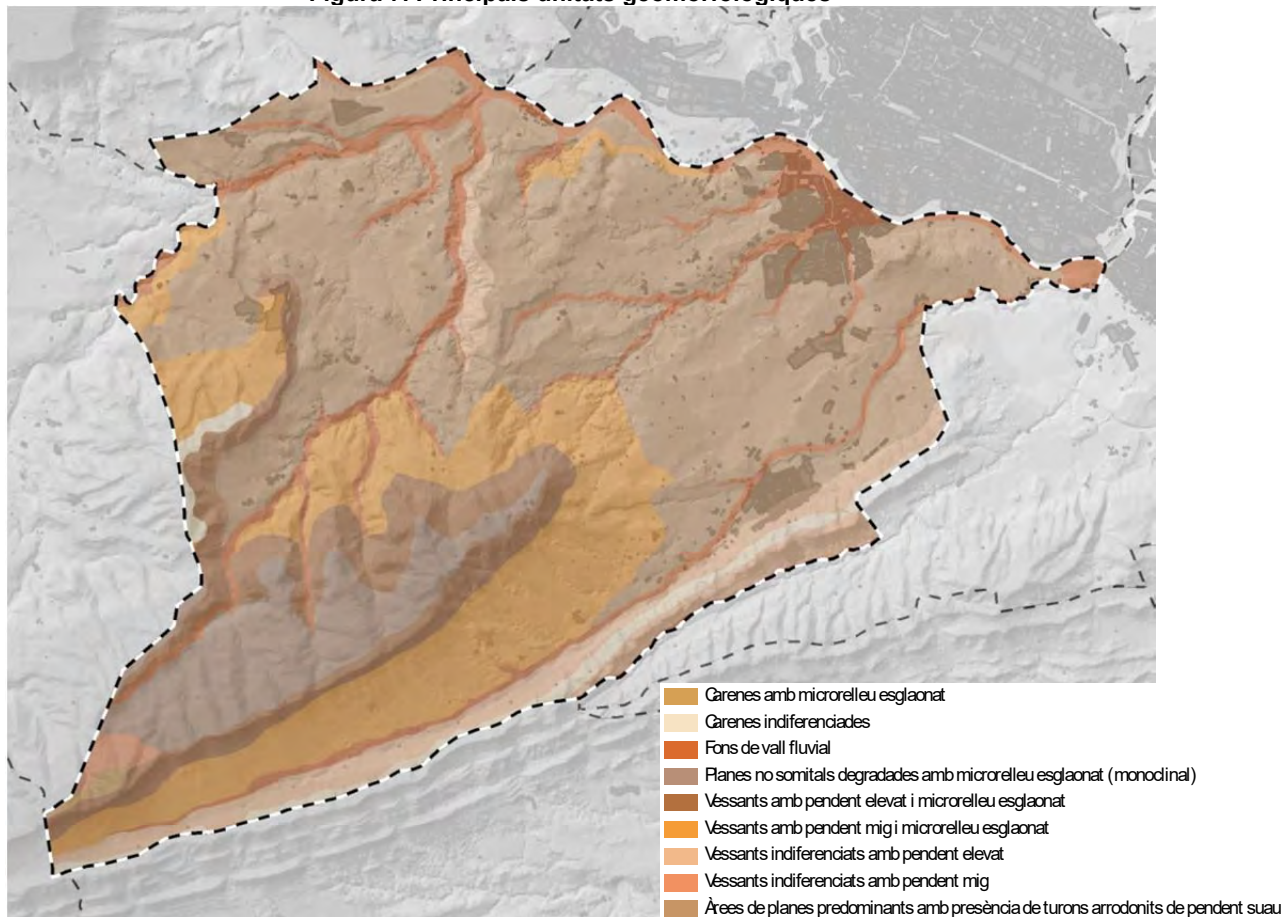
Font: Lavola a partir de la cartografia del SITXELL

A nivell geomorfològic, destaca la unitat que conformen les planes amb turons arrodonits de pendent suau, la qual s'estén per poc més d'un 48% de la superfície del municipi i representa, per tant, la geomorfologia predominant. També prenen rellevància les àrees de vessants amb pendent mig i microrelleu esglaonat, corresponent a gairebé el 20% de la superfície total, així com els fons de vall fluvial, associats als principals cursos d'aigua que solquen l'àmbit, que representen poc més

d'un 10% del municipi. En proporcions menors, s'hi troben també planes no somitals degradades amb microrelleu esglaonat, altres vessants de major pendent i carenes.

La localització física de cadascuna de les unitats geomorfològiques esmentades es representa en el mapa que segueix:

Figura 7. Principals unitats geomorfològiques

Font: Lavola a partir de la cartografia del SITXELL

2.3.2.2 Ocupació i usos del sòl

El terme municipal de Santa Margarida de Montbui està caracteritzat per una forta barreja d'usos del sòl, repartits pel territori de manera més o menys homogènia (veure Figura 8). Si bé es pot dir que és un territori amb intensa presència d'elements humans, també s'hi troben elements naturals ben conservats i continus a l'espai.

Taula 4. Principals cobertes del sòl a Santa Margarida de Montbui

COBERTES DE SÒL	SUPERFÍCIE (HA)	PERCENTATGE
Conreus herbacis	1079,681	39,06
Boscors densos	998,517	36,13
Matollars	241,33	8,73
Conreus llenyosos	148,715	5,38
Urbanitzat residencial compacte	50,329	1,82
Boscors clars	48,623	1,76
Roquissars	33,054	1,19

Font: Lavola a partir del Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya, CREAM.

Sòl construït

El sòl construït representa una porció important del territori municipal, fet indicatiu d'una llarga tradició d'assentaments humans a la zona, afavorits per una planimetria apta tant per a l'assentament com per al desenvolupament de l'activitat agrícola, un ús que, com veurem, també s'estén de manera rellevant a Santa Margarida de Montbui.

És important remarcar l'existència de diverses urbanitzacions aïllades que es troben disperses pel territori, entre les quals destaca, per la seva envergadura, la urbanització residencial de la Mallola situada al costat de la carretera C-241 i els nuclis tradicionals disgregats del Saió i Coll de Guix, situats a prop de la carretera BV-2233. D'altra banda, també trobem diversos habitatges disseminats pel territori, tot i que no representen una gran quantitat.

Per últim, és important comentar la presència d'un espai industrial de certa envergadura que es troba en desenvolupament, situat entre els dos nuclis urbans esmentats, així com una petita explotació de guix a la zona oest del terme municipal, actualment en actiu.

Conreus

D'altra banda, i seguint amb la descripció dels elements antròpics, destaca el sòl destinat a usos agrícoles, que ocupa al voltant del 45% del total del territori municipal i que, majoritàriament, es localitza a la meitat nord i cap al sud-oest, entre les elevacions muntanyoses de la Serra de les Onze i les de Collbàs i Portella.

Es tracta de conreus bàsicament herbacis, però també hi ha presència de petites illes de plantacions llenyoses d'arbres fructíferes, oliveres i també vinya. Cal destacar que la part nord-oest del terme municipal esdevé un territori amb mosaic agroforestal ja que els camps de conreu es troben intercalats entre les masses forestals.

Les dades de l'IDECAT mostren aquesta evolució:

Taula 5 Evolució de la superfície agrícola

ANY	SUPERFÍCIE AGRÍCOLA ÚTIL (HA)
1982	1.423
1989	1.073
1999	816
2009	880

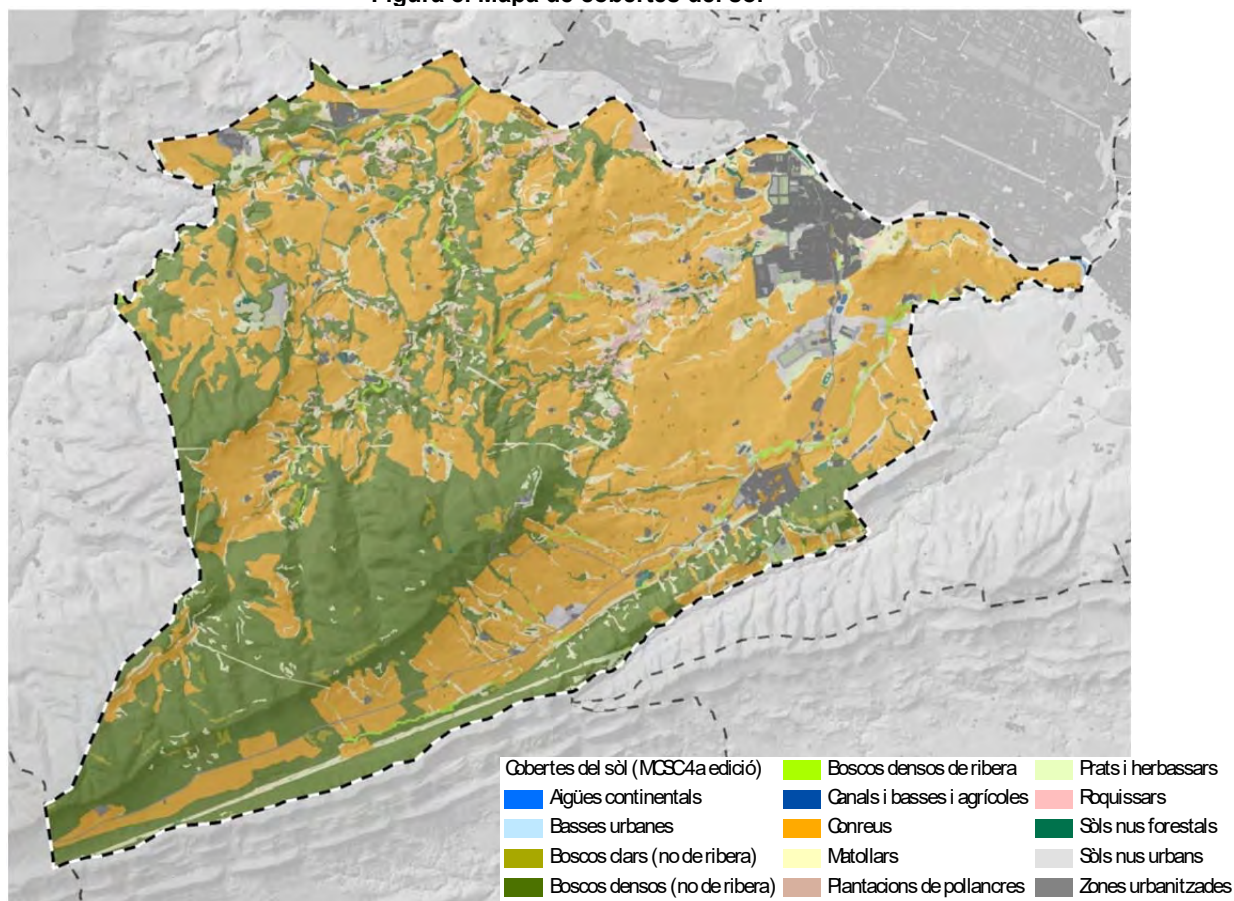
Font: IDECAT

Zones forestals

Finalment, els espais naturals més rellevants es situen, principalment, a la zona sud del municipi, que precisament és la que presenta majors elevacions del terreny i major presència de masses forestals denses. En concret, la Serra de Miralles, on trobem el punt de major altitud del terme municipal (Tossa de Montbui, 626m), forma part tant del PEIN com de la Xarxa Natura 2000 i està composta principalment per boscos denses de coníferes, alguns d'ells en explotació. També cal destacar la Serra de Collbàs, situada al sud del terme municipal actuant com a frontera natural i administrativa amb els municipis d'Orpí i Carme. La vegetació predominant són les pinedes de pi blanc amb sotabosc de brolles calcícoles.

Lligat amb els usos del sòl agrícoles i forestals i, alhora, amb la xarxa hídrica que solca el municipi, cal destacar pel seu interès des del punt de vista de la biodiversitat, connectivitat ecològica i paisatge, el mosaic agroforestal present principalment a la zona nord-oest del municipi que es troba en molt bon estat i caracteritza bona part del municipi.

Figura 8. Mapa de cobertes del sòl

Font: Lavola a partir de bases del CREAM

2.3.2.3 Hàbitats

A partir de l'anàlisi dels usos del sòl fet en el punt anterior es pot intuir que els hàbitats més rellevants es situen a la part sud del municipi, per l'existència d'una densa vegetació que presenta continuïtat amb les elevacions muntanyoses d'aquesta part del territori. És per aquest motiu, juntament amb unes condicions climatològiques concretes i un nivell de conservació adequat, que trobem una gran superfície

d'Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC)¹⁷. Aquests HIC, alguns dels quals són prioritaris, representen un important element de valor ambiental, tant per l'extensió que cobreixen com per la continuïtat espacial que fan que conformin importants connectors ecològics. Aquest és el cas de la Serra de les Onze (la qual pertany, a un nivell superior, a la Serra de Miralles-Queralt) i, per altra banda, les serres de Collbàs i Portella.

La vegetació predominant associada a la Serra de les Onze i l'espai agroforestal situat a la part nord-oest es compon principalment per pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades mediterrànies, que a més és l'HIC més extens del terme municipal. El segon HIC que ocupa més territori es conforma també de pinedes de pi blanc però, en aquest cas, amb sotabosc de màquies o garrigues i es troben a la Serra de les Onze, barrejades amb l'anterior hàbitat, i a la Serra de Collbàs i al nord oest del municipi.

Pel que fa a la Serra de Portella, l'hàbitat predominant són les pinedes de pinassa (*Pinus nigra subsp. salzmannii*) dels Prepirineus i del territori auso-segàrric, HIC de caràcter Prioritari. Un altre HIC Prioritari, d'extensió molt més reduïda, el conformen els matollars mediterranis continentals halòfils i gipsòfils, presents al nord oest del terme, a la zona que limita amb Jorba i Sant Martí de Tous.

Per altra banda, és necessari tenir en compte altres HIC que, malgrat que són més reduïts en superfície, tenen gran rellevància a l'àmbit municipal. En primer lloc, les badlands, hàbitat que està configurat per terrers calcaris, generalment margosos, amb vegetació molt esparsa o quasi nus. En segon lloc, els hàbitats associats a cursos fluvials, com són les alberedes (i pollancredes) amb vinca (*Vinca difformis*), situades concretament als torrents de les Bruixes i d'En Feliu. A tota la part nord del terme municipal, és a dir a la zona limítrofa amb Igualada, hi trobem els hàbitats associats al riu Anoia, llits i marges de rius, sense vegetació llenyosa densa. Per últim, cal senyalar els HIC que formen els canyissars de la Riera de Tous, a la part nord oest del terme municipal.

Taula 6. Quadre resum dels hàbitats presents al terme municipal

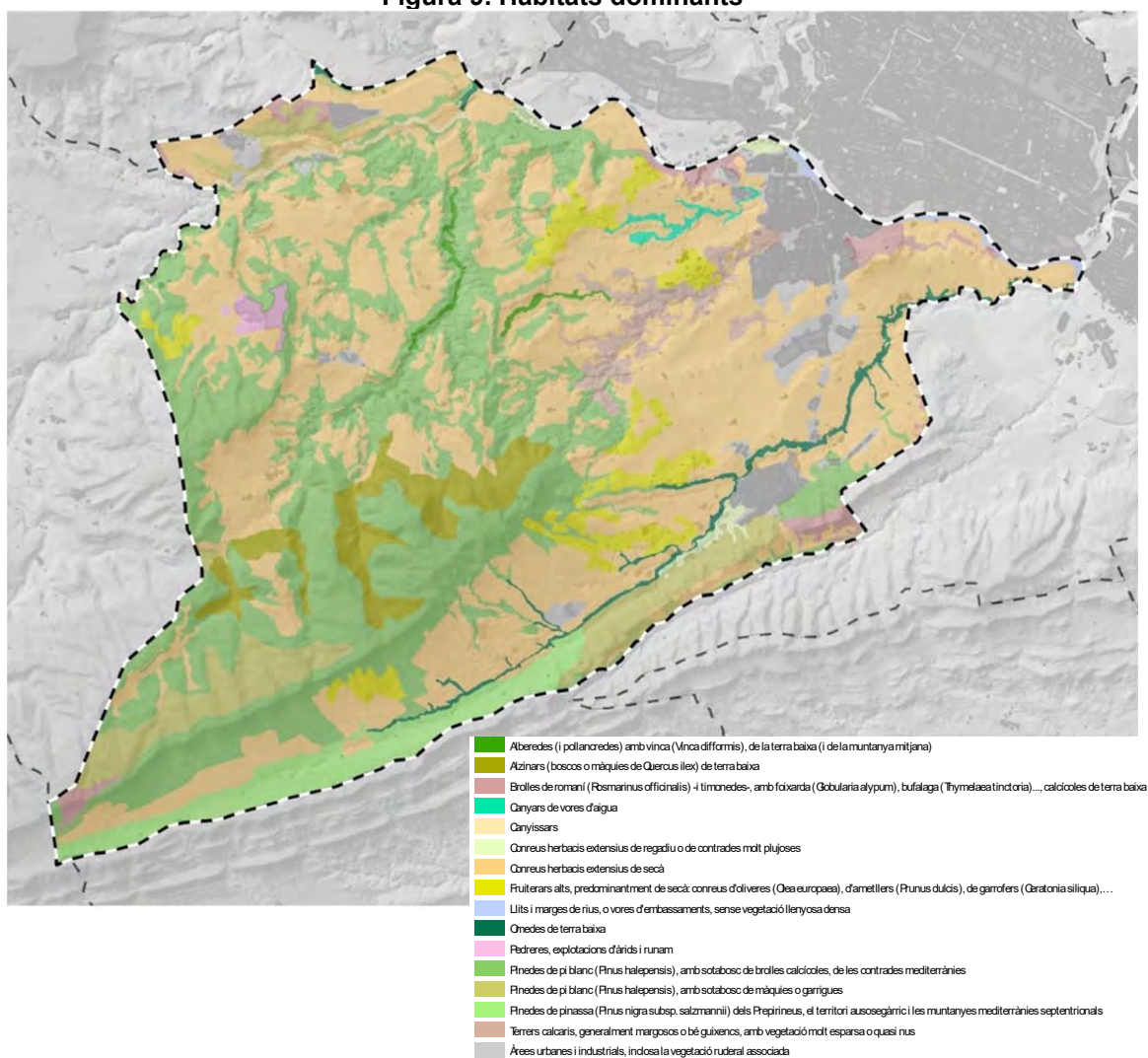
NOM DEL HÀBITAT	%	HIC
Conreus herbacis extensius de secà	42,0	
Pinedes de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>) amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades mediterrànies	28,8	No Prioritari
Àrees urbanes i industrials, inclosa la vegetació ruderal associada	5,5	
Pinedes de pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>) amb sotabosc de màquies o garrigues	5,3	No Prioritari
Fruiterars alts, predominantment de secà: conreus d'oliveres (<i>Olea europaea</i>), d'ametllers (<i>Prunus dulcis</i>), de garrofers (<i>Ceratonia siliqua</i>),.	3,7	
Pinedes de pinassa (<i>Pinus nigra subsp. salzmannii</i>) dels Prepirineus i del territori auso-segàrric	3,6	Prioritari
Alzinars (bosc o màquies de <i>Quercus ilex</i>) de terra baixa	3,5	No Prioritari
Terrers calcaris, generalment margosos, amb vegetació molt esparsa o quasi nus	1,8	No Prioritari
Brolles de romaní (<i>Rosmarinus officinalis</i>) -i timonedes-, amb foixarda (<i>Globularia alypum</i>), bufalaga (<i>Thymelaea tinctoria</i>),... calcícoles de	1,7	Prioritari

¹⁷ Hàbitats d'interès comunitari: definits a la Unió Europea i relacionats a l'annex I de la Directiva 97/62/CE. Poden ser no prioritaris, o bé prioritaris. Els HIC prioritaris (61 del total de 198 definits a la UE) són els HIC la conservació dels quals suposa una especial responsabilitat per a la UE.

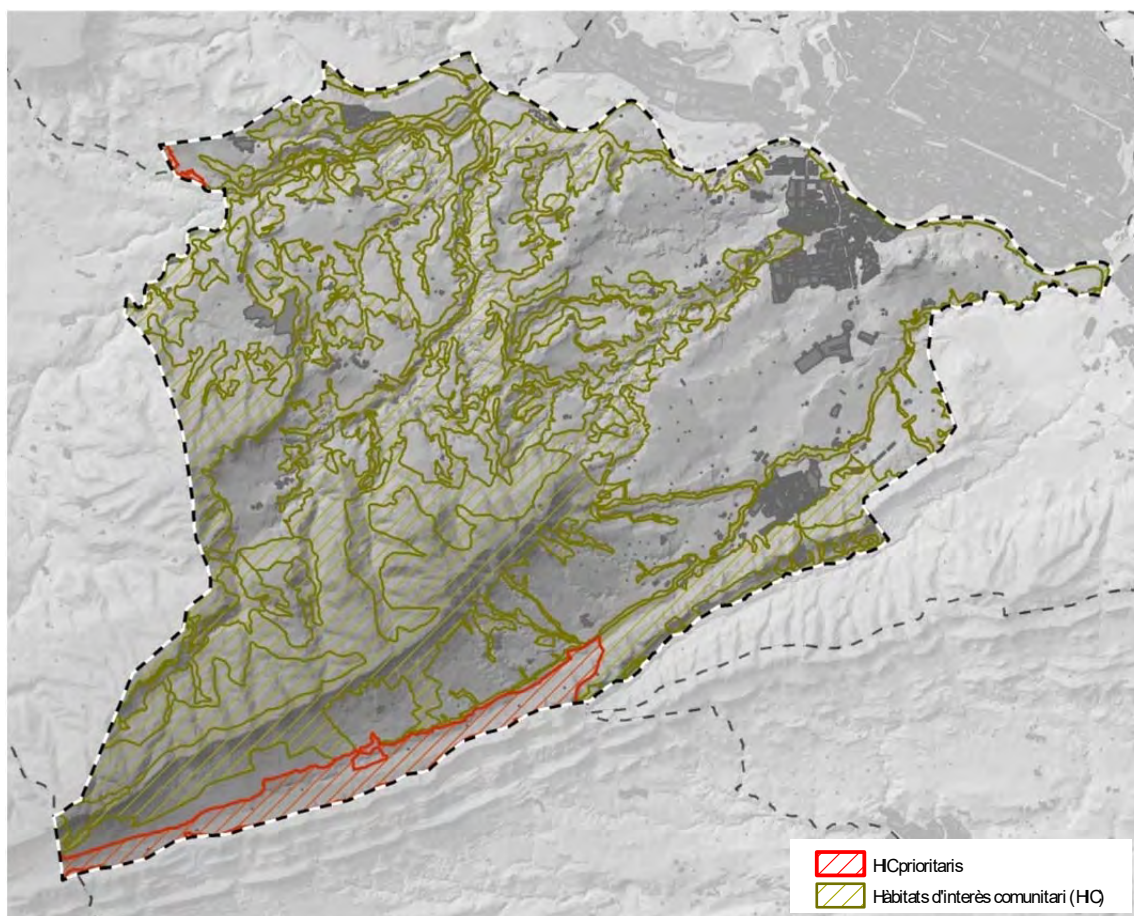
terra baixa		
Omedes de terra baixa	1,2	No Prioritari
Canyissars	0,6	No Prioritari
Llits i marges de rius, o vores d'embassaments, sense vegetació llenyosa densa	0,57	No Prioritari
Conreus herbacis extensius de regadiu o de contrades molt plujoses	0,5	
Pedreres, explotacions d'àrids i runam	0,4	
Alberedes (i pollancredes) amb vinca (<i>Vinca difformis</i>), de les contrades marítimes	0,4	No Prioritari
Canyars de vores d'aigua	0,3	No Prioritari
Terrers calcaris, generalment margosos, amb vegetació molt esparsa o quasi nus	0,1	No Prioritari

Font: Lavola a partir de les bases del DTES

Figura 9. Hàbitats dominants

Font: Lavola a partir de les bases del DTES

Figura 10. Hàbitats d'Interès Comunitari

Font: Lavola a partir de les bases del DTES

2.3.2.4 Espais protegits i altres espais d'interès natural

Al terme municipal s'hi troben diversos espais que queden recollits sota alguna de les figures de protecció ambiental que determina la legislació sectorial corresponent, així com d'altres espais que, sense estar dotats d'una protecció regulada, presenten una rellevància especial. Tots aquests espais es representen en el mapa que acompanya aquest subapartat.

A la part sud-oest del terme municipal hi trobem la Serra de Miralles-Queralt, espai inclòs al Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya (PEIN), que a més es troba declarat com a Lloc d'Interès Comunitari (XN2000). Aquesta serra forma part d'un conjunt muntanyós que s'inicia a Montserrat i acaba a prop de Santa Coloma de Queralt. Té una extensió total de 2.886.69ha, de les quals 601.90ha es situen al terme de Santa Margarida de Montbui.

Els valors ambientals i paisatgístics d'aquest espai vénen afavorits pel fet de tractar-se d'un espai de transició entre els altiplans centrals i les serres prelitorals catalanes, que fa que les dos vessants presentin uns matisos climàtics diferents que determinen una gran varietat de vegetació i fauna adaptada a cadascun d'ells. Hi trobem, per una banda, un matís climàtic continental i, per altra banda, un matís mediterrani influenciat per l'entrada d'aire procedent del mar.

Un altre aspecte rellevant és la seva composició paisatgística, formada per una densa massa forestal adaptada al sinuós relleu calcari, que ha estat format per una sèrie de fenòmens càrstics que al llarg de la història han configurat un paisatge únic, com és l'escull de la Tossa de Montbui, que s'analitzen en aquest mateix apartat.

A més a més, s'hi troben espècies endèmiques com és la fauna cavernícola, fet que ha sigut decisiu per incloure part d'aquesta superfície en l'espai de la Xarxa Natura 2000 de les Serres de Miralles i Queralt.

Figura 11. PEIN Serra de Miralles – Queralt (Serra de les Onze des de l'oest)

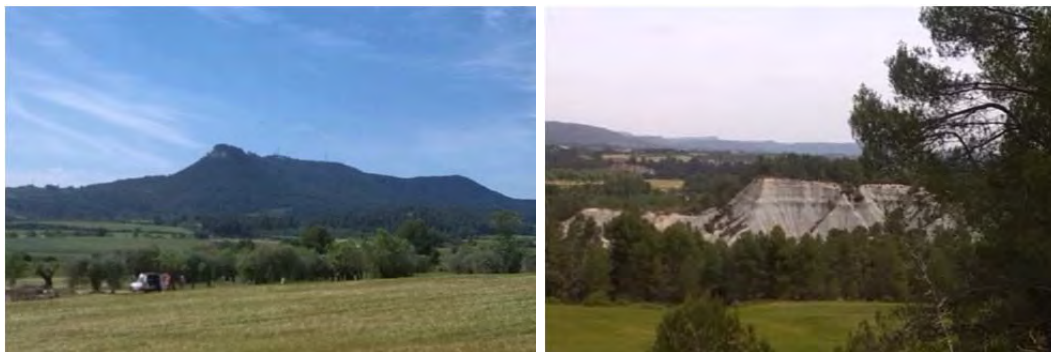

Font: Lavola

Per altra banda, cal destacar, des del punt de vista geològic, l'escull de la Tossa de Montbui situat a la Serra de Miralles i inclòs a l'Inventari d'Espais d'Interès Geològic de Catalunya (Geòtop 222) de la Direcció General del Medi Natural de Catalunya. La seva importància radica en què és uns dels millors afloraments de formacions esculloses del Bartonian i, per tant, té gran valor científic i també paisatgístic que han justificat la seva inclusió al catàleg de patrimoni geològic. Forma part de la sèrie d'alineacions muntanyoses de la Serralada Prelitoral Catalana de direcció nord-est/sud-oest que travessen el municipi

Si bé no es troba protegit per cap figura sectorial, un altre procés geomorfològic a destacar és la formació de badlands, produïts per l'erosió diferencial de les margues dipositades sota la Tossa i l'escull de la Tossa de Montbui que ha provocat el sistema hidrogràfic del riu Anoia. Els badlands esdevenen un element que caracteritza notablement el paisatge municipal.

Figura 12. Fotografies de la Tossa de Montbui (esquerra) i els badlands (dreta)

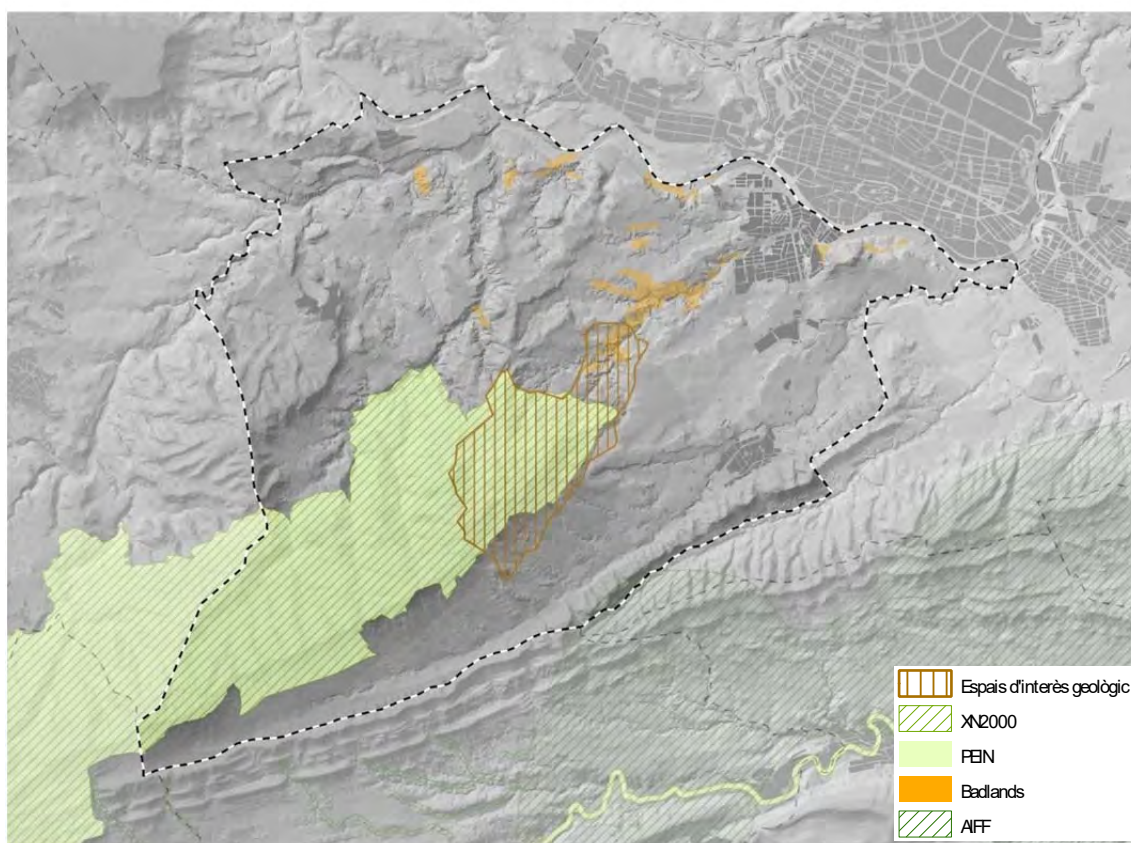

Font: Lavola

Un altre valor de rellevància ambiental al municipi és la presència d'un mosaic de tipus agroforestal ben estructurat i ben conservat, sobretot a la plana nord-oest del terme.

Es tracta de terrenys, de tipus planer, amb una gran aptitud per a l'activitat agrícola que es troben en contacte amb matrius boscoses i s'hi intercalen, de manera que en resulta una alternança d'usos agrícoles i forestals. A nivell ambiental, la importància d'aquest mosaic radica, primerament, en la major diversitat d'ecosistemes que presenten i que permeten allotjar una biodiversitat important. En aquest sentit, el fet que el mosaic estigui creuat per diversos elements lineals, com ara els marges de conreu o els camins, també afavoreix a algunes espècies de fauna que hi troben refugi o bé una via de passera. D'altra banda, a nivell territorial però també local, i juntament amb el paper que juga la xarxa de rieres i torrents del municipi, aquest mosaic reforça l'articulació i connectivitat del territori. Convé tenir en compte que aquesta estructura es troba actualment amenaçada per dos fenòmens, si bé a Santa Margarida encara no s'aprecia de manera severa aquest procés d'homogeneïtzació del paisatge agrari. En primer lloc trobem l'abandonament de l'activitat agrícola, que suposa l'inici de la successió vegetal en aquella peça, o bé la transformació d'aquesta activitat per tal de millorar-ne la rendibilitat, que tendeix a eliminar aquests marges amb interès ambiental per facilitar la mecanització. Per altra banda, l'avanç de la urbanització i de la xarxa de comunicacions també suposen un important factor fragmentador i degradador per aquest mosaic.

Figura 13. Espais protegits i d'interès ambiental rellevant

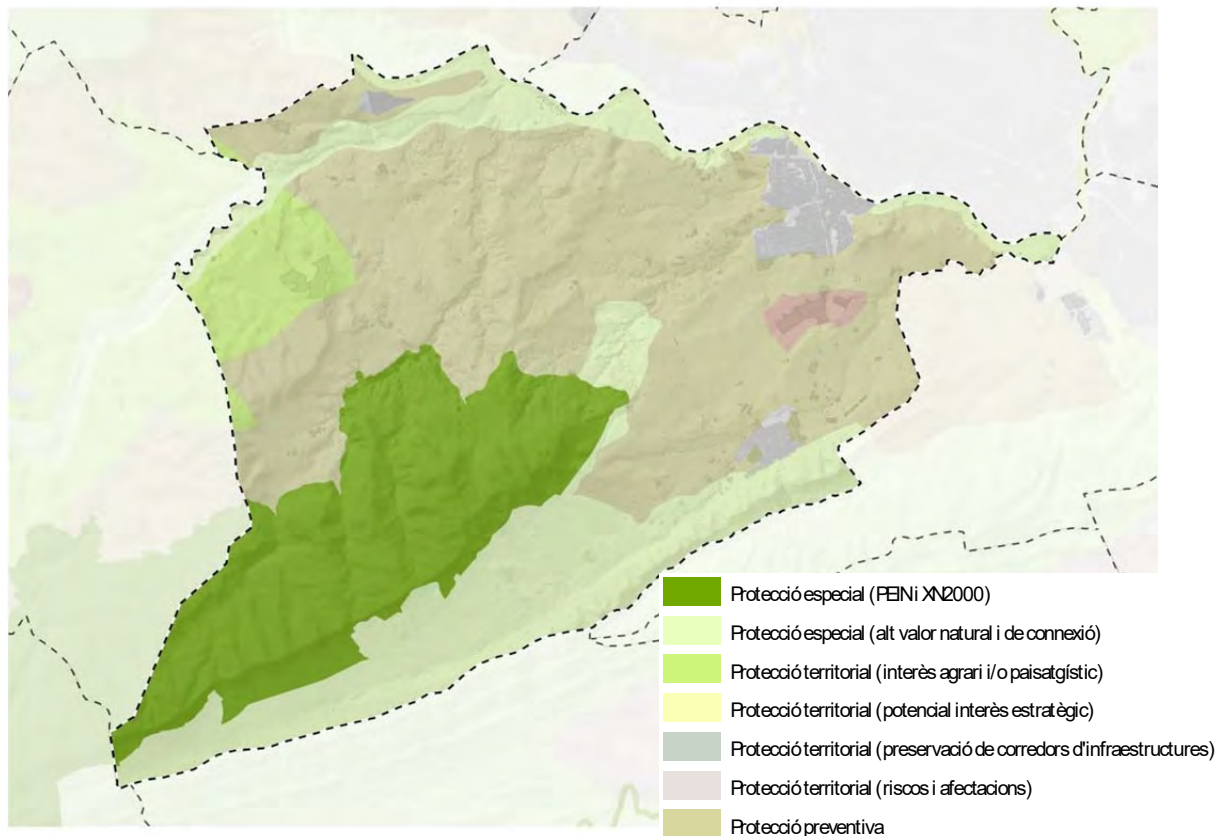
Font: Lavola a partir de les bases del DTES

Finalment, pel que fa a la protecció de sòl per part del Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals (PTPCC), trobem que hi ha una gran superfície identificada com a sòl de protecció especial. Es tracta dels espais abans comentats que conformen el PEIN, i a més tota la part sud del terme municipal en continuació amb aquest espai forestal, on trobem les serres de Collbàs i Portella. Així mateix, el riu Anoia i la riera de Tous també queden incloses sota aquesta figura de protecció. Per altra banda el PTPCC protegeix una petita porció del territori en la part més al oest pel seu valor

d'interès agrari/paisatgístic. La resta del territori està qualificat com de protecció preventiva.

La figura següent mostra la distribució d'aquests sòls en l'extensió del terme municipal:

Figura 14. Espais oberts proposats pel PTPCC

Font: Lavola a partir de la cartografia del PTPCC

2.3.2.5 Connectivitat ecològica

La connectivitat ecològica s'ha d'analitzar a diferents escales, tenint present tant els elements de connectivitat amb els grans eixos ecològics a escala regional, com aquells elements de connectivitat local de menor escala que interrelacionen els diferents espais lliures del terme municipal amb el seu entorn més immediat.

Al terme municipal de Santa Margarida de Montbui hi trobem elements naturals que actuen com a connectors ecològics d'àmbit supramunicipal i que apareixen en el Pla Parcial Territorial de les Comarques Centrals. Per una banda, cal destacar la Serra de les Onze (Serra de Miralles), la Serra de la Portella i la Serra de Collbàs, que formen part de la Serralada Prelitoral, eix nord-est sud-oest, i que per la seva envergadura territorial i la seva continuïtat, juguen un paper important com a connectors orogràfics.

El riu Anoia també actua com a connector supramunicipal, creuant tota la comarca de nord-est a sud-est i esdevenint una peça clau per a la connexió dels sistemes litorals i la depressió central. Hi ha, a més, un altre connector fluvial a nivell supramunicipal procedent del sud oest, la Riera de Tous.

Per altra banda, a una escala més local, de l'anàlisi de la connectivitat que segueix se'n desprèn que el terme de Santa Margarida de Montbui presenta una certa permeabilitat ecològica per diferents raons.

En primer lloc, cal analitzar la presència d'elements que afavoreixen aquesta connectivitat ecològica. El municipi es troba solcat, tal com s'explica a l'apartat del cicle de l'aigua, per un gran nombre de torrents i rieres que connecten amb el riu Anoia, com és el cas del Torrent de les Bruixes, el torrent de Garrigosa o el Torrent d'en Feliu. Així doncs, la xarxa hídrica sosté un important paper connector a nivell local, posant en relació els diferents hàbitats i paisatges que es troben al municipi. En aquest sentit, convé tenir present que l'espai fluvial no inclou només el propi canal per on discorre l'aigua sinó també les seves lleres que en complementen la funcionalitat. Tot i així, l'estat actual d'algun d'aquests torrents, així com de la vegetació de ribera associada, poden condicionar la seva funció connectora.

Per altra banda, el ja esmentat mosaic agroforestal que s'estén per gran part del terme municipal, configurat per importants espais agrícoles en contacte amb petites masses forestals i espais oberts, representa un altre element que reforça la connectivitat ecològica, en tant que suposa una continuïtat dels diferents ambients naturals. Així doncs, és remarcable la funció de l'agricultura en el manteniment de la matriu territorial per la presència d'elements lineals (com fileres d'arbres o arbusts, marges vegetats o, fins i tot, fonts i basses) que també ajuden a relligar tots els espais amb important component natural.

A més a més, pel que fa a la fragmentació del territori, s'observa que existeixen pocs elements que suposin un efecte barrera rellevant. En primer lloc, els espais urbans de Santa Margarida es troben, en general, concentrats en els dos nuclis urbans i en petites urbanitzacions, per la qual cosa no esquitxen de manera severa la matriu territorial. A més a més, el fet de ser un municipi amb dos nuclis principals separats no ha comportat una generació de continus urbans entre els dos, fet que suposaria una important barrera per a la connectivitat ecològica. Un altre element fragmentador d'importància és la xarxa viària., per la seva disposició en continu i l'alteració de les condicions ambientals que suposa. En el cas de Santa Margarida de Montbui, la xarxa de carreteres no és gaire extensa i no suposa un esmicolament important del territori. A nivell d'infraestructures de més envergadura, només s'hi dona el pas de les carreteres C-37, C-241c, BV-2233 i BV-2204. D'altra banda, sí que trobem un gran nombre de camins, en gran part associats a l'activitat agrícola, que discorren per tot l'àmbit. No obstant això, l'anàlisi preliminar d'aquestes infraestructures denota una certa permeabilitat a l'entorn d'aquestes vies, esmorteint-ne la seva potència fragmentadora.

Figura 15. Fotografies de connectors ecològics del terme municipal (Riu Anoia – Torrent de Garrigosa – Serra de Portella – Serra de les Onze)

Font: Lavola

2.3.2.6 Riscos naturals

Els riscos ambientals es poden classificar en funció del seu origen, segons el que està establert per l'Oficina de Coordinació de les Nacions Unides per a l'assistència en casos de catàstrofes:

- **Riscos naturals:** són aquells que no estan provocats directament per la presència o activitat de les persones, sinó per factors naturals com els geològics i els climàtics. Aquests donen lloc a successos extrems de caràcter excepcional i poden originar situacions de perill.
- **Riscos antròpics:** són aquells relacionats amb l'activitat humana. En el cas que ens ocupa no s'han detectat riscos de origen antròpic.

2.3.2.6.1 Risc d'incendi forestal

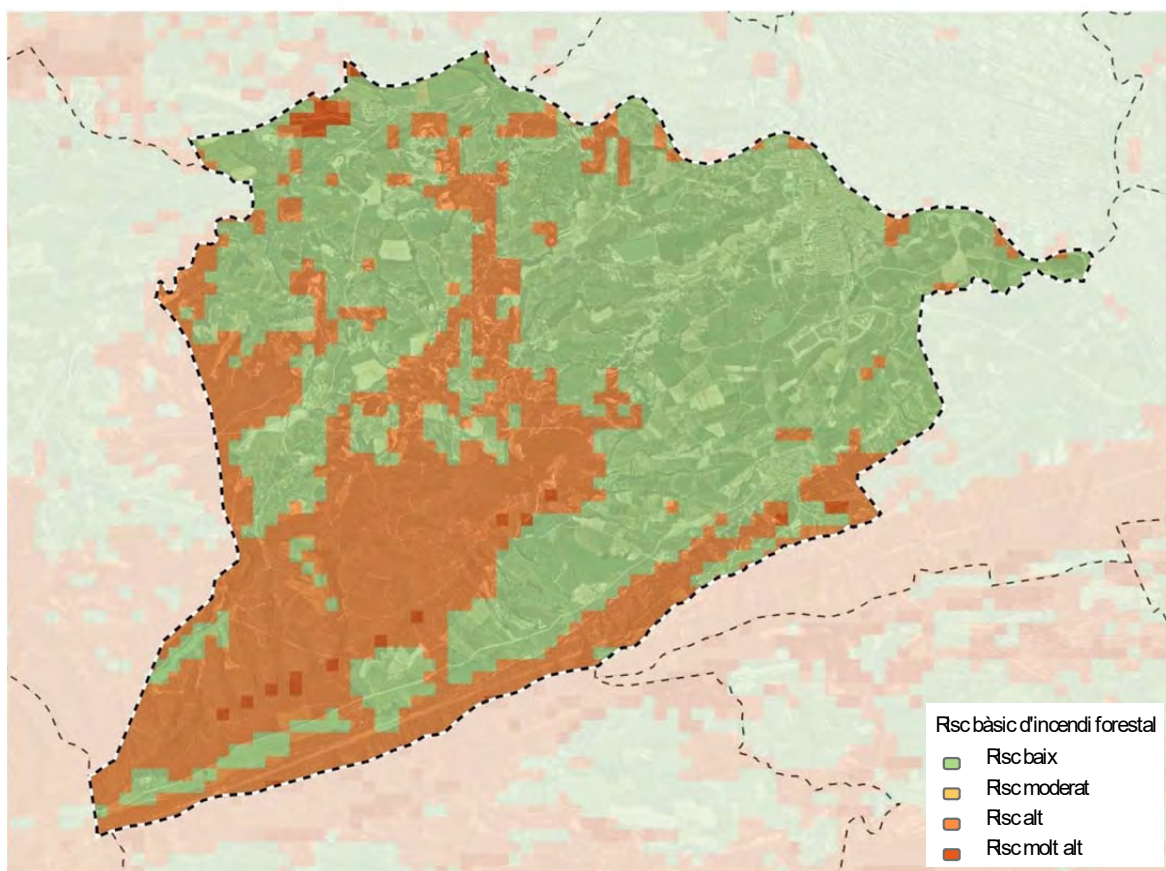
El mapa de Perill i vulnerabilitat d'Incendis de protecció Civil de Catalunya representa el valor qualitatiu municipal del perill estàtic d'incendi forestal a partir de 4 nivells i indicant els exclosos de superfície mínim així com el valor qualitatiu municipal de vulnerabilitat per risc d'incendis forestal a partir de 5 nivells i els exclosos per absència d'elements vulnerables. L'objectiu bàsic és la identificació dels municipis amb major perill d'incendi i amb major vulnerabilitat.

El perill municipal es determina de forma estàtica (no considerant la dinàmica de canvis que generen les condicions meteorològiques) d'acord als estudis de la Direcció General del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge, i té en compte el perill d'ignició i el de propagació, que depenen de factors històrics, de vegetació, orogràfics i climàtics.

La vulnerabilitat municipal es determina considerant els elements vulnerables inclosos en terreny forestal o a una distància inferior a 500 metres d'aquest, classificant aquests elements vulnerables en cinc grups: poblament, elements especialment perillosos, infraestructures, espais naturals protegits i models de combustible.

Com podem observar en el plànol següent, on es representa el perill i vulnerabilitat del terme municipal de Santa Margarida de Montbui i els territoris limítrofs, tota la plana agroforestal presenta un risc baix d'incendi forestal mentre que també s'hi troben espais amb risc alt, associats als terrenys de tipus forestal.

Figura 16. Mapa del risc d'incendi al municipi

Font: Lavola a partir de les bases del DTS

Aquesta classificació respon a diferents motius: en primer lloc, el perill alt d'incendis és degut a la gran presència de masses forestals denses sobretot a la part sud de terme municipal i, per altra banda, el nivell moderat de vulnerabilitat es deu a que la majoria d'aquests espais estan lluny d'àrees poblades, elements especialment perillosos o infraestructures importants. Tot i així, l'espai forestal més important del terme municipal (Serra de Miralles) està protegit i té un perill d'incendis alt i per aquest motiu es classifica tot el municipi com de vulnerabilitat moderada.

Per tal de combatre el risc d'incendis, es va crear la federació d'Agrupacions de Defensa Forestal (ADF) de l'Anoia que va començar les activitats a l'any 1993. La federació va néixer amb la voluntat de reunir els esforços i els recursos de les diverses ADF, existents en aquell moment a la comarca de l'Anoia, per coordinar-les entre elles i representar-les davant d'entitats i institucions.

D'aquesta manera, el municipi de Santa Margarida pertany al ADF La Tossa, que té un Pla d'Actuació Municipal (PAM) envers incendis forestals per al municipi. En la cartografia d'aquest PAM s'hi identifiquen els punts o elements amb risc o vulnerabilitat, les infraestructures per la prevenció i extinció d'incendis, i els tipus de combustibles a cada espai.

2.3.2.6.2 Riscos geològics

L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya està redactant un estudi d'identificació de riscos geològics, del qual no es disposa de dades en el moment de redacció d'aquest

document d'avanç. Tot i això, a partir de l'anàlisi de la cartografia de pendents de l'Institut Cartogràfic de Catalunya es pot dir que l'àrea d'estudi presenta riscos geològics relacionats amb l'orografia del territori i la litologia.

Gran part del territori presenta pendents superiors al 20%, generalment associades a les zones muntanyoses i als cursos d'aigua, que poden provocar esllavissades, despeniments i afavorir l'erosió dels sòls.

Per concretar si hi ha risc derivat d'aquests pendents alts, s'ha consultat la informació de la cartografia de la Diputació de Barcelona del projecte SITXELL.

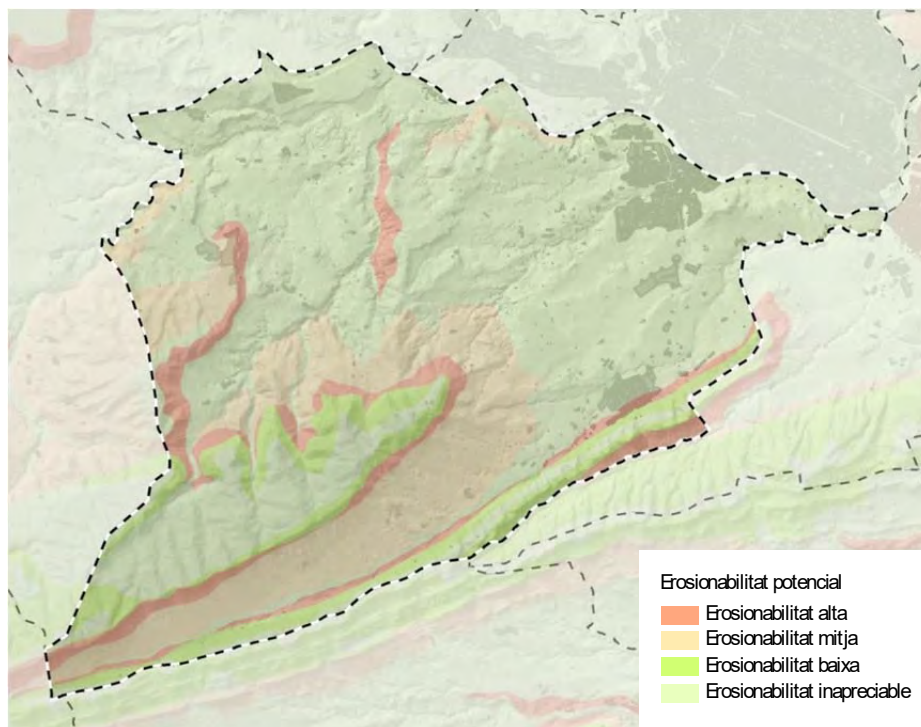
En concret a Santa Margarida de Montbui, les zones de risc d'erosió es situen a pràcticament tota la part sud del terme municipal, relacionada amb els desnivells orogràfics i la litologia. El risc d'erosió alt i mig es situa a les zones nord de la Serra de les Onze, i associats a alguns cursos fluvials (Torrent d'en Feliu i torrent de les Bruixes) on hi ha, en alguns casos, presència de badlands. La zona agroforestal, per les seves característiques intrínseques, presenta un risc inapreciable.

És en aquestes serres on apareixen també riscos geològics associats a la possible caiguda de roques, coincidint amb els punts de màxima erosió i pendent. També en aquestes zones hi ha amples espais amb perill d'esllavissades, a més dels cursos fluvials abans comentats.

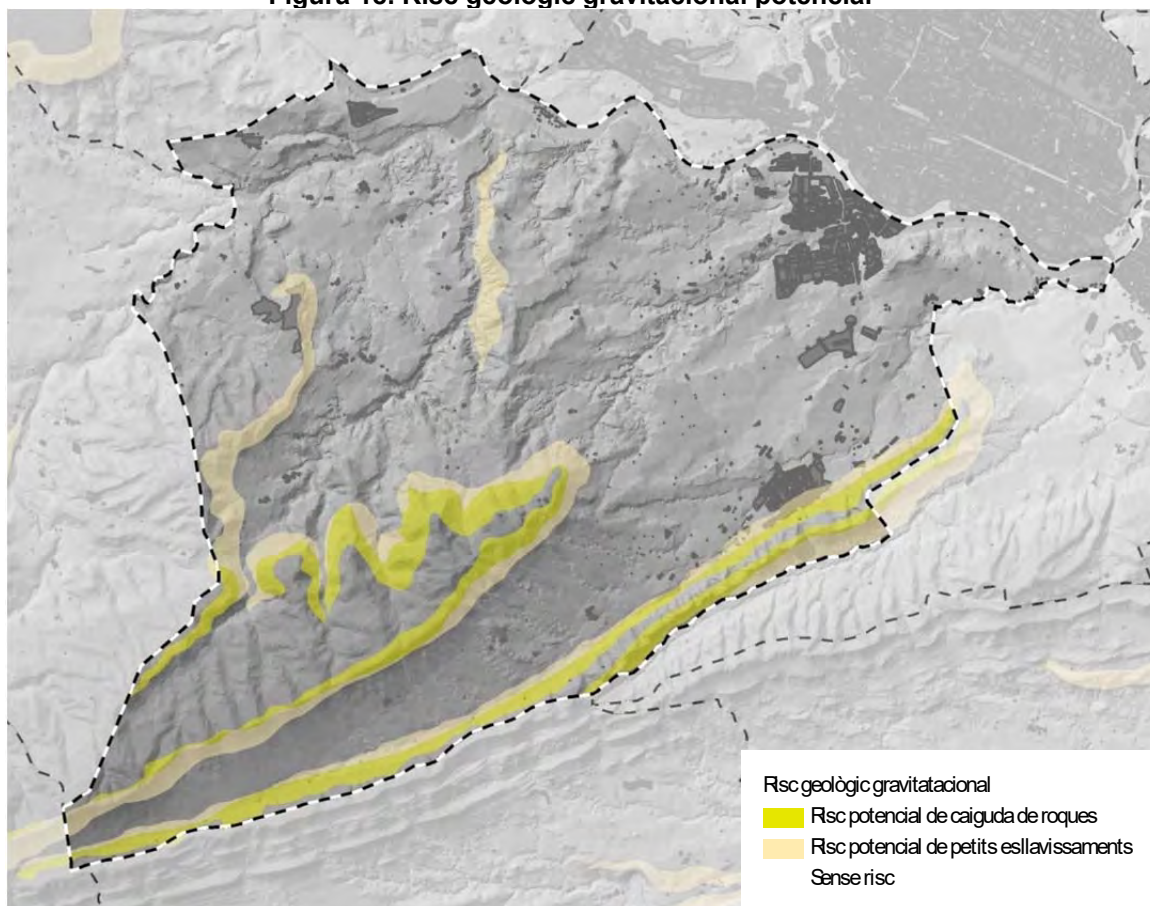
Tal com es pot observar als mapes d'aquest apartat, en general, les zones amb risc elevat d'erosió i risc potencial de caiguda de roques no confronten amb cap indret habitat, tot i que el nucli antic de Santa Margarida de Montbui es situa en una zona amb risc de petites esllavissades per la seva proximitat a la Serra de Collbàs.

Val a dir que a la base de dades d'esllavissades de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya es troba registrat un esdeveniment al nucli urbà principal de Sant Maure. Es tracta d'un talús amb símptomes d'inestabilitat per excavacions d'una antiga zona utilitzada com abocador al costat de l'Església a la zona del carrer de Lourdes.

Figura 17. Erosionabilitat potencial

Font: Lavola a partir de les bases del SITXELL

Figura 18. Risc geològic gravitacional potencial

Font: Lavola a partir de les bases del SITXELL

2.3.2.6.3 Risc d'inundació

Per a l'anàlisi de les zones potencialment inundables s'han emprat dues fonts d'informació, atès que no es disposa d'un estudi específic d'aquest risc a l'escala municipal. En primer lloc, s'aborda el risc d'inundació segons les zones inundables extretes dels estudis hidrològics, hidràulics i geomorfològics associats a la Planificació dels Espais Fluvials (PEF), en aquest cas de les conques del Baix Llobregat i l'Anoia, àmbit en el qual s'inclou el municipi de Santa Margarida. Per altra banda, per a la resta de cursos, s'empra la informació disponible de l'anàlisi de zones potencialment inundables. El risc d'inundabilitat estudiat es representa en el plànol que acompanya aquest apartat.

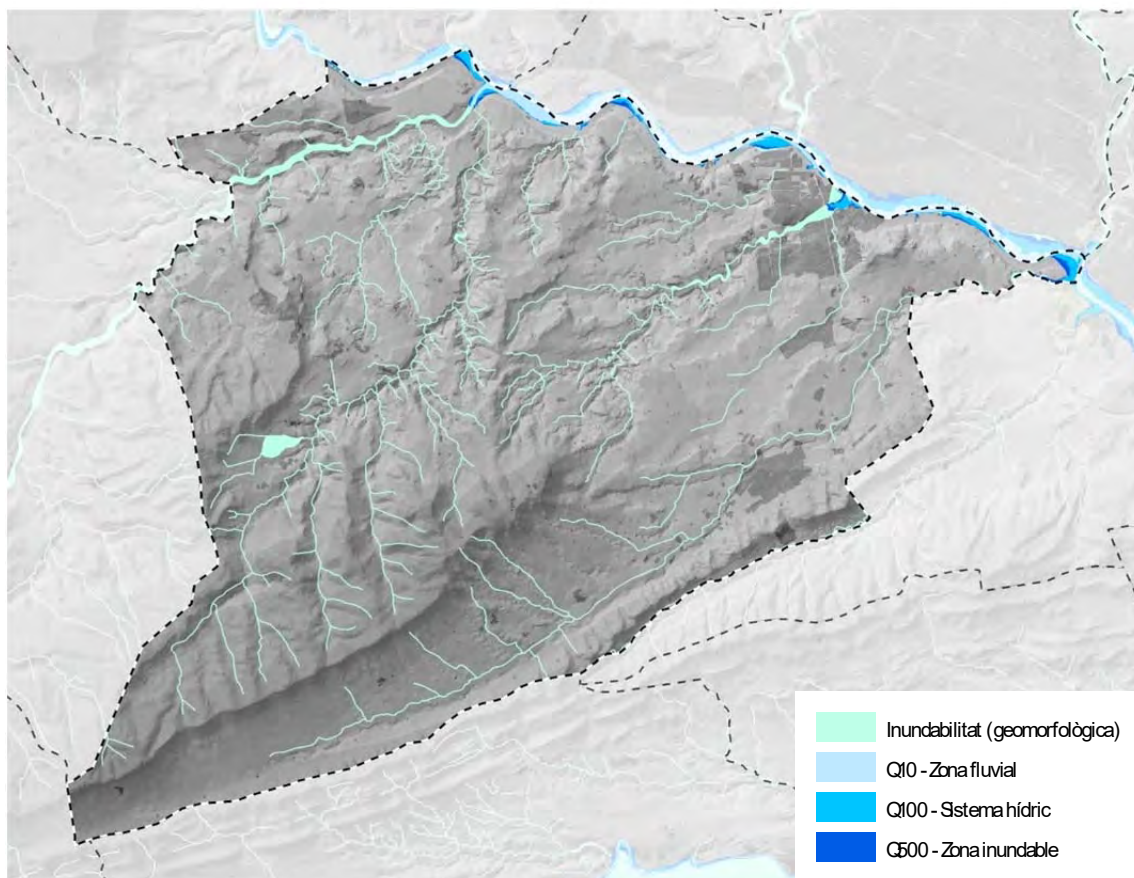
Tal com ja s'ha esmentat, el riu Anoia es troba inclòs en el PEF de la conca del Llobregat i depèn de l'Agència Catalana de l'Aigua. L'objectiu d'aquest PEF és la zonificació de l'espai fluvial a la Conca del Llobregat des de tres vessants: dinàmica fluvial, inundabilitat i ambiental.

Pel que fa al riu Anoia, identificat com inundable, ha sigut analitzat el període de retorn de 50 anys, i podem veure l'espai afectat més enllà del cabal habitual.

Per altra banda, pel que fa a la inundabilitat potencial per criteris geomorfològics, trobem que la pràctica totalitat del extens sistema hidrològic del municipi es veu afectada per aquest risc.

Amb tot, es pot observar que el risc d'inundació es concentra de manera més rellevant al nord del terme municipal i afecta principalment al nucli urbà de Sant Maure. De fet, aquest nucli urbà està afectat pel riu Anoia al nord, risc compartit amb el municipi d'Igualada, i enmig és travessat per dos cursos d'aigua que desemboquen al riu Anoia, el torrent de les Bruixes i el torrent de Can Rafeques.

Figura 19. Inundabilitat

Font: Lavola a partir de les bases de l'ACA

2.3.2.7 Riscos tecnològics

2.3.2.7.1 Risc del transport de mercaderies perilloses

Per gestionar aquest risc la Generalitat va desenvolupar, l'any 1997, un pla especial d'abast autonòmic, el TRANSCAT (Pla especial d'emergències per a accidents en el transport de mercaderies perilloses per carretera i ferrocarril a Catalunya). Aquest Pla conté una anàlisi de flux de les mercaderies perilloses que circulen per les principals vies catalanes que permet determinar quins municipis tenen més risc i, per tant, han d'elaborar el corresponent Pla d'actuació municipal (PAM).

Si bé gran part del municipi de Santa Margarida presenta un nivell baix de perill per transport viari de mercaderies perilloses, en determinades zones aquest nivell es considera alt, sobretot a la zona nord i part de l'extrem est del municipi. El nivell de perill té en compte, a banda del flux de mercaderies perilloses, la tipologia de les substàncies transportades i l'índex EuroRAP del tram de la via.

En relació amb això, pel que fa al nivell de flux al municipi, cap de les infraestructures que hi recorren presenten un valor rellevant. No obstant això, convé tenir present la proximitat de la carretera A2, la qual presenta un nivell de flux important

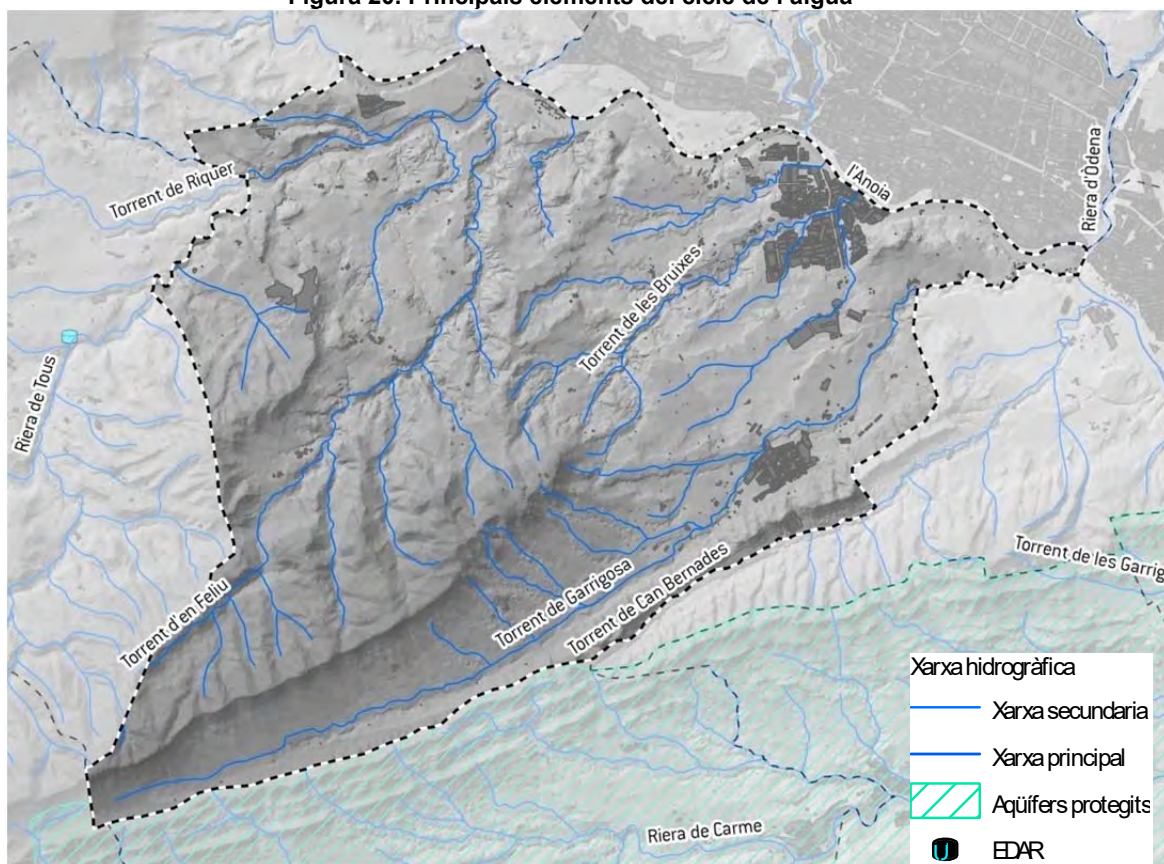
En tot cas, d'acord amb el TRANSCAT, el municipi no està obligat a elaborar el corresponent Pla d'Actuació Municipal (PAM) per accidents en el transport de mercaderies perilloses i per gestionar aquest risc, però és recomanable incloure-ho en un PAM.

2.3.2.8 Cicle de l'aigua

El cicle de l'aigua del municipi de Santa Margarida de Montbui, el qual representa un vector d'elevada rellevància a nivell ambiental, presenta una important complexitat.

En el plànol que s'afegeix a continuació s'hi pretén representar els principals elements que conformen el cicle de l'aigua, si bé la inundabilitat, que forma part també d'aquest cicle, ja ha estat específicament tractada en un apartat anterior.

Figura 20. Principals elements del cicle de l'aigua

Font: Lavola a partir de les bases cartogràfiques de l'ACA

2.3.2.8.1 Hidrologia superficial

El sistema d'aigües superficials que solca Santa Margarida de Montbui es troba clarament jerarquitzat, essent el riu Anoia l'element estructurant del sistema hídic de tota la Conca d'Odena.

Aquest riu, que és afluent del Llobregat i representa el curs fluvial més important de la zona d'estudi, neix a la zona de la depressió central, travessa la serralada prelitoral a

l'altura d'Igualada, discorre a través de la fosa del Vallès-Penedès i finalment conflueix amb el Llobregat a Martorell. Conformen la llera més meandriforme per ser un dels pocs cursos fluvials que no es troba gaire canalitzat. Els meandres i les planes d'inundació són terrenys inundables, però al seu torn amb una morfologia adequada per al desplegament urbà o industrial fet pel qual tendeixen a ser ocupats.

Es tracta d'un curs de caràcter mediterrani amb cabal variable. Alhora és important destacar que, en el seu pas per Santa Margarida de Montbui, aquest curs esdevé una frontera natural amb el municipi veí, Igualada. En relació amb aquest fet, s'aprecia un estat ecològic mediocre i una manca de gestió adequada per part dels dos municipis que hi tenen façana. S'observa que són pocs els punts en què aquest curs fluvial s'integra i esdevé un espai de valor ambiental per a l'ús i gaudi de la població, alhora que un espai de rellevància des del punt de vista ecosistèmic.

Figura 21. Pas del riu Anoia entre els municipis de Santa Margarida i Igualada

Per altra banda, els principals cursos secundaris del terme municipal es situen també a la part nord, prop del col·lector principal, el riu Anoia, i constitueixen un conjunt de rieres i torrents que, tot i no tenir cabals destacables, vertebraven de manera important el territori. En concret, la Riera de Tous, el torrent d'en Feliu, el torrent de Garrigosa i el torrent de les Bruixes, cursos fluvials que configuren, a la vegada, sistemes hídrics secundaris entorn d'ells, els quals són principalment barrancs i rambles procedents dels desnivells orogràfics.

Segons l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) tant el riu Anoia com la riera d'en Feliu presenten protecció per abastament, per nutrients i per hàbitats. En el cas del riu Anoia, aquesta protecció és fins al nucli urbà d'Igualada, ja que després de deixar el poble i passar per l'EDAR està protegit només per nutrients.

Qualitat dels espais fluvials

El document IMPRESS de l'ACA localitza una massa d'aigua superficial al municipi: el riu Anoia des de l'entrada a Igualada fins a l'EDAR d'Igualada, inclosa la riera d'Òdena (codi 1000790).

A la taula següent s'indiquen les pressions i impactes detectats sobre aquestes masses. Per tot, es conclou que el risc d'incompliment de la Directiva Marc de l'Aigua és mig. La Directiva Marc de l'Aigua estableix els paràmetres per mantenir la bona qualitat de les masses d'aigua.

Taula 7. Anàlisi de pressions identificades sobre la masses d'aigua

PRESSIONS	NIVELL
Preses i recloses	Nul
Endegament de lleres	Mig
Grau de captació i derivació	Nul
Regulació hidrològica	Nul
Usos del sòl en riberes	Mig
Infraestructures i serveis en espais fluvials	Mig
Abocaments urbans	Mig
Abocaments industrials	Mig
Abocaments no sanejats	Baix
Usos del sòl agrícoles	Baix
Runams salins	Nul
Espècies invasores	Baix
Pesca recreativa	Nul

Font: Document IMPRESS de l'ACA

Taula 8. Anàlisi d'impactes identificats sobre la massa d'aigua

IMPACTE PROBABLE SOBRE LA MASSA D'AIGUA	NIVELL
Qualitat segons elements biològics	Deficient
Qualitat segons elements fisicoquímics	Bo
Qualitat segons elements hidromorfològics	Mediocre
Estat ecològic	Deficient
Impacte per substàncies prioritàries	Nul
Impacte segons tots els indicadors	Mig

Font: Document IMPRESS de l'ACA

Amb tot, resulta clau posar de manifest la importància de la xarxa hídrica del municipi i la rellevància de millorar-ne la seva qualitat i integració per tal d'augmentar-ne tant el potencial ambiental com social.

2.3.2.8.2 Hidrologia subterrània

Tot i que no s'inclou dins dels límits municipals, cal tenir en compte la presència de la massa d'aigua subterrània Gaià-Anoia (Codi 19), que forma part de la demarcació hidrogràfica del Llobregat-Foix. Es tracta d'una massa amb litologia predominantment

carbonatada de 284 km² d'extensió, amb aqüífers principalment de tipus lliure multicapa. Aquesta massa inclou únicament l'aqüífer de les calcàries paleògenes i triàsiques del Gaià-Anoia (Codi 3062C41). Convé tenir present que l'única font de recàrrega d'aquesta massa és la pluja infiltrada

Pel que fa a l'anàlisi de pressions que tenen alguna incidència sobre aquesta massa, els resultats mostren que existeix una pressió baixa per l'estat químic però alta per a l'estat quantitatiu. La principal pressió sobre l'estat químic deriva de l'aplicació de llots de depuradora en l'activitat agrícola i ramadera mentre que per a l'estat quantitatiu la principal pressió la conformen els nombrosos punts d'extracció d'aigua subterrània per abastament i usos industrials. En concret, l'anàlisi de l'evolució piezomètrica denota un descens generalitzat dels nivells dels aqüífers, en gran part, per augment de les extraccions.

En consonància, els impactes potencials tenen un nivell baix, per l'estat químic, i alt pel quantitatiu. La massa d'aigua té una vulnerabilitat moderada.

Per tot l'anterior, es conclou que existeix risc d'incompliment de la Directiva Marc de l'Aigua (DMA), tant a nivell total com per a l'estat quantitatiu.

Els detalls es mostren a la taula següent:

Taula 9. Anàlisi de pressions i impactes i risc d'incompliment de la DMA

PRESSIONS	
PRESSIÓ TOTAL PER ESTAT QUÍMIC:	BAIXA
Dejeccions ramaderes	Sense pressió
Agricultura intensiva	Sense pressió
Aplicació de biosòlids	Alta
Retorns de reg i recàrrega artificial	Sense pressió
Filtracions i fugues des de zones urbanes i industrials	Baixa
Abocaments, lixiviats i fugues	Baixa
Infraestructures lineals urbanes i industrials	Baixa
Abocaments industrials puntuals	Moderada
Sòls contaminats	Sense pressió
Dipòsits de residus industrials, urbans i especials	Moderada
Runams salins	Sense pressió
Abocaments d'aigües depurades	Sense pressió
Afeccions a la piezometria i a la qualitat (extracció d'àrids)	Sense pressió
Extracció que provoca intrusió salina	Sense pressió
PRESSIÓ TOTAL PER L'ESTAT QUANTITATIU:	ALTA
Captacions d'aigua subterrània	Alta

Afeccions a la piezometria i a la qualitat (extracció d'àrids)	Sense pressió
Agricultura intensiva de vivers i freatòfits	Sense pressió
IMPACTES	
IMPACTE POTENCIAL	ALT
Vulnerabilitat	Moderada
Sobre l'estat químic	Baix
Sobre l'estat quantitatiu	Alt
IMPACTE COMPROVAT	
Estat químic	Baix
Estat quantitatiu	Alt
RISC D'INCOMPLIMENT DE LA DMA	
Sobre l'estat químic	No
Sobre l'estat quantitatiu	Sí
RISC TOTAL	Sí

Font: Lavola a partir del document IMPRESS de l'ACA.

2.3.2.9 Paisatge

El terme municipal de Santa Margarida de Montbui està immers en un territori molt ric des del punt de vista paisatgístic, per la presència de diversos elements naturals i també patrimonials degut a la presència d'assentaments humans des de fa molts segles.

El Catàleg del paisatge de la zona de Comarques Central es troba en període d'elaboració en el moment de la realització del present estudi. Així doncs, per a aquest apartat s'ha realitzat una breu descripció de la realitat paisatgística a l'àmbit, que serà complementat en les properes fases de tramitació del POUM de Santa Margarida, a l'espera de poder incorporar informació d'utilitat que pugui derivar de l'aprovació de l'esmentat Catàleg.

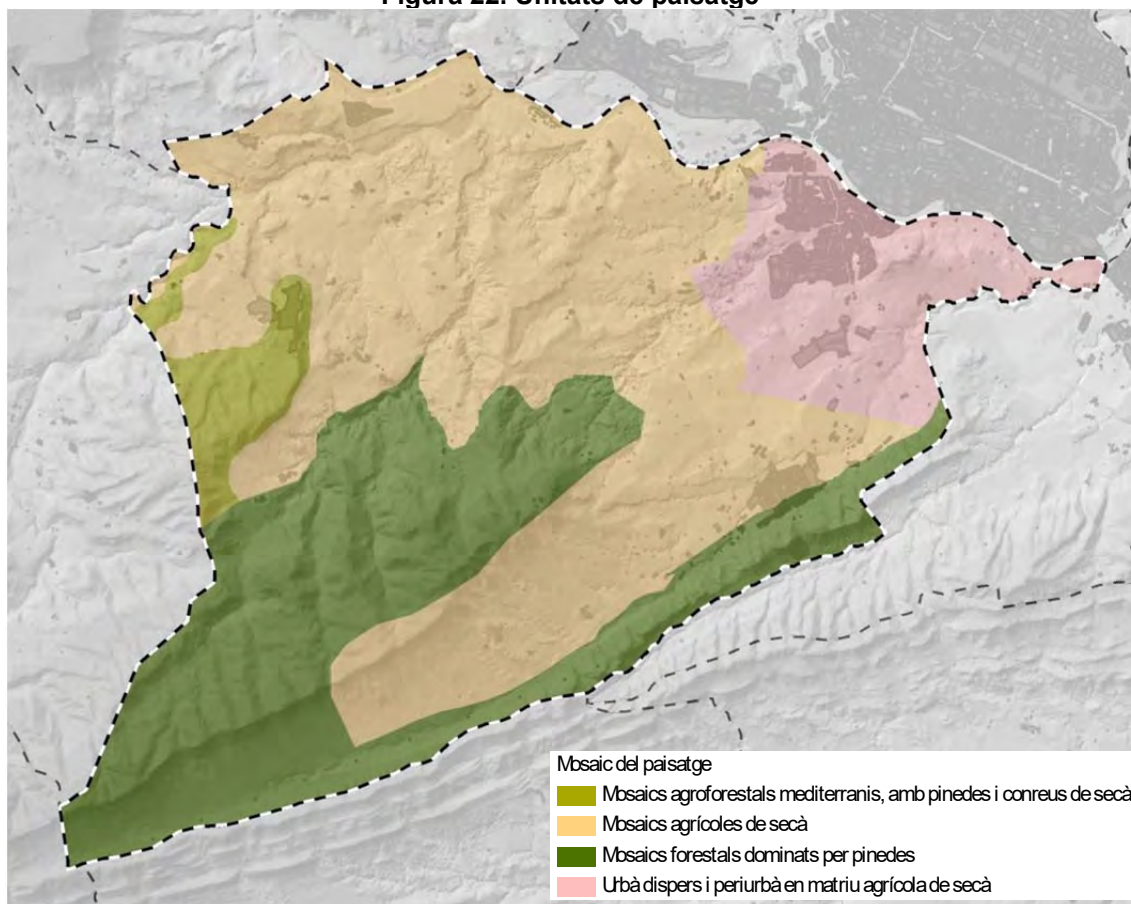
Així doncs, a nivell de paisatge s'han identificat quatre unitats diferenciades:

- Àrees forestals: un fet destacable és la presència de masses forestals denses i contínues per la part sud del municipi, les quals, a més, destaquen a nivell visual atès que s'ubiquen majoritàriament sobre elevacions muntanyoses, com és el cas de la Serra de les Onze. La imatge del municipi es dibuixa sempre amb la silueta de les muntanyes pròximes. Destacar també la Tossa de Montbui com element de referència al territori del municipi per tractar-se del punt més elevat i amb una geomorfologia peculiar
- Àrees agrícoles: aquest continu forestal es trenca per l'aparició de conreus que en la part nord-oest són residuals però que van guanyant protagonisme en el territori a mesura que s'avança cap al est.
- Àrees de mosaic agroforestal: el resultat d'intercalar zones forestals amb zones exclusivament agrícoles dóna lloc al tret paisatgístic més rellevant del municipi.

Es tracta d'una combinació morfològica que confereix una important identitat al terme.

- Àrees de nucli urbà: associades als dos assentaments humans principals, si bé el caràcter urbà presenta un component més fort al nucli urbà de Sant Maure.

Figura 22. Unitats de paisatge

Font: Lavola

2.3.2.10 Patrimoni cultural

Per tal de poder abordar l'àmbit del patrimoni cultural del terme, cal entendre que aquest inclou tots aquells béns immobles o mobles que tenen un valor històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, etnològic, documental, bibliogràfic, científic o tècnic i que, per aquest valor, són mereixedors d'una protecció i d'una defensa especials., segons la Llei del Patrimoni Cultural Català. Segons aquesta mateixa Llei, s'estableix 3 categories de protecció d'aquests elements: béns culturals d'interès nacional (**BCIN**), béns culturals d'interès local (**BCIL**) i béns integrants del patrimoni cultural català (**BIPCC**).

En concret, Santa Margarida compta amb tres elements declarats com a BCIN pel Ministeri de Cultura del Govern espanyol, que són:

- El castell de la Tossa de Montbui: ubicat al cim del turó de la Tossa, d'estil medieval i amb un bon estat de conservació.
- La Casa Gran o Palau dels comptes de Plasència: situada a la plaça Major del nucli antic de Santa Margarida de Montbui i datada del 1633, presenta actualment un ús residencial amb un bon estat de conservació.
- El castell del Saió: tal i com indica el seu nom, es situa al nucli de Saió, és de l'època medieval però el seu estat de conservació és molt dolent, trobant-se

pràcticament arrasat com a conseqüència de l'activitat extractiva en aquesta població. Així doncs, només se'n conserva el turó on s'assentava i constitueix, així, jaciment arqueològic.

En tant que Bé Cultural d'Interès Local és el següent:

- Molins fariners de Can Planell-Mas del Polvo:

D'altra banda, pel que fa a la resta d'elements patrimonials, s'ha partit de la Memòria d'elaboració del Mapa de patrimoni cultural de Santa Margarida de Montbui, elaborat l'any 2010, en el qual es van inventariar un total de 174 béns agrupats en diferents categories (patrimoni immoble, patrimoni moble, patrimoni documental, patrimoni immaterial i patrimoni natural), de les quals només s'analitza la primera atesa la relació més directa amb l'objecte d'aquests estudis.

Béns immobles

Conjunt monumental de la Tossa de Montbui: acull el conjunt medieval format pel castell de la Tossa, del segle XI, l'església romànica de Santa Maria de la Tossa i l'antic Mas del Castell.

Conjunt urbà de nucli antic de Santa Margarida de Montbui: es tracta d'un nucli que conserva una cohesió arquitectònica rellevant d'estil modernista i noucentista, trobant-se inclosos al mapa de patrimoni del municipi molts dels seus edificis. Aquest estil constructiu representa un valor simbòlic i distintiu important d'aquest nucli de població.

- Can Bas
- Cal Beneficiat
- Cal Cadiu
- Cal Guarro
- Cal Martró
- Cases 7 i 10 del carrer Major
- Portal 12 del carrer Major
- Cases del Carrer Mare de Déu de Gràcia
- Edificis del Carrer Anselm Clavé
- Edifici de l'Ateneu
- Escoles
- Antic Centre Republicà
- Antiga Fonda

Masies i construccions rurals: si bé existeix un nombre elevat de masies, atès el caràcter i la tradició agrícola del municipi, el mapa de patrimoni cultural només recull aquelles que han conservat elements arquitectònics propis del món rural així com trets característics, independentment de la cronologia:

- Cal Vilaseca
- Cal Mateu
- Ca l'Alemanys
- Ca l'Amigó
- La Censada
- Cal Vidal

Patrimoni pre-industrial i industrial

- Molins hidràulics, d'origen medieval, afavorits per la riquesa fluvial de l'entorn. Es tracta d'una tipologia d'elements força abundant, tot i que generalment en estat ruïnós, destacant-se'n els dos de Can Planells, els quals també representen l'únic Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) del terme.
- Forns de guix, ciment i guixeres: que inclou elements relacionats amb l'explotació industrial del guix com ara la Guixera de la Roureda, els Fornots,

els forns del Vergès, el forn de Cal Mateu i el forn del camí del cementiri. Es tracta d'un conjunt que es troba en desús i en un remarcable estat de deteriorament com a conseqüència de l'abandonament d'aquestes activitats.

- Patrimoni tèxtil: conformat pel conjunt industrial anomenat Els Tints, a tocar del riu Anoia, i la fàbrica tèxtil de Cal Truco, situada al nucli antic.
- Indústries licoreres: les conformen l'antiga i l'actual vinícola. L'edifici antic, d'estil modernista, ha estat rehabilitat per tal d'acollir les oficines del consistori municipal, al nucli urbà principal de Sant Maure. D'altra banda, l'edifici que actualment allotja la Vinícola havia estat anteriorment una adoberia, Cal Munguet, nascuda al 1903 arran de l'expansió de l'activitat adobera d'Igualada a l'altra riba del riu.
- Fonts: s'inclouen en aquest grup aquelles fonts naturals localitzables i amb vestigis arquitectònics així com aquelles ubicades dins la trama urbana:
 - o Bufó
 - o Sanahuja
 - o Can Biscal
 - o Cal Mateu
 - o Cal Prim
 - o Cal Carol
 - o Font Trobada
 - o Can Passanals
 - o Font de la plaça Finisterre
 - o Macaria
 - o Mare de Déu de Gràcia
 - o Font del Comú
 - o Font del Safareig

Jaciment arqueològics: diferents jaciments repartits de manera homogènia en el territori. A continuació es mostren tots els jaciments arqueològics presents al terme municipal i inventariats pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Taula 10. Jaciments arqueològics inventariats a Santa Margarida de Montbui

JACIMENT	CRONOLOGIA	TIPUS DE JACIMENT
A l'oest del Saió	Paleolític Mig (-90000 / -33000)	Lloc de producció i explotació taller de sílex
Call l'Elvira	Ferro-Ibèric (-650 / -50)	Lloc de producció i explotació taller de sílex
Cal Jepet	Ferro-Ibèric final (-200 / -50)	Lloc d'habitació sense estructures Lloc de producció i explotació taller de sílex
Camp de la Torra (central elèctrica)	Des de Ferro-Ibèric Final a Romà Segle III (-200 / 250) - Medieval Comptes de Barcelona (988 / 1150)	Lloc d'habitació amb estructures conservades vil·la
Can Patufal	Des de Ferro-Ibèric Ple a Ferro- Ibèric Final (-450 / -50)	Varis desconegut
Font del Bufó	Des de Romà Alt Imperi a Romà Baix Imperi (14 / 476)	Lloc d'habitació sense estructures. Lloc d'enterrament Inhumació col·lectiu necròpolis.
Jaciment Paleontològic de Santa Margarida de Montbui	Priabonià	
Molí de Baix de Can Planells	Modern (1453 / 1789)	Lloc o centre de producció i explotació agrícola, molí
Número 24 de la	Ferro-Ibèric (-650 / -50)	Varis desconegut

Maiola	Des de Romà República a Romà Segle III (-218 / 284)	
Els Prats	Ferro-Ibèric (-650 / -50) Modern (1453 / 1789)	Varis desconegut
Prop de la Masia de Can Jové	Ferro-Ibèric (-650 / -50)	Varis desconegut Lloc o centre de producció i explotació taller de sílex
Prop del Barri "La Falconera"	Ferro-Ibèric (-650 / -50)	Desconegut
La Tossa	Des de Medieval Catalunya vella sotmesa als Carolingis a Medieval Comtes de Barcelona (800 / 1150)	Lloc d'habitació amb estructures peribles fons de cabana Lloc o centre de producció i explotació agrícola camp de sitges.
La Tossa II	Des de Ferro-Ibèric Ple a Ferro Ibèric Final (-450 / -50)	Varis desconegut
Turó a ponent de la Maiola	Neolític Mig-Recent (-3500/-2500) Ferro-Ibèric (-650 / -50)	Abrics i similars d'habitació sense estructures Lloc o centre de producció i explotació taller de sílex

Font: Servei d'Arqueologia i Paleontologia (Departament de Cultura)

Altres elements arquitectònics:

- Làpida sepulcral dels comptes de Plasència
- 4 rellotges de sol (Can Vilaseca, Can Mateu i Can Palomes)
- 4 fites de terme al sector de la Mallola
- 2 barraques de vinya (la Mallola i Vinyeter)

També s'ha tingut en consideració el Pla Especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Santa Margarida de Montbui, elaborat el 2012 amb l'objectiu de regular aquestes edificacions, així com permetre'n la seva reconstrucció i rehabilitació, atenent a uns criteris generals de catalogació que responen a valors arquitectònics, històrics, ambientals i paisatgístics o bé socials. Segons aquest PE, s'entén per masia aquell *conjunt de construccions o volums edificats destinats originàriament habitatge i a la producció agrícola-ramadera, explotats unitàriament en règim primordialment familiar*, mentre que per casa rural es considera aquella *edificació d'únic volum originàriament destinat a l'habitatge o la producció agrícola*. Tenint en compte aquestes premisses, el document cataloga un total de 40 masies i 14 cases rurals, que són les següents:

Taula 11. Masies i cases rurals catalogades

IDENTIFICADOR	NOM DE L'ELEMENT CATALOGAT	TIPUS	REFERÈNCIA
1	Can Mercaderet	Masia	851
2	Cal Mateu del Pas	Masia	837
3	Torre del Carulla	Casa rural	840
4	Molí del Carulla	Casa rural	841
5	Can Patufal	Masia	860
6	Can Cinto	Masia	854

7	Cal Isidro	Masia	883
8	Molí de Merchandonés	Casa rural	850
9	Can Foganyé	Masia	838
10	Cal Biel	Masia	843
11	Can Casanelles	Masia	847
12	Cal Morros	Masia	839
13	Torre de l'Espatlleta	Casa rural	862
14	Mas Ferrer del Pi	Masia	868
15	Can Migris	Masia	866
16	La Creu del Maginet	Casa rural	867
17	Torre del Pare Mariano	Casa rural	869
18	Ca l'Amigó	Masia	887
19	La Caseta	Masia	849
20	Cal Pineda	Masia	856
21	Can Jover	Masia	864
22	Can Figueres vell	Masia	865
23	Torre d'en Guitard	Casa rural	861
24	Can Ràfeques	Masia	863
25	Can Planell	Masia	886
26	Torre de les Cabòries	Masia	889
27	Cal Cardó	Masia	835
28	Cal Valentí	Masia	842
29	Cal Perelló	Casa rural	836
30	Ca la Masiana	Masia	834
31	Can Cotillaira	Masia	881
32	Cal Cintet	Masia	882
33	Cal Vilaseca	Masia	885
34	Mas Boret	Masia	845
35	Can Ferrer de les Vinyes	Masia	870
36	Cal Perotet	Masia	872

37	Cal Prim	Masia	846
38	Can Bisbal	Masia	873
39	La Pallissa	Masia	871
40	Cal Borràs	Casa rural	874
41	La Casanova	Masia	875
42	Can Torrents	Masia	877
43	Can Milà	Masia	853
44	Can Torrellardona	Casa rural	894
45	Anselm Clavé, 80	Casa rural	895
46	Can Vendrell	Casa rural	891
47	Cal Mariano	Casa rural	880
48	Anselm Clavé, 74	Casa rural	890
49	Can Vidal	Masia	892
50	La Censada	Masia	893
51	Cal Nieló	Masia	852
52	Can Alemany	Masia	876
53	Can Lluís	Masia	878
54	Can Palomas	Masia	888

Font: Pla Especial el Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Santa Margarida de Montbui

2.3.2.11 Mobilitat

Convé tenir en compte que, en el moment de redacció d'aquests estudis territorials, la Mancomunitat de la Conca d'Òdena (MICOD) en col·laboració amb la Diputació de Barcelona estan duent a terme els treballs de redacció del Pla de Mobilitat Sostenible de la MICOD, d'escala supramunicipal (Castellolí, Igualada, Jorba, Òdena, la Pobla de Claramunt, Santa Margarida de Montbui i Vilanova del Camí) i amb lliurament definitiu previst per al tercer trimestre d'aquest any.

Tot i així, els treballs de redacció del nou POUM requereixen de la realització d'un Estudi d'Avaluació de la Mobilitat Generada (EAMG) que permetrà complementar aquest apartat.

2.3.2.11.1 Anàlisi de les xarxes de mobilitat

La Conca d'Òdena gaudeix d'una posició centralitzada dins del territori de Catalunya i aquesta posició es veu reforçada pel pes de les infraestructures que a travessen i que, per tant, confereixen accessibilitat també al municipi de Santa Margarida. En aquest context territorial més ampli és important tenir en compte la gran centralitat que sosté

el municipi d'Igualada, amb el qual Santa Margarida limita de manera molt directa.

Figura 23. Esquema de la posició geogràfica del municipi

Font: Pla Estratègic de Santa Margarida de Montbui

Les infraestructures viàries d'accés a la ciutat es poden classificar en:

- **Xarxa bàsica** (per a la circulació de pas i la circulació interna de llarga distància). Formen part d'aquesta xarxa les carreteres A-2, C-37 i C-15.
- **Xarxa comarcal i local** (utilitzada per a la circulació general entre els centres comarcals i entre d'altres nuclis importants de població). Forma part d'aquesta xarxa la carretera C-37, malgrat ser part de la xarxa bàsica en part del seu traçat.

Figura 24. Principals infraestructures viàries

Font: ICC

Dins d'aquest anàlisi breu de la mobilitat, és important tenir en compte quins punts del municipi concentren un major potencial de mobilització ciutadana. Per això, la taula següent mostra els principals pols de mobilitat dins del municipi, els quals es concentren en bona mesura al nucli urbà de Santa Margarida de Montbui:

Taula 12. Principals centres atractors / generadors de mobilitat de Santa Margarida de Montbui

TIPUS	DESCRIPCIÓ
Equipaments municipals	Ajuntament (ctra. De Valls), Policia local (Trav. del Pont), CAP (c. Nostra Senyora de Montserrat) i Centre de serveis – consultori local – centre de dia Montbui (Anselm Clavé, nucli antic).
Comerç	Les principals superfícies comercials es concentren a la carretera de Valls, i als carrers de l'entorn, i al Montmercat.
Equipaments educatius	Escola Gaudí, Escola Garcia Lorca, Escola Montbou, Institut Montbui, Llar d'infants Estel, Llar d'infants Santa Anna, Llar d'infants MontXic. Tots es troben al centre del nucli urbà i excepte l'escola Montbou i la llar d'infants MontXic.
Equipaments culturals	Ateneu Cultural i Recreatiu (nucli antic), Centre Cívic i Cultural "La Vinícola" i biblioteca municipal.
Equipaments esportius	Local Social Club Tennis, Mont-Aqua i zona esportiva del nucli antic.
Industrial / activitats	Polígon industrial de la Tossa (pendent de desenvolupar).

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a les xarxes de transport ferroviari, és important remarcar que el municipi no disposa de cap parada de tren. Tot i així, es considera que Igualada, per proximitat, supleix aquesta mancança amb la línia R6 de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Aquesta línia cobreix el trajecte Barcelona-Igualada, connectant els municipis del Baix Llobregat amb l'Anoia. Val a dir que l'estació de tren d'Igualada es troba al costat de la línia interurbana d'autobusos, facilitant-ne els trasllats.

Santa Margarida de Montbui es troba inclòs dins l'àmbit de l'Autoritat Territorial de la Mobilitat (ATM) de l'Àrea de Barcelona (concretament dins la zona 6B) i, per tant, disposa d'un sistema tarifari integrat.

L'oferta de transport públic existent al municipi està formada per les línies següents:

- N2. Línia Igualada – La Llacuna (Autocars Masats). Connecta els municipis d'Igualada, Santa Margarida de Montbui, Santa Maria Miralles, La Llacuna i Rofes. Disposada de 4 expedicions diàries els dies feiners.
- Línia Igualada – Barcelona pel Bruc (Hipano Igualadina). Aquesta línia connecta amb Igualada, Castellolí, Montserrat Park, El Bruc, Collbató, Esparreguera, Abrera, Hospital Psiquiàtric, Martorell, Barcelona (Palau Reial, Maria Cristina i Estació de Sants). Dins de Santa Margarida de Montbui només disposa d'un punt de parada. Del conjunt d'expedicions de la línia només 4 arriben a Santa Margarida de Montbui els dies feiners, 2 els dissabtes i 1 els diumenges.

Finalment, cal tenir en compte el pes del transport privat, les principals xifres del qual es presenten a la taula que segueix:

Taula 13. Parc de vehicles per tipus (2013)

TURISMES	MOTOCICLETES	CAMIONS I FURGONETES	TRACTORS INDUSTRIALS	AUTOBUSOS I ALTRES	TOTAL
4.704	690	953	37	202	6.586

Font: IDESCAT

L'any 2013, el parc mòbil de Santa Margarida de Montbui estava format de 6.586 vehicles, el 71% dels quals eren turismes (4.704), els camions i les furgonetes representaven el 15% (953 unitats), les motocicletes el 11% (690 unitats), i els altres tipus de vehicles prop del 4%.

En base a aquests valors, la taxa de motorització del municipi és similar al conjunt de la comarca quant a turismes però inferior en relació al total de vehicles. Tot i això, els valors registrats a Santa Margarida de Montbui són notablement superiors a les del conjunt de Catalunya

2.3.2.11.2 Eixos rellevants de connectivitat social

Al terme municipal hi ha una gran presència de senders que connecten els nuclis urbans amb l'espai lliure circumdant i també amb altres territoris. Hi ha presència de diferents senders catalogats com són el GR-172, el PR-119 i dues rutes BTT promogudes des del Consell Comarcal.

Per una banda el GR-172 va néixer com a una variant del GR-7, consolidant-se definitivament l'any 1995. El seu recorregut està establert des del refugi de Mussara, a les Muntanyes de Prades, fins a la població de Bellprat, amb una distància total de 190 km. Aquest sender passa per interessants espais naturals, i al terme municipal de Santa Margarida de Montbui es situa en la part sud del mateix travessant el nucli urbà i en disposició paral·lela a les serres de Collbàs i Portella (NE-SO).

Per altra banda el sender PR-119 és un recorregut circular de 68 kilòmetres que pretén donar a conèixer les muntanyes de la comarca d'Anoia. A més a més passa també per espais amb interessant patrimoni arquitectònic, com a la nostra àrea d'estudi que passa per l'església romànica de Santa Maria de la Tossa i pel Castell de Montbui. Aquest sender es introdueix al terme municipal pel nord oest procedent de Jorba i passant pel nucli urbà del Saió fins a la Tossa de Montbui, canviant després de direcció fins al sud oest deixant el terme municipal. Com podem comprovar en aquesta direcció aquest sender passa per interessants espais naturals i agraris.

Pel que fa les rutes de BTT promocionades pel Consell Comarcal de l'Anoia, trobem dues rutes a escala comarcal que passen per la part sud del terme municipal amb recorreguts similars, travessant el PEIN situat a la Serra de les Onze i que tenen el nom de: La Tossa de Montbui - La Conca d'Òdena i ruta dels Castells.

2.3.2.12 Ambient atmosfèric

2.3.2.12.1 Contaminació atmosfèrica

Els principals focus emissors de contaminants atmosfèrics es poden classificar en tres grups: el trànsit de vehicles, la indústria i les fonts domèstiques.

Segons s'estudia a l'auditoria municipal del 2005, el transport és el focus més destacat atès que comporta gairebé el 90% de les emissions totals, estimant-se'n els següents valors:

Taula 14. Estimació de les emissions produïdes pel transport

CONTAMINANT	TOTAL (T/ANY)
CO	1184,53
NO _x	198,17
PST	9,36
CH ₄	5,01
N ₂ O	0,87
COV	36,15

Font: Auditoria Ambiental de Santa Margarida de Montbui

Segons aquesta mateixa auditoria, l'activitat industrial també té una importància relativa en termes de contaminació atmosfèrica, si bé no se'n realitza una avaluació quantitativa de les emissions generades. Les principals emissions de tipus industrial, corresponents a dades de la comarca, fan referència a SO₂ i PST.

Pel que fa a les emissions domèstiques, amb una contribució molt menor a la contaminació atmosfèrica general del municipi, es componen sobretot de SO₂ i NO_x.

D'altra banda, per complementar l'anàlisi de la qualitat de l'aire al municipi, s'ha consultat la base de la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat. Santa Margarida de Montbui forma part de la Zona de Qualitat de l'Aire de Catalunya (ZQA 5), corresponent a la Catalunya Central. Si bé el propi municipi no disposa d'un punt de mesurament de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica (XVPCA), el municipi veí, Igualada, sí que en disposa d'un, de manera que les dades d'aquesta estació seran les que s'empraran en aquest apartat:

Taula 15. Característiques de l'estació de mesurament de la XVPCA

MUNICIPI	UBICACIÓ	AUTOMÀTICA	MANUAL
Igualada	Plaça Masuca	NO _x , O ₂ , CO, H ₂ S, SO ₂	PM10, Metalls, B(a)p

Font: Direcció General de Qualitat Ambiental (DTES)

L'anàlisi anual més recent (del 2013) indica que en aquesta ZQA els nivells mesurats de diòxid de nitrogen (NO₂), diòxid de sofre (SO₂), monòxid de carboni (CO), partícules en suspensió de diàmetre inferior a 10 micres (PM10), partícules en suspensió de diàmetre inferior a 2,5 micres (PM2.5), benzè i plom van trobar-se per sota dels valors límits establerts per la legislació vigent. Així mateix, no es van superar els valors objectiu legiscats per arsènic, cadmi, níquel i benzo(a)pirè. Tampoc es va donar cap superació per l'ozó troposfèric. No obstant això, sí que es van detectar 18 superacions del valor de referència semi horari per al sulfur d'hidrogen (H₂S), representant un 0.001% del temps, associades a la posada en marxa de la depuradora. Aquest fet ha empès, durant els darrers anys, l'engegada de diverses actuacions per minimitzar aquests nivells, per part de l'Ajuntament d'Igualada. Pel que fa a les mesures de clorur d'hidrogen (HCl) no es va observar cap superació de l'objectiu de qualitat de l'aire diari a l'estació.

Pel que fa a l'anàlisi dels 4 anys anteriors els resultats es sintetitzen en la taula següent:

Taula 16. Qualitat de l'aire 2009-2012

	2012	2011	2010	2009
NO ₂ , SO ₂ , CO, PM ₁₀ , PM _{2.5} , benzè i plom.	< valor límit	< valor límit	< valor límit	< valor límit
Arsènic, cadmi, níquel i benzo(a)pirè.	< valor objectiu	< valor objectiu	< valor objectiu	< valor objectiu
Ozó troposfèric	Cap superació llindar d'informació horari Cap superació llindar d'alerta Cap superació valor objectiu	Cap superació llindar d'informació horari Cap superació llindar d'alerta	Cap superació llindar d'informació horari Cap superació llindar d'alerta Cap superació valor objectiu	Cap superació llindar d'informació horari Cap superació llindar d'alerta Cap superació valor objectiu
HCl	< valor objectiu	1 superació (Igualada) valor referència	1 superació valor referència	2 superacions valor referència
H ₂ S	44 superacions (Igualada) valor de referència semihorari	38 superacions (Igualada) valor de referència semihorari	1 superació (Igualada) valor de referència semihorari	6 superacions (Igualada) valor de referència semihorari

Font: Lavola a partir dels informes anuals del Servei de Vigilància i Control de l'Aire

A partir d'aquests valors es pot concloure que la qualitat de l'aire al municipi és bona, no obstant, cal dir que les superacions repetides al llarg dels anys estudiats del sulfur d'hidrogen posen de manifest la necessitat de reforçar les actuacions dutes a terme per reduir aquest impacte, associat, en bona part, amb la gestió de les aigües residuals.

2.3.2.12.2 Contaminació acústica

El soroll és una font de contaminació ambiental que, sobretot en zones urbanes, pot arribar a pertorbar l'estat de benestar de les persones i la seva qualitat de vida. L'Organització Mundial per a la Salut (OMS) ha definit el soroll com un fenomen acústic que produeix una sensació auditiva considerada desagradable, i que pot pertorbar l'estat de benestar de les persones i la seva qualitat de vida.

A Catalunya, la contaminació acústica queda regulada per la Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica, i el seu desplegament reglamentari, el Decret 245/2005, de 8 de novembre, pel qual es fixen els criteris per a l'elaboració dels mapes de capacitat acústica, i el Decret 176/2009, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 16/2002, i se n'adapten els annexos.

Aquesta normativa disposa l'obligatorietat, entre d'altres, de fer la zonificació acústica del territori en funció de zones de sensibilitat acústica (alta, moderada, baixa) per tal d'establir límits d'immissió acústics. S'ha d'elaborar en un termini de 4 anys el mapa de capacitat acústica per tal d'introduir el vector soroll a la planificació urbanística, així com aprovar una ordenança incorporant els criteris de la Llei.

El municipi de Santa Margarida de Montbui no disposa de mapa de capacitat acústica aprovat segons el Decret 176/2009.

A partir de l'estudi de contaminació acústica inclòs en l'auditoria ambiental de Santa Margarida de Montbui, es pot extreure que el principal focus emissor de soroll prové del trànsit de vehicles de motor, principalment en l'àmbit urbà, seguit de la vida urbana dins del nucli urbà i l'activitat industrial. No obstant, les superacions dels límits acústics estan relacionades amb les vies locals més concorregudes, principalment en moments puntuals del dia, és a dir, es concentra en punts i moments concrets, per la qual cosa es considera que la qualitat sonora del municipi és bona.

2.3.2.12.3 Contaminació Luminosa

El Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya va aprovar, el 19 de desembre de 2007, el Mapa de la Protecció envers la Contaminació Luminosa a Catalunya.

El Mapa de la Protecció envers la Contaminació Luminosa a Catalunya es va elaborar d'acord amb els criteris que estableix la Llei 6/2001, de 31 de Maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a protecció del medi nocturn.

El Mapa contempla quatre zones de protecció atenent, d'una banda, a la necessitat de mantenir una correcta il·luminació en aquelles àrees en què es desenvolupa l'activitat humana i, de l'altra, a la protecció, tant com sigui possible, dels espais naturals i la visió del cel a la nit. Segons la zona de protecció envers la contaminació luminosa a què pertany la il·luminació, es determina el tipus i les característiques de la il·luminació que s'hi pot instal·lar.

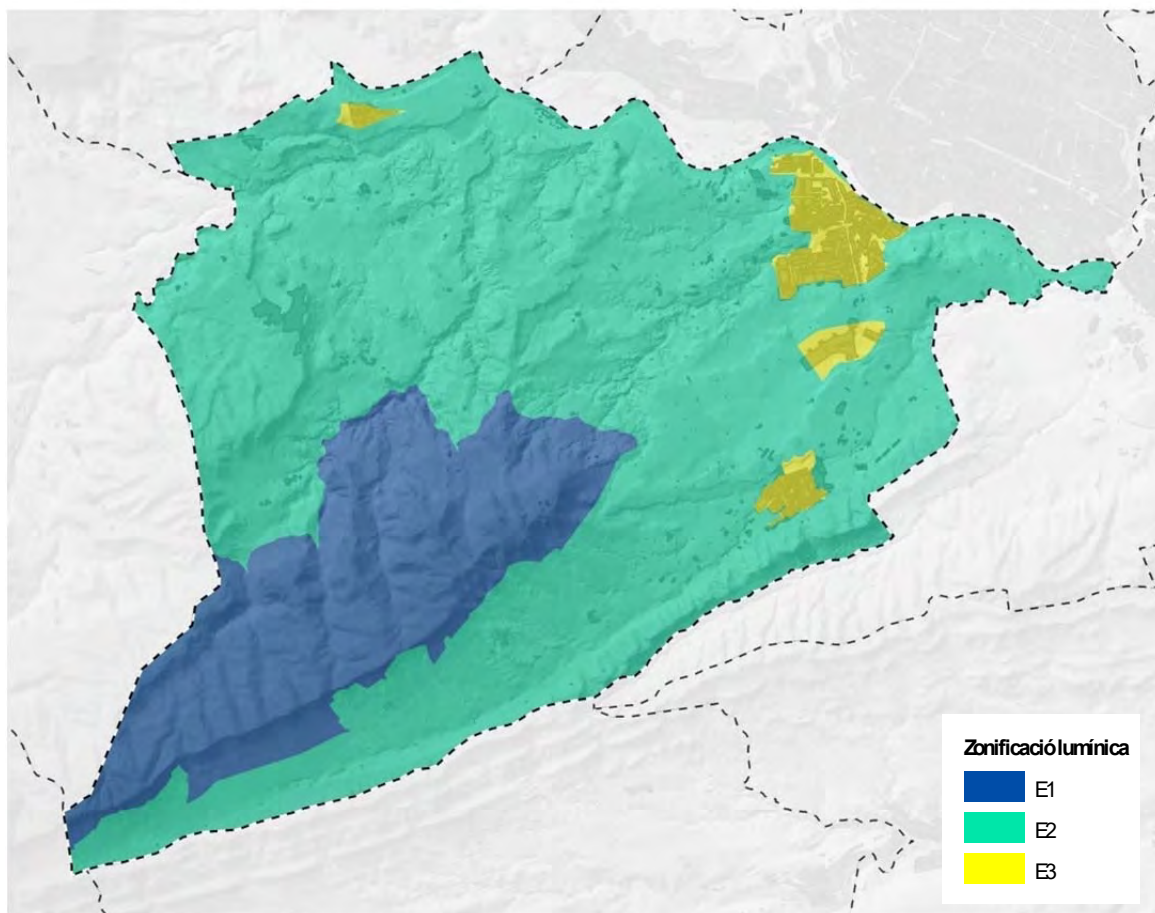
La classificació de les zones és la següent:

- Zones de protecció màxima (E1): Correspon a les zones dins del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), els espais naturals d'especial protecció, espais dins de la Xarxa Natura 2000, els espais corresponents al punt de referència de l'Observatori Astronòmic del Montsec i també els espais que els ajuntaments han proposat per augmentar la protecció envers la contaminació luminosa.
- Zones de protecció alta (E2): Comprèn a les àrees definides com no urbanitzables pels plans urbanístics municipals, excepte aquelles àrees proposades pels ajuntaments per a una protecció màxima.
- Zones de protecció moderada (E3): Aquesta classificació correspon al sòl urbà o urbanitzable excepte aquelles àrees proposades pels ajuntaments per a una protecció màxima o alta en una part del sòl urbanitzable, i disposa d'una protecció menor una petita part del sòl urbà.
- Zones de protecció menor (E4): correspon a espais urbans d'ús intensiu durant la nit per l'alta mobilitat de persones o per la seva activitat comercial, industrial o de serveis, que els ajuntaments han proposat amb una menor protecció i el departament competent en matèria de medi ambient ha acceptat.

Segons això, el plànol aprovat defineix únicament l'espai protegit de la Serra de les Onze com a zona de màxima protecció (E1). D'altra banda, gran part dels terrenys municipals tenen consideració de zones de protecció alta. Les zones associades a les trames urbanes (nucli antic, nucli urbà de Sant Maure i el Saió) conformen zones de

protecció moderada (E3), sense classificar-se cap àrea com a zona de protecció menor (E4).

Figura 25. Zonificació lumínica

Font: Lavola a partir de les bases del DTES

2.3.2.12.4 Contaminació electromagnètica

La contaminació electromagnètica és la causada per la presència de radiacions de l'espectre electromagnètic que poden causar riscos, danys o molèsties als éssers vius. Segons l'OMS s'ha comprovat científicament que els camps relativament intensos produeixen efectes perjudicials als éssers vius, de totes maneres, encara no es té coneixement dels efectes de les radiacions de freqüència baixa.

En aquest sentit, cal destacar que es localitzen dues línies d'alta tensió al municipi, una que creua el terme municipal per la zona central, de nord-oest a sud-est molt a prop del nucli antic, i l'altra situada al sud, amb una disposició nord-est sud-oest, paral·lela a la Serra de Portella.

A més a més, existeix una central transformadora al sud-oest del nucli antic de Santa Margarida de Montbui des d'on surten nombroses línies elèctriques de mitja tensió: en direcció nord, per l'abastament del nucli urbà principal de Sant Maure i d'Igualada, en direcció oest cap al municipi de Sant Martí de Tous i dues més cap a l'est. Així mateix, cal destacar que l'existència de petits trams de línies elèctriques cap a urbanitzacions aïllades, com és el cas de Can Vidal de Garrigosa, al sud del terme municipal.

Per tant, es pot concloure que la majoria de línies elèctriques es concentren al nord del terme municipal, on es concentren els assentaments urbans.

Pel que fa a la telefonia mòbil, segons el Pla Comarcal d'Ordenació Ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil de la Comarca d'Anoia, al municipi s'hi localitzen, actualment, cinc instal·lacions de radiocomunicació amb telefonia mòbil en sòl no urbà:

Taula 17. Instal·lacions de telefonia mòbil

NOM	PROPIETARI	DENOMINACIÓ	UTM X (ED-50 FUS 31N)	UTM Y (ED-50 FUS 31N)
0800091	Movistar	Tossa Igualada ER	381367	4601445
LAn02	Local	La Tossa	381537	4601391
LAn09	Local	Igualada	381437	4601206
RAn04	Retevisión	Igualada	381513	4601447
TAn01	Tradia	Igualada	381505	4601435

Font: Pla Comarcal d'Ordenació Ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil de la Comarca d'Anoia

Més enllà d'aquesta identificació, l'esmentat Pla estableix una proposta d'ordenació d'aquestes instal·lacions a través de la creació de les APIRs (Àrea Programada d'Instal·lacions de Radiocomunicació), que són les diferents àrees proposades per a la implantació d'infraestructures de radiocomunicació amb telefonia mòbil, i en els quals es pretén fomentar la compartició, quan sigui tècnica i econòmicament viable o, si més no, la concentració d'aquestes infraestructures. En el cas de Santa Margarida, s'estableix una d'aquestes àrees:

APIR 24 Santa Margarida de la Tossa

Són tres infraestructures existents (Tradia, compartida amb Vodafone, Retevisión, compartida amb Orange i la darrera, local). Les infraestructures estan al PEIN Serra de Miralles-Queralt.

La proposta d'ordenació determina que qualsevol nou operador interessat haurà de compartir aquesta infraestructura existent si és viable tècnicament i/o econòmic, no obstant això si no fos possible s'hauria de compartir l'altra infraestructura existent dins de l'APIR, i en el cas de que calgués na nova infraestructura caldrà que s'ubiqui dins de l'APIR, tan a prop com sigui possible de les infraestructures existents.

Com que ambdues infraestructures presenten un impacte visual sever, cal que pintin la torre, les antenes i els elements que incorpora d'un únic color mat per evitar l'excessiu contrast amb el fons escènic.

La proliferació d'opinions, sovint no acreditades, sobre la "possible" afectació de l'exposició a camps electromagnètics sobre la salut de les persones ha portat alguns ciutadans i ciutadanes a traslladar aquesta inquietud a les administracions. Per aquest motiu la Generalitat de Catalunya va elaborar el Decret 148/2001, de 29 de juny, d'ordenació ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil i d'altres instal·lacions de radiocomunicació, en què s'estableixen uns nivells màxims permesos d'exposició als camps electromagnètics per a les persones, inspirat en la Recomanació del Consell de la Unió Europea 1999/519/CE.

2.3.2.13 Consum de recursos i generació de residus

2.3.2.13.1 Energia

El terme municipal, tal com ja s'ha esmentat, disposa de diferents infraestructures de subministrament i distribució de l'energia, sense disposar de cap punt de generació d'aquesta i, per tant, presentant una dependència exterior completa.

Pel que fa a l'energia elèctrica, es distingeixen dos tipologies de línies elèctriques, totes elles aèries, que travessen el municipi i l'abasteixen a nivell energètic:

- Línies d'alta tensió (380kV i 110kV): la primera d'aquestes línies passa pel sud-oest del municipi, molt propera al torrent de Garrigosa. L'altra el creua en sentit nord-oest sud-est, tot passant pel nord de la Tossa i pel sud del nucli antic.
- Línies de mitja tensió (25 kV): existeixen diverses línies d'aquest tipus, totes elles amb origen en el nucli antic.

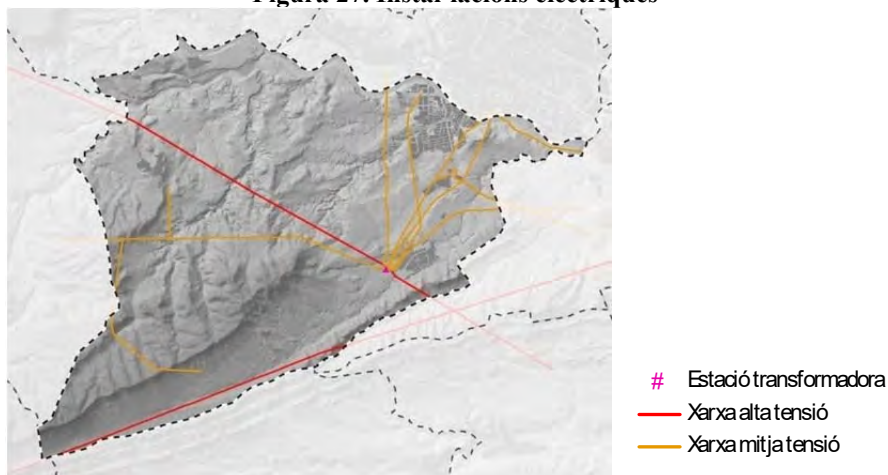
Per altra banda, al mateix nucli antic s'hi localitza una estació transformadora, propietat de FECSA, que transforma l'alta tensió en mitja tensió (anomenades subestacions d'energia, SSEE).

Figura 26. Vista de la SSEE municipal

Font: Lavola

Figura 27. Instal·lacions elèctriques

Font: Lavola a partir de les bases de l'ICC

Pel que fa al gas natural, el municipi no disposa de gasoducte operatiu.

Les dades referents a consums elèctrics i de gas natural que es discuteixen a continuació provenen de la diagnosi energètica municipal duta a terme en el marc del Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible (PAES) que es va aprovar al 2010 i que analitza les dades dels anys 2005, com a any de referència fixat pel Pacte d'Alcaldes, i el 2007.

Les taules següents mostren el consum final d'energia al municipi, per als dos anys esmentats, desglossats segons sectors econòmics i fonts energètiques:

Taula 18. Consums finals d'energia segons sectors econòmics i fonts energètiques (2005 i 2007)

Consums 2005 (kWh/any)	Sector primari	Sector industrial	Sector serveis	Sector domèstic	Sector transports	Total
Electricitat	25.359	1.4250.103	5.114.467	12.465.590	0	19.025.518
Gas natural	0	0	757.000	18.999.000	0	19.756.000
GLP (*)	148.230	336.779	682.452	1.780.245	17.676	2.965.382
CL (**)	9.706.072	5.594.417	1.125.469	1.549.686	62.846.766	80.822.411
Total	9.879.661	7.351.299	7.679.388	34.794.521	62.864.422	122.569.311

Consums 2007 (kWh/any)	Sector primari	Sector industrial	Sector serveis	Sector domèstic	Sector transports	Total
Electricitat	20.320	1.863.050	6.539.076	11.945.970	0	30.368.416
Gas natural	0	0	672.051	16.555.000	0	17.227.051
GLP (*)	124.295	282.399	572.256	1.492.788	14.822	2.485.909
CL (**)	9.821.742	2.640.647	976.001	1.462.443	65.904.033	80.804.866
Total	9.966.358	4.786.096	8.759.384	31.456.202	65.918.855	120.886.243

* GLP=Gasos líquids del petroli (propà i butà)

** CL=Combustibles líquids (benzina, fueloil, gasoil A, gasoil B i gasoil C per calefacció)

Font: PAES municipal

2.3.2.13.2 Residus

La recollida de residus de Santa Margarida, gestionada en conveni amb el Consell Comarcal de l'Anoia, es duu a terme segons les diferents fraccions (rebuig, matèria orgànica i recollida selectiva de paper i cartró, envasos i vidre) a través de diferents contenidors repartits pels diferents nuclis de població. A partir del treball de camp realitzat, s'observen contenidors en superfície al nucli antic i contenidors soterrats al nucli urbà de Sant Maure.

Figura 28. Recollida selectiva de residus (nucli antic i nucli urbà de Sant Maure)

Font: Lavola

El terme disposa, d'una deixalleria de titularitat municipal com a primer servei en funcionament al nou polígon industrial "Plans de la Tossa" (Carretera de Valls, 57).

A continuació, s'avaluen les dades disponibles referents a generació de residus (totes en tones), establint-se una comparació amb les mateixes dades a nivell comarcal.

La taxa de generació de residus per càpita a Santa Margarida, per al 2013, va ser d'**1,01kg per habitant i dia**, xifra substancialment inferior a la mitjana comarcal (1,39 kg/hab/dia) així com respecte la mitjana catalana (1,30 kg/hab/dia).

Pel que fa a la taxa de recollida selectiva, les dades següents posen de manifest que el municipi presenta deficiències importants pel que fa a la separació dels residus ja que el percentatge de residus recollits selectivament és només d'un 18,37%. Es tracta d'un valor força similar al que presenta la comarca de l'Anoia però molt inferior a la mitjana catalana, que es troba al voltant del 38%. En efecte, diversos estudis han constatat que Anoia és la comarca amb el pitjor índex de recollida selectiva de Catalunya.

Taula 19. Generació de residus i tipus de recollida

	Padró 2013 (habitants)	Recollida no selectiva	Recollida selectiva	Total	Taxa de recollida selectiva (%)
SMM	9.690	2.911,00	655,20	3.566,20	18,37
Anoia	38.978	48.142,31	11.932,12	60.074,43	19,86

(en tones) Font: Agència de Residus de Catalunya

Pel que fa a les dades de generació de residus per fraccions que es poden observar a la taula que segueix, els residus amb major volum de generació van ser la matèria orgànica i el paper i cartró, seguint un patró similar al observat a l'Anoia.

Taula 20. Generació de residus - recollida selectiva (per tipus de residu)

	Vidre	Paper i cartró	Envasos lleugers	Matèria orgànica	Poda i jardineria	Residus voluminosos i fusta	Altres	Total
SMM	75,25	117,66	48,85	261,99	0,00	50,00	101,45	655,20
Anoia	1.704,07	1.892,90	1.117,22	4.011,02	569,22	1.415,35	1.222,34	11.932,12

(en tones) Font: Agència de Residus de Catalunya

Pel que fa al tractament de la fracció resta, la totalitat dels residus generats a Santa Margarida es van destinar directament a abocador:

Taula 21. Generació de residus - recollida no selectiva (per tipus de tractament)

	Tractament mecànic biològic	Abocador	Incineració	Total
SMM	0,00	2.911,00	0,00	2.911,00
Anoia	746,34	47.395,97	0,00	48.142,31

(en tones)

Font: Agència de Residus de Catalunya

2.4 Diagnosi ambiental de l'àmbit del Pla

Per tot el que s'explica en els apartats anteriors, el POUM haurà de tenir en especial consideració les àrees més sensibles del territori, les seves problemàtiques i potencialitats.

Els aspectes clau derivats de l'anàlisi ambiental es poden sintetitzar amb els següents:

Important superfície de terreny forestal situada a tota la part sud del municipi. Més de 1000 hectàrees que representen un 40 % del total del terme municipal, on s'hi detecta un perill d'incendi alt per la densitat de vegetació.

Pràcticament tota la part sud té gran valor ambiental (extenses i contínues masses forestals, HIC, etc) i paisatgístic tant a escala local com regional. En relació amb això, és important ressaltar que Santa Margarida està catalogat com un municipi amb perill d'incendi alt, precisament per l'existència d'aquestes masses forestals, en alguns casos properes a urbanitzacions. Tot i així, la vulnerabilitat enfront d'aquest risc és moderada

Un patrimoni natural reconegut per les figures de protecció supramunicipals.

De les aproximadament 1000 hectàrees de masses forestals esmentades, més de 600 estan incloses dins de la figura de protecció del PEIN i Xarxa Natura 2000 de la Serra de Miralles i Queralt, per les seves característiques ambientals i importància a escala regional. Queden incloses, a més, en sòls de protecció especial de PTPCC. A més, dins d'aquest PEIN hi ha un espai geològic (l'escull de la Tossa de Montbui) que forma part de l'Inventari d'Espais d'Interès Geològic de Catalunya.

Importància de la configuració urbana del municipi en dos nuclis segregats, el nucli antic i el nucli urbà principal de Sant Maure, així com la presència d'elements antròpics puntuals en diversos punts del terme.

Els assentaments humans estan repartits pel terme municipal, destacant la part nord-est on es situen els dos nuclis urbans separats per molt poca distància: el poble o nucli antic, i el nucli urbà principal o antic barri de Sant Maure. El nucli urbà principal que aglutina la majoria de la població, es troba en contacte gairebé directe amb el municipi d'Igualada. D'altra banda, es localitza un polígon industrial de certa envergadura situat entre els dos nuclis així com petites urbanitzacions repartides per altres punts del terme municipal, com són la Mallola o el Saió.

Altres elements d'origen humà que determinen el paisatge del municipi com la gran superfície de sòl agrícola amb predomini dels herbacis.

Més del 45% del terme municipal està ocupat per conreus, dels que un 40% són cultius herbacis. Al respecte cal comentar que els rendiments econòmics i el percentatge d'actius (en torn al 1.5%) en aquest sector és molt reduït en comparació amb la superfície que ocupa, no obstant l'agricultura és una activitat en general favorable pel manteniment ambiental de l'espai i del paisatge. Aquests camps de cultiu es situen pràcticament en tota la part nord i est del territori, però amb més intensitat a l'est, a prop dels nuclis de població i al vall entre les serres de les Onze i Portella on la topografia és més plana i, per tant, aptes per l'agricultura.

Existència d'elements locals de gran rellevància ambiental: el sistema hídic, els afloraments geològics i formacions geomorfològiques.

Santa Margarida de Montbui té un important sistema hídic associat principalment al col·lector central, el riu Anoia, que també té rellevància supramunicipal. Els principals cursos fluvials es concentren a la part nord del territori, destacant la Riera de Tous, Torrent de les Bruixes i el torrent de Garrigosa. Malgrat que la qualitat de l'aigua d'aquesta xarxa hídrica és acceptable, l'existència d'una gran superfície de conreus pot causar un efecte negatiu per les aigües d'abastament i els hàbitats associats. L'existència d'elements geològics rellevants (l'escull de la Tossa de Montbui i les badlands) s'han de tenir en compte pel seu valor ambiental i també paisatgístic, com a símbol del municipi.

Presència de riscos naturals per tot el terme municipal: riscos geològics i d'inundació.

A més del risc alt d'incendi, el municipi presenta altres riscos naturals que cal tenir en compte. Per una banda, els riscos geològics, com a resultat de la combinació de pendents pronunciats i d'una determinada litologia, que poden causar esllavissades i, en alguns casos, caigudes de roques.

Per altra banda, el risc d'inundació produït per crescudes extraordinàries dels cabals està directament relacionat amb el riu Anoia i alguns dels seus afluents (rieres i torrents), afectant principalment el nucli urbà de Sant Maure.

Un municipi amb importants elements de connectivitat ecològica supramunicipals i locals.

El terme municipal destaca per l'existència de connectors ambientals que formen part d'un sistema ecològic regional, com és la Serralada Prelitoral o el riu Anoia. Aquest elements naturals uneixen amplies àrees i són totalment indispensables per preservar la vida animal i vegetal. Des de l'àmbit local, les rieres, torrents i masses forestals actuen com a esquelet vertebrador reforçant la connectivitat dels espais naturals del terme municipal.

Convé senyalar que els connectors ecològics fluvials, molt presents a tot el terme municipal, presenten, en alguns casos, una qualitat mediocre i clarament millorable.

Un territori amb una gran riquesa paisatgística.

La combinació de tots els elements ambientals rellevants esmentats fa que aquest territori presenti una gran varietat paisatgística. De tots aquests aspectes cal destacar les elevacions muntanyoses i la densa vegetació associada, la presència de camps de cultiu en tota la part est en contacte amb els nuclis de població i les masses forestals i, per últim, tots els cursos fluvials amb la seva geomorfologia i vegetació associada que configuren un paisatge genuí a tota la part nord, destacant una vegada més el riu Anoia com a principal curs fluvial i amb un flux d'aigua permanent.

3. POBLACIÓ, ECONOMIA I HABITATGE

3.1 Presentació

Santa Margarida de Montbui és un extens municipi de 27.6 km² que es troba situat a la comarca de l'Anoia de la Catalunya Central, dins l'àrea de proximitat directa de la ciutat d'Igualada.

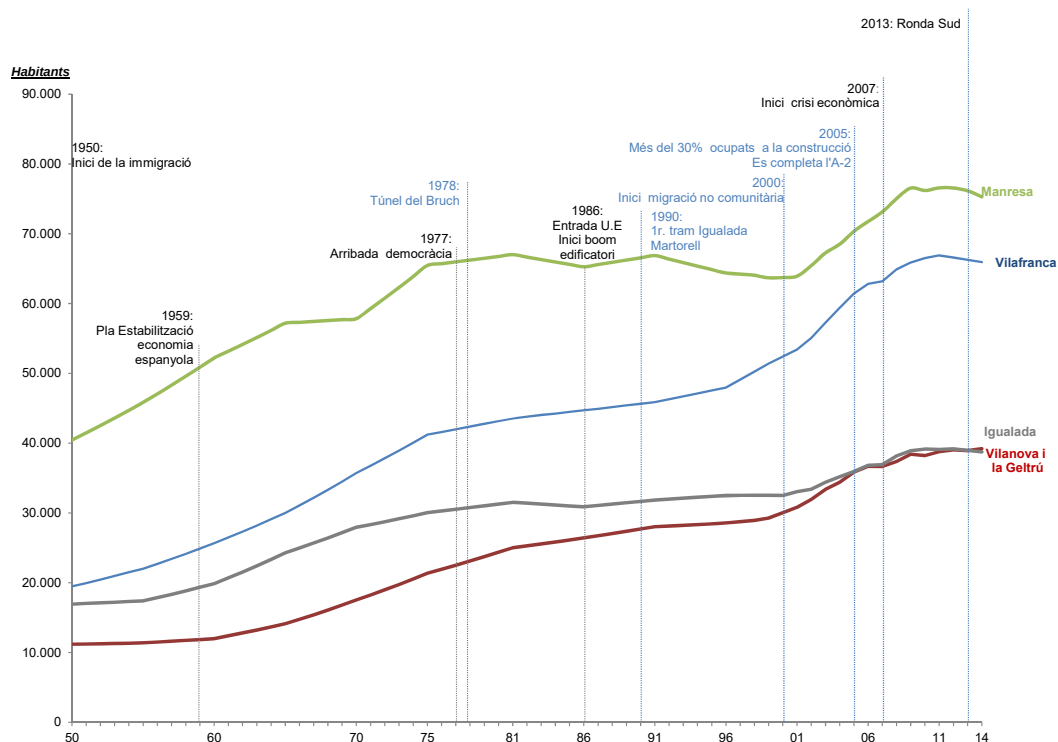
El municipi compta amb tres nuclis urbans: El nucli urbà principal o antic barri de Sant Maure, el nucli antic, i el format pel Saió, la Mallola i el Coll del Guix.

El nucli urbà de Sant Maure, que està a una distància de 3 km del nucli antic, és el principal centre urbà, tant en extensió com en població, i únicament el separa d'Igualada el riu Anoia, conformant amb aquest municipi, juntament amb Vilanova del Camí i el barri de Sant Pere d'Òdena una aglomeració urbana (sistema urbà d'Igualada) de més de 60.000 habitants.

Dins els seus objectius de reequilibri territorial, el Pla Territorial de Catalunya proposa la potenciació d'aquest sistema urbà d'Igualada, al igual que d'altres sistemes urbans també definits per la seva respectiva capital comarcal, com alternatives al sistema metropolità central Barceloní.

Comparant les quatre polaritats de segon nivell d'aquests sistemes urbans que se situen al sud de Barcelona, el d'Igualada és la que ha experimentat un menor creixement demogràfic des del 1950 ençà.

Evolució de la població a les capitals de les 4 polaritats de 2n nivell del sud de Barcelona des del 1950

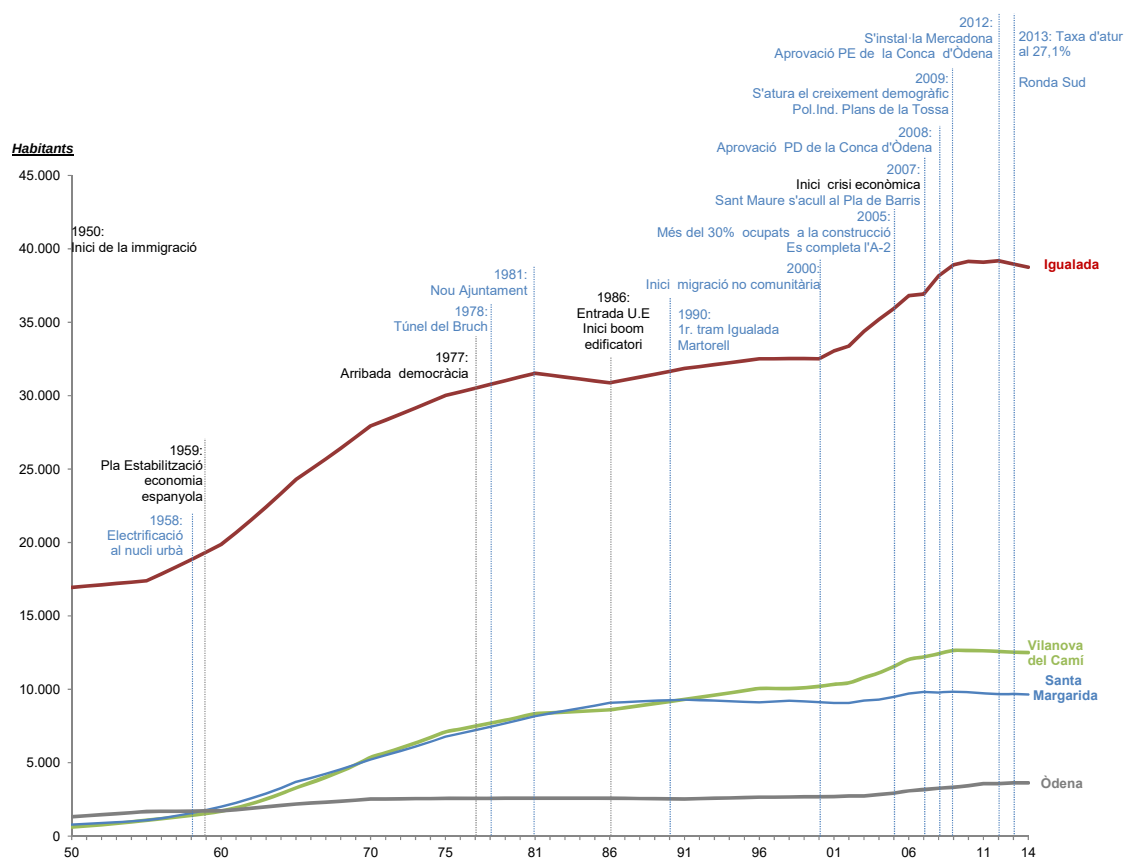

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

La situació és similar tant si s'analitza l'evolució d'Igualada com la de tota la polaritat dels municipis més propers, que conformen aquest sistema urbà. Per tant, aquesta menor dinàmica s'ha de considerar que no es deu únicament a les limitacions territorials d'Igualada, que disposa d'un terme municipal petit, sinó a la debilitat de la seva estructura industrial, excessivament centrada en el gènere de punt i l'adoberia, així com a les seves deficientes estructures de comunicació amb el centre barceloní, sigui per carretera o per ferrocarril.

El reduït pes demogràfic de la comarca tampoc ha ajudat a desenvolupar el sector serveis, com sí han fet les altres capitals comarcals amb les que es compara.

Evolució de la població de Santa Margarida de Montbui, Igualada, Vilanova del Camí i Òdena

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

De totes maneres, les perspectives de futur són positives, ja que la seva posició central i la millora de la connectivitat amb l'àrea metropolitana de Barcelona, ha de comportar un major pes dins el reequilibri de l'activitat en la Catalunya central, i que en el cas de Santa Margarida de Montbui, que compta amb un territori extens i poc ocupat, li proporciona importants reserves de sòl per activitats econòmiques i de creixement residencial.

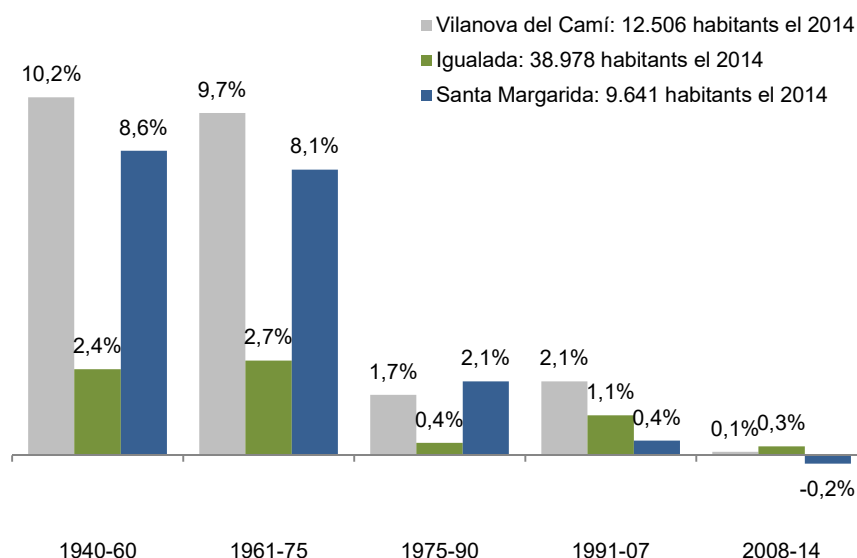
3.2 Creixement de població

Atesa la proximitat al barri del Rec d'Igualada i la major disponibilitat de sòl a preu assequible, el creixement demogràfic del sistema urbà es va concentrar en bona part i a partir de les onades migratòries dels anys cinquanta, al barri de Sant Maure dins el municipi de Santa Margarida de Montbui.

El creixement va ser fortament expansiu en la dècada dels cinquanta fins a mitjans dels setanta. El procés va continuar però amb molta menor intensitat i s'esgotà als anys 90, mentre que a Igualada i Òdena va mantenir una lleugera recuperació.

El fort creixement econòmic del septenni 2000-2007 i l'arribada de l'onada migratòria extracomunitària que va comportar, torna a reportar un fort creixement demogràfic en especial d'Igualada ciutat. Arran de la forta crisi econòmica que s'inicia el 2007, la població de Santa Margarida decreix per primera vegada en la seva història recent.

Evolució de la població de Santa Margarida de Montbui i rodalies (en % anual acumulatiu)

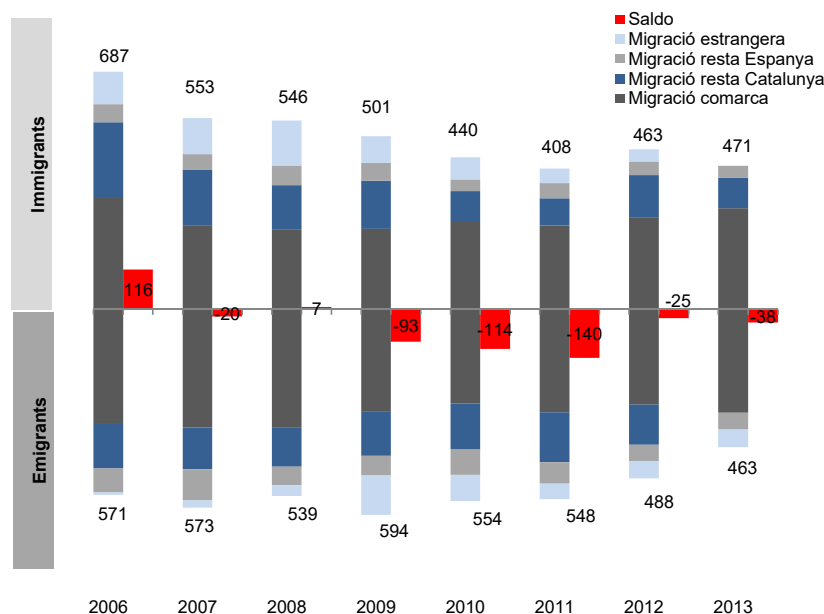
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

3.3 Característiques demogràfiques

Santa Margarida és un municipi molt obert, amb una gran mobilitat de la seva població, especialment amb Igualada i la resta de la comarca. Una tendència que en els darrers anys s'ha mantingut força elevada malgrat la crisi. En canvi, els moviments migratoris amb la resta d'Espanya han estat minsos durant el període i amb un balanç negatiu pel municipi.

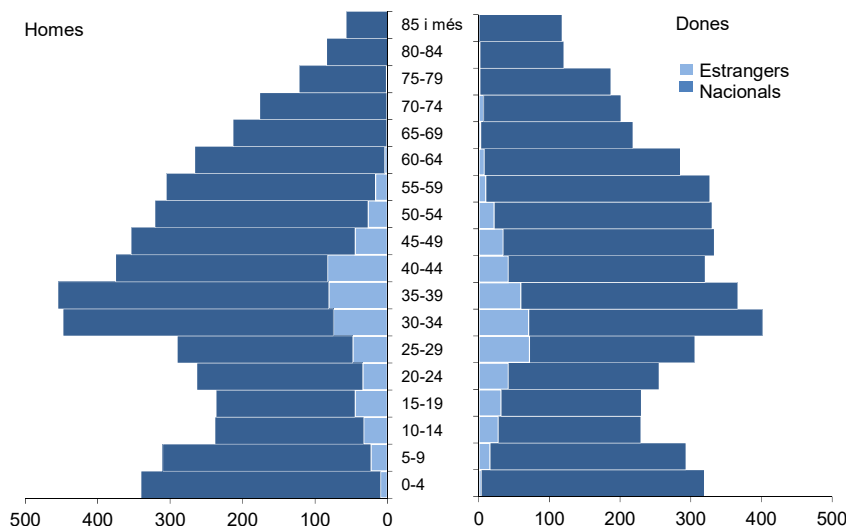
La immigració estrangera ha minvat amb intensitat els darrers anys, mentre ha crescut l'emigració, amb un balanç força equilibrat els darrers anys.

El conjunt mostra una progressiva caiguda del balanç migratori que, a partir de 2009, s'ha situat en xifres negatives creixents fins el 2012, quan ha tendit a equilibrar-se.

Evolució de les migracions de 2006-2012

Font: Idescat.

El perllongat període d'expansió que ha experimentat el municipi, i l'arribada d'immigrants estrangers en períodes més recents, ha conformat una piràmide d'edats amb un gran predomini de població entre els 30 i 40 anys, mentre que el grup d'edat avançada és encara limitat.

Piràmide de població de Santa Margarida de Montbui el 2013*
Nacionals – estrangers

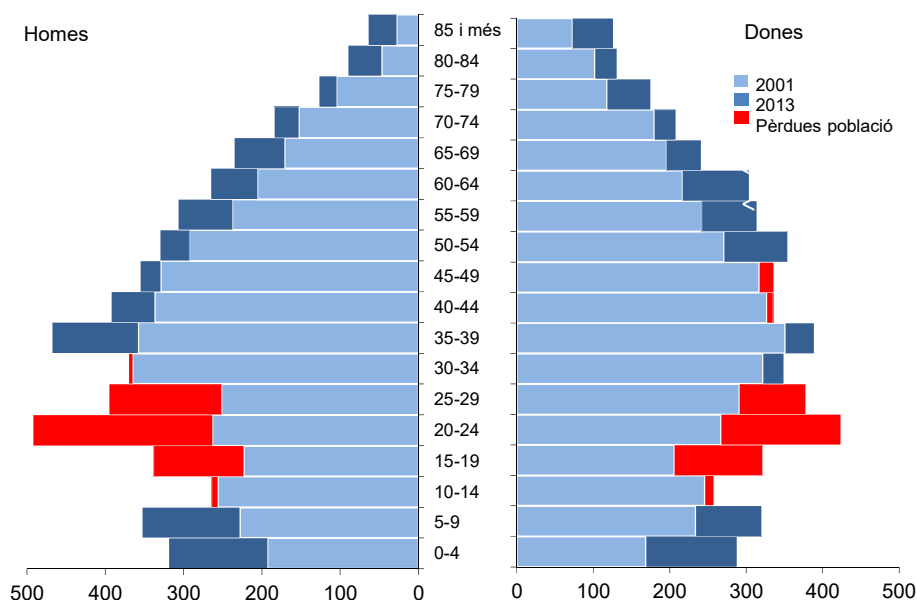
Edat					
<u>Residents</u>	<u>Nombre</u>	<u>%</u>	<u>mitjana</u>	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>
Nacionals	8.704	89,8%	40,1	49,7%	50,3%
Estrangers	986	10,2%	32,8	53,7%	46,3%
Total	9.690	100,0%	39,4	50,1%	49,9%

*No està disponible la desagregació de la piràmide del 2014

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Santa Margarida de Montbui

Per la seva part, el grup d'edats de 10 a 29 anys és força reduït, per augmentar amb força els menors de 10 anys, una situació no gaire freqüent en altres municipis catalans en els què la crisi s'ha fet sentir especialment en la caiguda de la taxa de natalitat recent, el que ha reduït el grup de 0 a 4 anys.

Comparació de la piràmide de població 2001-2013

<i>Edat</i>				
<i>Població</i>	<i>Nombre</i>	<i>mitjana</i>	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>
2013	9.690	39,4	50,1%	49,9%
2001	9.071	37,5	50,1%	49,9%

*No està disponible la desagregació de la piràmide del 2014

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

En la darrera dècada, la població del municipi ha crescut en poc més de 600 persones, augmentant pràcticament tots els grups d'edat. Destaca el creixement de la població infantil, de 0 fins als 9 anys, i el de la població de sexe masculí d'entre 35 a 50 anys. En canvi, han disminuït amb força els joves d'entre 10 i 29 anys, tant del sexe masculí com femení, el que indicaria que durant la darrera dècada ha emigrat un elevat percentatge de joves d'ambdós sexes. De fet, en cinc dels darrers sis anys, el saldo migratori ha estat negatiu. Una situació que feia molts anys que no es donava al municipi.

L'edat mitjana de la població ha augmentat en gairebé dos anys en la darrera dècada, fins superar els 39 anys, pel progressiu augment de la població d'edat avançada, si bé encara és molt inferior a la mitjana catalana.

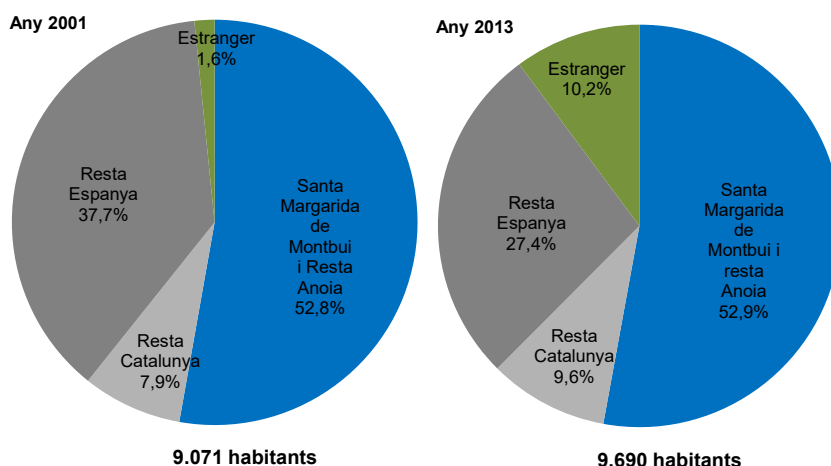
De l'any 2000 ençà la població ha continuat concentrant-se al nucli urbà principal de Sant Maure, que actualment supera el 90% del total, mentre que la població del nucli antic suposa el 6,6%, amb un lleuger augment des del 2000.

Evolució de la població per barris 2000-2014

Barri	2000		2005		2014		2000-05	2005-14
	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%		
Casc Antic	565	6,2%	649	6,8%	640	6,6%	2,8%	-0,2%
Sant Maure	6.627	72,6%	7.130	75,2%	8.783	91,1%	1,5%	2,3%
Resta	1.931	21,2%	1.706	18,0%	218	2,3%	-2,4%	-20,4%
Total	9.123	100,0%	9.485	100,0%	9.641	100,0%	0,8%	0,2%

Font: Ajuntament de Santa Margarida de Montbui i Idescat

La població originària del municipi o de la comarca, que representa més de la meitat, s'ha mantingut estable en la darrera dècada, mentre que ha augmentat espectacularment el nombre d'estrangers i, lleugerament, la població procedent de la resta de Catalunya.

Població de Santa Margarida de Montbui segons lloc de naixement: canvis 2001-2013*

*No està disponible la desagregació del 2014
Font: Idescat.

En canvi, la població procedent de la resta d'Espanya s'ha reduït de manera significativa, possiblement pel retorn d'una part dels residents instal·lats en èpoques anteriors. Aquest fet ha estat la causa del retrocés demogràfic dels darrers anys.

Residents estrangers per nacionalitats-2014

(dades corresponents a mitjans d'octubre)

Procedència	Núm.	%
UE	148	16,4%
Àfrica	624	69,0%
Sudamèrica	86	9,5%
Àsia	46	5,1%
Total	904	100,0%

Font: Servei d'Estadística Municipal.

A l'octubre de 2014 estaven censats 904 residents de nacionalitat estrangera, el que representa el 8,7% de la població total. Per continents, destaquen els magrebins, per la gran proporció de marroquins, que representen gairebé el 60% del total d'immigrants residents al municipi. El segon grup per nacionalitats són els romanesos, a molta distància dels anteriors ja que només hi ha 60, o sia el 6% del total.

Hi ha un lleuger predomini dels homes, un 52% del total, si bé en el cas dels marroquins hi ha una lleugera major proporció de dones. Els homes romanesos són el 60% i els xinesos són el 70% de les seves respectives nacionalitats.

Membres per unitat familiar el 2001*

<u>Unitats familiars</u>	<u>Montbui</u>		<u>Igualada</u>	<u>Anoia</u>
	<u>Unitats</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>
1 membre	411	13,5%	20,5%	18,2%
2 membres	807	26,5%	27,5%	27,1%
3 membres	713	23,4%	21,4%	22,2%
4 membres	795	26,1%	21,3%	22,1%
5 membres	244	8,0%	6,6%	7,3%
6 membres	54	1,8%	1,7%	2,1%
7 o més membres	23	0,8%	0,9%	1,0%
	-----	-----	-----	-----
Total unitats familiars	3.047	100%	100%	100%
Mitjana (membres per unitat familiar)		2,97	2,97	2,86

*No estan disponibles les dades del darrer cens del 2011
Font: Idescat.

A Montbui són més abundants que a Igualada les unitats familiars amb 4 i 5 membres, mentre que són molt inferiors les persones que viuen soles. Tot i que no es disposa de dades més recents, l'impacte de la crisi, que s'ha fet sentir molt especialment en l'estructura residencial, possiblement ha fet créixer aquestes diferències, per una creixent agrupació intergeneracional.

A nivell de mitjana, el nombre de membres per unitat familiar a Santa Margarida és similar al d'Igualada i, en ambdós municipis, és lleugerament superior a la comarcal.

Les dades censals indiquen que la població de Santa Margarida té un nivell d'instrucció més baix que Igualada i fins i tot que l'Anoia.

La comparació de les dades de la darrera dècada posa en relleu millores importants a tots els nivells, amb l'excepció de la FP, que posa en evidència un important retard en un tema que és especialment sensible pel municipi.

Nivell d'instrucció de la població de Santa Margarida de Montbui i Igualada el 2011

(>10 anys)

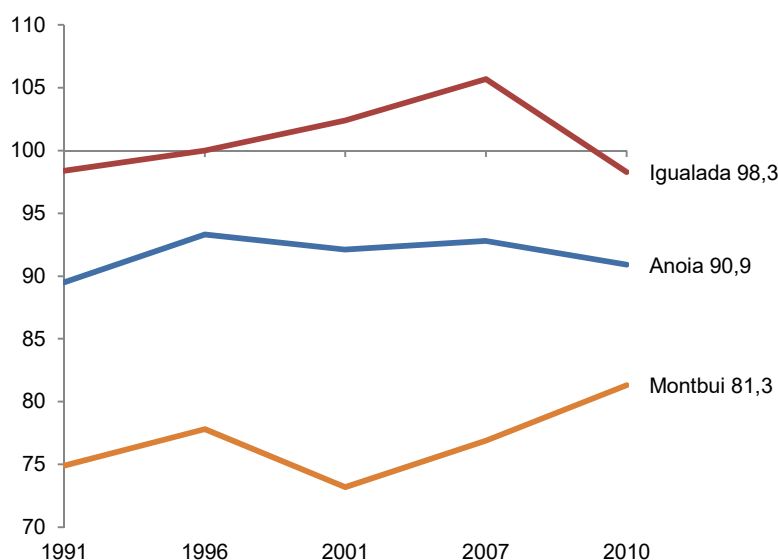
	<i>Montbui</i>		<i>Igualada</i>		<i>Anoia</i>	
<u>Nivell d'instrucció assolit</u>	<u>2001</u>	<u>2011</u>	<u>2001</u>	<u>2011</u>	<u>2001</u>	<u>2011</u>
No sap llegir o escriure	4,3%	3,7%	1,8%	2,3%	2,3%	2,0%
Sense estudis	12,7%	14,3%	9,2%	7,3%	10,8%	9,0%
Primer grau	35,9%	17,1%	28,8%	12,5%	31,9%	14,3%
ESO, EGB o Batx. Elemental	31,0%	41,7%	27,4%	28,4%	28,1%	34,2%
FP	8,0%	10,3%	10,2%	15,1%	9,8%	15,1%
Batxillerat superior	4,1%	6,2%	11,0%	14,4%	8,8%	11,6%
Títol Universitari	4,1%	6,8%	11,6%	20,1%	8,3%	13,8%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Font: Explotació censal, Idescat.

Les característiques d'indret residencial obrer ha fet que Santa Margarida tingui un nivell de renda per càpita substancialment inferior al d'Igualada i a la mitjana de l'Anoia.

Evolució del nivell de renda per càpita de Santa Margarida de Montbui

(Catalunya=100)

Catalunya=100

Font: Idescat.

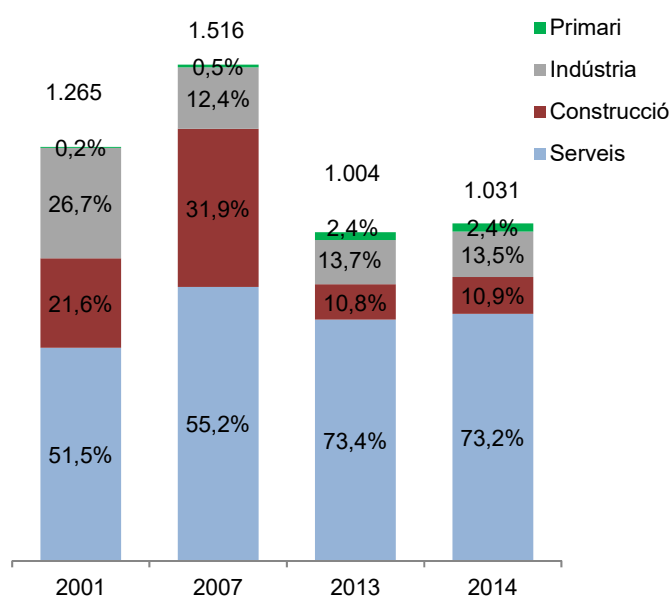
Aquesta situació sembla però, que s'ha reduït en els darrers anys, el que es podria explicar per les millores urbanes, d'equipaments i de la qualitat de vida en general que s'ha produït al municipi.

3.4 Activitat econòmica i mercat laboral

En el període 2001-07 es van crear prop de 250 llocs de treball a Santa Margarida, principalment en el sector de la construcció, que va superar el 30% del total d'ocupats, i, en menor mesura, en els serveis. En canvi, l'ocupació a la indústria va caure a la meitat.

Aquesta expansió es va aturar bruscament amb la forta crisi econòmica que comença el 2007, i en els darrers set anys, l'ocupació total ha caigut a un nivell molt inferior a la del 2001. De tota manera, al 2014 s'aprecia certa recuperació que, previsiblement, continuarà al llarg del 2015.

Evolució dels llocs de treball per sectors productius

Nota: Dades a desembre de cada any.

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

La construcció ha estat, òbviament, el sector que ha resultat més afectat, perdent gairebé 400 llocs de treball, el 78% dels que tenia el 2007. L'ocupació a la indústria i els serveis, malgrat que ha augmentat percentualment, també ha perdut efectius. De fet, la crisi s'ha endut les principals indústries localitzades al municipi, com Proenvasa i Caldereries Gil.

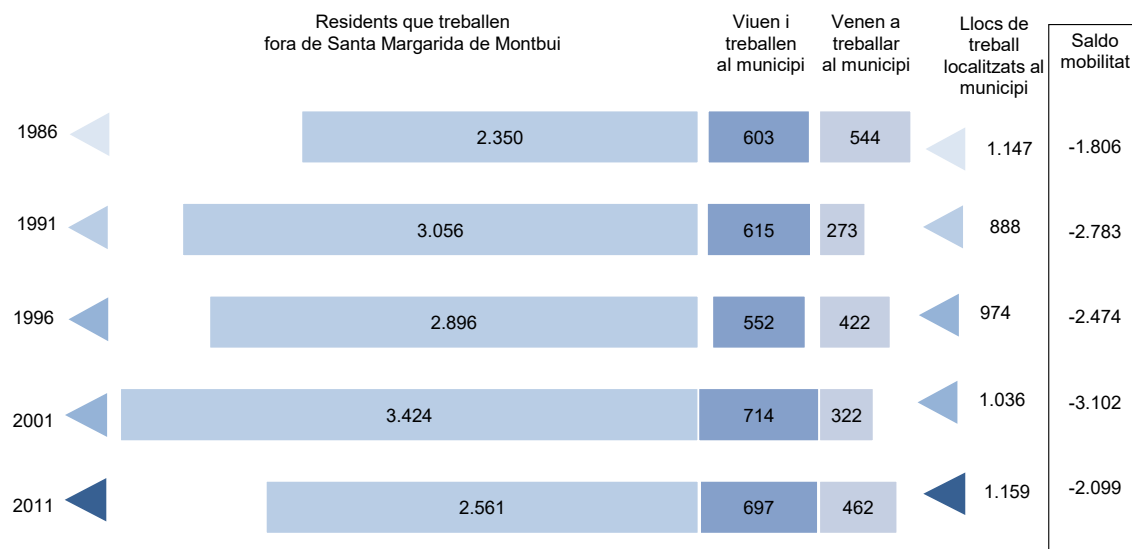
Per contra, l'agricultura es l'únic sector que ha guanyat ocupats, tot i que representa una funció marginal a nivell d'ocupació ja que, com es veurà més endavant, és majoritàriament de secà.

Montbui està íntimament relacionada amb Igualada, amb qui manté un balanç de mobilitat laboral fortament negatiu des de fa molts anys. La davallada en l'evolució de la mobilitat laboral del municipi de la darrera dècada és producte de la crisi i la caiguda de l'ocupació a la zona d'Igualada.

El mercat laboral s'ha anat estenent cap a d'altres municipis, un tret que cal considerar molt positiu. D'altra part, l'augment del nombre de llocs de treball al municipi s'ha correspost en gran mesura amb un augment de treballadors que venen de fora.

Evolució de la mobilitat laboral intermunicipal

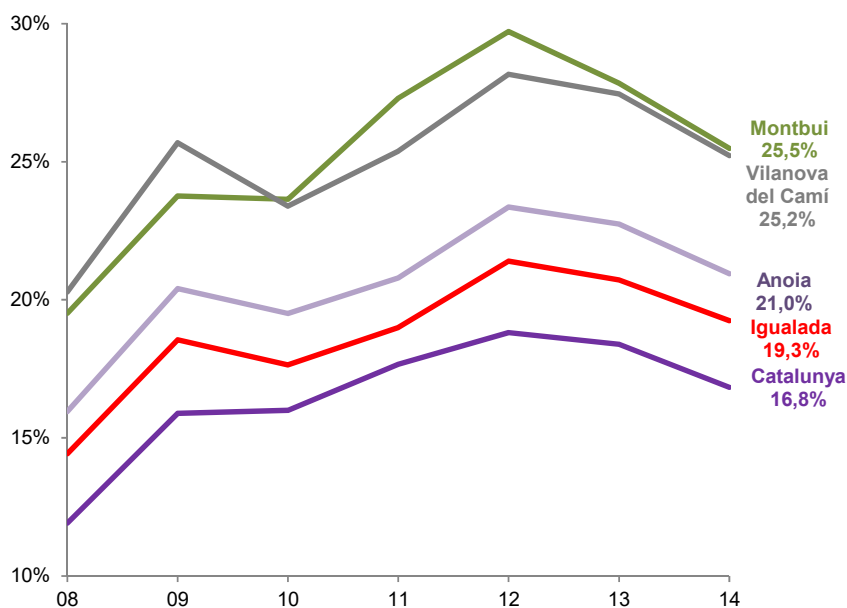
(entrades i sortides a la comarca)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'IDESCAT

A l'estiu de 2010, Montbui ha promogut el nou polígon "Els Plans de la Tossa", que compta amb 28 hectàrees de sòl industrial, estratègicament vinculat a l'obertura de la Ronda Sud, el que en un proper futur pot esdevenir un important factor reequilibrador d'aquests fluxos.

La taxa d'atur de Santa Margarida ha estat tradicionalment força més elevada que la d'Igualada i la de l'Anoia, una comarca amb una taxa d'atur de les més elevades de Catalunya.

Evolució de la taxa d'atur a la zona

Font: Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat

A més, la crisi l'ha incrementada espectacularment i de forma molt ràpida, especialment per la gran quantitat d'ocupats en l'activitat constructiva de l'àrea d'Igualada. Les dades més recents indiquen però que el procés s'ha aturat i fins i tot comença a reduir-se.

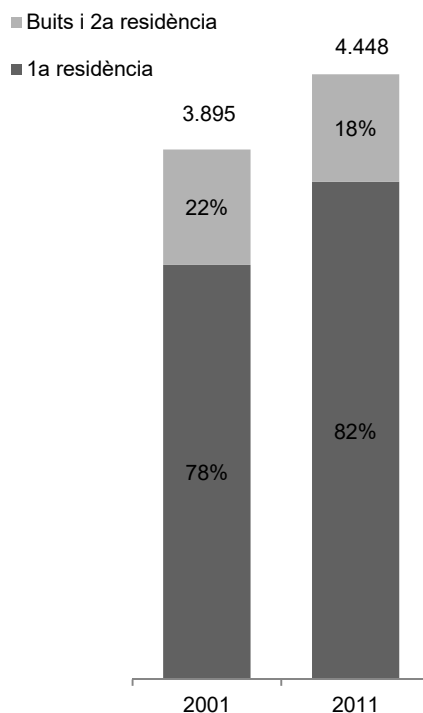
Les previsions són que aquesta tendència s'accentuarà al llarg del 2015 i que pot acabar l'any amb un atur entre el 20 i el 22%.

3.5 La situació del mercat d'habitatge

El fet que les promocions siguin de certa magnitud fa que el nombre d'habitatges iniciats oscil·li de forma notable al llarg dels anys.

El parc residencial de Santa Margarida ha augmentat en uns 550 habitatges a la dècada 2001-2011, mentre que el percentatge de buits (que també inclou una petita part de segona residència) es va reduir força.

Evolució del parc d'habitatges a Santa Margarida de Montbui 2001-2011

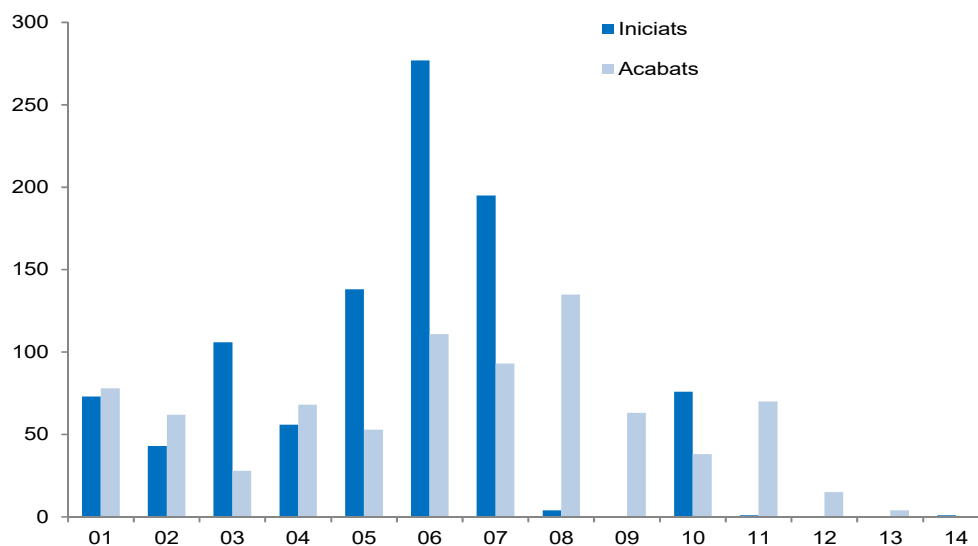
Font: Idescat.

Aquesta situació però, ha hagut d'empitjorar els darrers anys, quan el creixement demogràfic s'ha aturat i fins i tot ha esdevingut negatiu.

Es van assolir xifres força espectaculars d'habitatges iniciats en els darrers tres anys del boom immobiliari, el 2005, 2006 i 2007, que posteriorment s'han anat acabant.

A partir del 2007, a conseqüència de la crisi, la xifra d'habitatges iniciats s'ha mantingut gairebé a zero, amb excepció d'una promoció pública que finalment també ha hagut d'aturar-se.

Evolució dels habitatges iniciats i acabats a Santa Margarida de Montbui

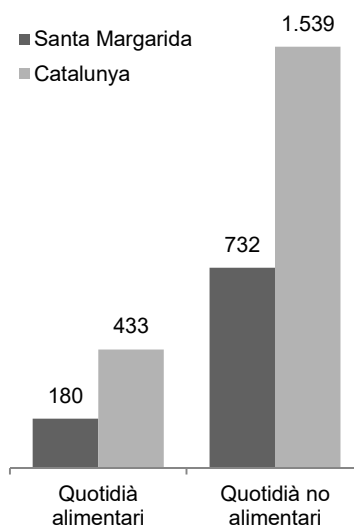
Font: IDESCAT i Departament d'Habitatge de la Generalitat

3.6 El retard de l'oferta comercial

La proximitat del potent centre comercial d'Igualada, i l'aparició de les grans superfícies comercials, representa una forta competència pel comerç tradicional de Santa Margarida, el que genera una gran evasió comercial en el quotidià alimentari i no alimentari però, sobretot, en el no quotidià.

L'oferta comercial i de serveis a Santa Margarida el 2013

(m² per 1.000 habitants)

Font: Anuari de la Caixa.

S'estima que hi ha 110 establiments dels quals gairebé un 40% són al detall alimentari, un 35% al detall no alimentari, un 15% de mixt i un 10% al major. Aquest fet explica que Santa Margarida tingui una rati de m² d'equipament comercial per cada 1.000 habitants substancialment inferior a la mitjana de Catalunya. Per tal de pal·liar aquestes mancances, fa dos anys que es va instal·lar un nou mercat i un supermercat Mercadona.

3.7 Impacte de la crisi en les projeccions de població

L'esgotament del sòl residencial disponible dins el terme municipal d'Igualada, i la disponibilitat de sòl a l'altra costat de l'Anoia dins el terme de Santa Margarida de Montbui, decanta, segons el Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena aprovat el 2008, bona part de les previsions de creixement residencial de la conurbació urbana cap aquest terme municipal.

Aquest Pla valora un potencial de creixement demogràfic del municipi, a l'horitzó del 2026, entre els 12.721 habitants com a hipòtesi mínima i els 16.818 habitants com a màxima, el que representa no solament reprendre la tendència positiva sinó un fort augment en relació a l'etapa anterior.

La profunda i llarga crisi econòmica i la perspectiva d'una progressiva, encara que lenta represa de l'activitat econòmica, converteixen en obsoletes aquestes previsions elaborades durant els anys de màxima expansió.

De fet, el Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals, realitzat a l'inici de la crisi, ja establia una primera reflexió sobre aquest fet, tot i que no preveia ni la seva profunditat ni la seva duració. Per tant, la realitat també ha posat en qüestió les seves previsions.

La caiguda de les macromagnituds econòmiques i el seu impacte sobre el creixement de l'atur s'ha traduït de forma directa en una caiguda de la taxa de natalitat i, sobretot, de les dinàmiques migratòries, amb una especial incidència a municipis com Montbui, estretament depenent de l'evolució econòmica de l'àrea d'Igualada, tal com s'ha posat clarament de manifest en la creixent mobilitat laboral diària dins la zona.

L'impacte d'aquest canvi demogràfic i la seva dinàmica territorial ha estat analitzat el 2014 per l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), que ha realitzat una nova projecció de població per Catalunya a mig termini (Horitzó 2026) i a llarg termini (Horitzó 2051).

L'escenari mitjà, que es considera de referència, és compatible amb un context de recuperació econòmica progressiva. L'escenari baix es basa en un context de prolongació de la crisi i l'escenari l'alt es situa en un context de recuperació econòmica més ràpid e intens.

A nivell de projecció demogràfica, es considera que la població de Catalunya mantindrà a curt termini la tendència recent de pèrdua demogràfica i que estarà més envellida el 2026 en relació a l'actual, com a resultat de la baixa natalitat, el saldo migratori temporalment negatiu i l'augment de l'esperança de vida.

La tendència prevista per l'Idescat per l'escenari mitjà és totalment oposada a l'observada en el primer decenni del segle XXI, ja que la majoria de les comarques perdran població a curt termini i, al 2026, només una de cada quatre haurà recuperat el nivell de població que havia assolit el 2013, entre elles l'Anoia, mentre Barcelona ciutat i el Barcelonès en conjunt, estabilitzarien el seu pes dins el territori.

Creixement demogràfic de l'Anoia: escenari mitjà 2000-2026

	<i>Població Anoia</i>	<i>Creixement en %</i>		
		<i>Anoia</i>	<i>Comarques Centrals</i>	<i>Catalunya</i>
2000	90.000	---	---	---
2013	118.000	31,1%	21,1%	19,7%
2026	119.500	1,3%	-0,3%	-2,1%

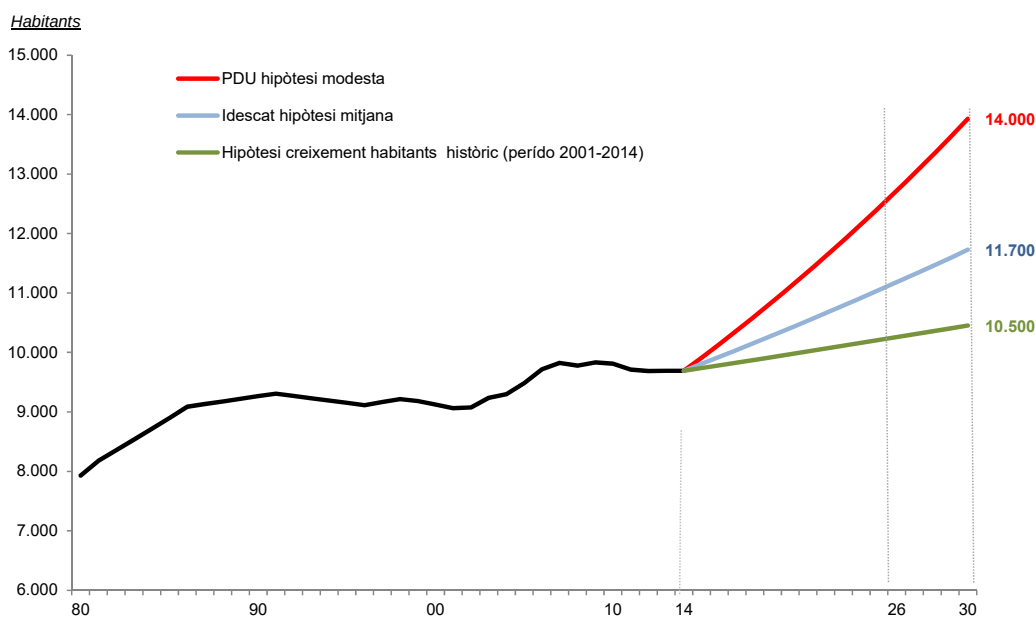
Font: Idescat. Estimacions de població i projeccions 2013-2051

Així mateix, es considera que el procés de redistribució o difusió territorial de la població que s'ha produït en el primer decenni del segle XXI, no continuarà.

3.8 Projeccions demogràfiques per Santa Margarida de Montbui a l'horitzó del 2031

Tal com s'ha vist en els paràgrafs anteriors, la zona d'Igualada, i especialment Montbui, ha experimentat una forta davallada en l'ocupació en el període 2007-2013. Les elevades xifres d'atur, que previsiblement es reduiran suaument en els propers anys, tal com indiquen les previsions macroeconòmiques disponibles, porta a preveure que les projeccions migratòries de l'Idescat es compliran.

Si és així, l'Anoia mostrarà una lleugera recuperació demogràfica en els propers anys, que, tal i com es preveu en el cas català en relació a Barcelona, es localitzarà primerament als buits urbans existents abans d'expandir-se cap a zones urbanes de nova creació.

Projeccions de població a Montbui a l'horitzó 2031

Font: Elaboració pròpia a partir de les previsions del Pla Director de la Conca d'Òdena i d'IDESCAT

De totes maneres, aquesta tendència podria modificar-se lleugerament a Montbui, atesa l'atracció residencial que representa la disponibilitat d'equipaments de qualitat amb que compta actualment el municipi.

Tenint en compte aquests paràmetres i descartant la projecció dels 14.000 habitants del PDU (Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena), preveuríem una hipòtesi intermèdia d'increment de població per Santa Margarida de Montbui, de 11.700 habitants a l'horitzó del 2031, que coincideix amb la d'Idescat. Es tracta d'una projecció notablement per damunt de la que ha experimentat el municipi en els darrers anys, però inferior a les previsions menys optimistes del PDU.

L'execució de l'ARE prevista al PDU de la Conca d'Òdena podria incrementar les previsions de població vers la hipòtesi màxima, o sia, els 14.000 habitants.

Les necessitats d'habitatge estarien en funció d'aquestes projeccions demogràfiques i de la utilització del parc immobiliari.

Els cens d'habitatges del 2011 indicava que hi havia uns 800 habitatges buits al municipi, un 18% del parc, resultat de l'elevat nombre d'habitatges edificats respecte el menor creixement de població.

Tot i que el ritme de construcció dels anys següents ha estat mínim, des del 2011 s'han acabat uns 75 habitatges i es considera que aquestes xifres es poden incrementar en els propers anys entre 15/20 habitatges més. També cal afegir els habitatges que han deixat disponibles les persones que han marxat.

A partir d'aquí, es poden fer tres projeccions. La projecció màxima s'elabora a partir de la projecció intermèdia de població de l'Idescat que s'ha fet en l'epígraf anterior, amb una rati de 2,97 habitants per habitatge (la rati actual), incrementada amb una previsió d'habitatges en construcció que correspon a la demanda de 3 anys.

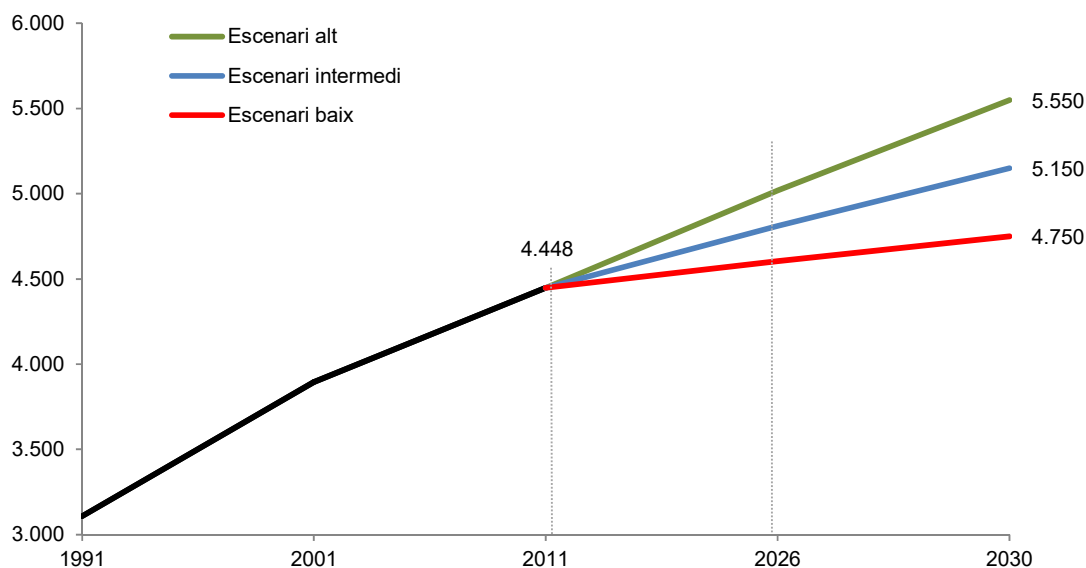
Habitatges buits i en procés de construcció a Montbui a finals de 2014: una aproximació

<u>Concepte</u>	<u>Habitatges</u>
Habitatges buits segons cens de 2011	700
Habitatges addicionals finalitzats de 2011 a 2014	75
Habitatges iniciats al període 2011-2014	0
Habitatges abandonats per la pèrdua d'habitants	15/20
Total	790/795

Nota: Es calcula que el cens s'elabora al març de 2011. S'estima un habitatge per a cada 2,97 persones
Font: Elaboració pròpia

La projecció mínima s'ha elaborat a partir de la projecció anterior, però es considera que es produirà una millora en el funcionament del mercat de l'habitatge, de tal manera que el nombre d'habitatges buits o en procés de construcció, que actualment és de 800 unitats, es reduirà a la meitat a l'horitzó del 2031.

Igualment, a la projecció intermèdia es considera que els habitatges buits representaran una quarta part dels contemplats a l'escenari alt.

Projecció d'habitatges a Montbui a l'horitzó 2031

Font: Elaboració pròpia.

La projecció sobre el parc d'habitatges a l'horitzó del 2031 es situa entre les 4.750 i les 5.550 unitats, segons l'escenari baix o alt, amb una hipòtesi intermèdia de 5.150 unitats. Això significa entre 300 i 1100 nous habitatges en els propers 15 anys.

La hipòtesi intermèdia, la més probable, suposaria 700 nous habitatges, que representa un ritme constructiu d'uns 46 habitatges anuals, mentre que l'execució de l'ARE previst al PDU de la Conca d'Òdena acostaria les previsions cap a la projecció màxima.

Les previsions sobre les necessitats de sòl i d'edificació residencial del POUM s'han de preveure no obstant, força superiors a les projeccions sobre els habitatges que es consideren estrictament necessaris, ja que cal tenir en compte els ròssecs que s'acostumen a produir en el procés de gestió del sòl i el mercat immobiliari, que es poden traduir en processos especulatius en el mercat de l'habitatge que estranguessin el potencial de creixement del municipi.

Les previsions del POUM haurien de garantir per tant, l'existència d'oferta suficient per cobrir aquest ròssec o diversitat d'oferta necessària pel bon funcionament del mercat immobiliari, i que per la petita dimensió d'aquesta en el municipi, s'hauria d'estimar d'entre 2 a 3 vegades l'oferta encasaria estimada. Tot plegat, ens portaria a la necessitat de preveure sòl per a un mínim de 1.500 habitatges i un màxim de 2.500 habitatges, per a l'horitzó del 2031.

4. ANÀLISI DEL DESENVOLUPAMENT URBANÍSTIC

4.1 Desenvolupament urbà del municipi

4.1.1 Introducció

Situat a l'Anoia i amb una superfície de 27,6 Km², el municipi de Santa Margarida de Montbui es troba situat entre els vessants NE de la serra Miralles-Queralt i el riu Anoia, a la plana que forma la Conca d'Òdena.

El territori és planer al sector septentrional i forma vers el SW un triangle accidentat per la serra de Collbàs i la de la Portella, i pels extrems orientals de la serra de Miralles, on s'aixeca com una proa dominant el terme, el contrafort de la tossa de Montbui, o, simplement la Tossa (620 m), amb la seva mola rocosa i cingleres escabroses, on hi ha les ruïnes de l'antic castell de Montbui i l'església de Santa Maria de la Tossa, centres històrics del municipi.

El municipi està conformat bàsicament per dos nuclis urbans diferenciats, per una part, el "nucli antic" o antic poble de Santa Margarida, i per l'altra el nucli urbà principal (l'antic barri de Sant Maure), amb continuïtat amb la ciutat d'Igualada i de desenvolupament de fa poc més de quatre dècades.

La major part del sòl no urbanitzable és agrícola de secà, degut al clima mediterrani-continental. La muntanya de la Tossa i la muntanya del Pi són els dos accidents geogràfics més representatius i que formen part del imaginari col·lectiu.

Santa Margarida de Montbui al 2016 comptava amb 9.611 habitants, un xic menys que el màxim assolit el 2007 amb 9.825, però pràcticament ha mantingut un comportament pla en els últims 25 anys, després d'un fort creixement iniciat a mitjans de la dècada dels 50, on s'augmentava en 1.000 habitants cada dècada, amb un creixement sostingut fins als anys 90.

La població es distribueix en el territori en els dos nuclis urbans abans esmentats i clarament diferenciats: el nucli antic i el nucli urbà de Sant Maure. Actualment en el nucli antic hi viuen prop de 800 habitants, mentre que en el nucli urbà uns 9.000.

La principal ocupació de la població de Santa Margarida de Montbui és al sector industrial, amb prop de la meitat de la població ocupada, tot i que la localització de la indústria és troba a Igualada o altres municipis veïns. El sector serveis ocupa el segon lloc en quant al nombre de població ocupada, i la construcció el tercer amb menys del 10%. L'agricultura no té un pes significatiu. Actualment i degut a la llarga crisi econòmica que va començar l'any 2007, l'índex de desocupació és molt elevat, superior al 20%.

4.1.2 La formació del municipi i l'evolució històrica

Els primers senyals de presència a Santa Margarida de Montbui són de la prehistòria, de l'època del mesolític i el neolític, amb les restes de sílex localitzades a la Mallola. També s'han trobat restes de la presència dels ibers al cim de la Tossa.

La presència romana va des del segle I aC fins al III dC de la que s'han trobat les referències més precises amb l'excavació al pla de la Torra (situat a les proximitats de l'estació elèctrica). El 1979 la secció arqueològica del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada va dur a terme l'excavació d'aquests vestigis iberoromans que van posar al descobert les restes arquitectòniques d'un hipocaust romà, en el qual s'hi van trobar

monedes ibèriques cossetanes i romanes imperials, i restes de ceràmiques campanianes i sigillatae hispàniques, que van permetre situar l'antiguitat del jaciment al segle II aC.

Fins al segle X la presència és irregular al tractar-se de terrenys de frontera entre el regne franc i l'Al-Andalus. El seguit de carenes del sector meridional de la comarca d'Anoia formà una frontera armada contra els sarraïns amb tota una sèrie de castells, com Montbui, Miralles, Claramunt, la Roqueta, Tous i Queralt, que conformen les principals fortaleses que guarnien aquesta divisòria amb la Marca Hispànica. Pertanyent a aquesta època el castell de Montbui, el castell d'Ocelló (el Saió), i l'església de Santa Maria de la Tossa.

A partir del segle XI, la frontera amb l'Al-Andalus s'allunya i comença un creixement lent però constant del municipi, amb els nuclis del Saió i de Santa Coloma de Montbui, aquest darrer al voltant de l'església de Santa Coloma i en el mateix lloc on actualment se situa el poble de Santa Margarida de Montbui. En el segle XV ja hi ha una gran dispersió de masies, i apareixen estructures hidràuliques i el rec del torrent Garrigosa que dona aigua al nucli antic.

Es no obstant, a partir del S.XVII, que el poble té un creixement important, a partir de la construcció de la nova església de Santa Margarita, en substitució de la vella de Santa Coloma, i la reforma de la Casa Gran l'any 1633 i a on passen a residir els comptes de Plasencia.

La crisi del XVII, va fer aparèixer els bandolers, i les masies es van transformar en masies-fortalesa, com Can Vidal, Can Bisbal, la Fortalesa.

El XVIII torna a ser de creixement, amb diversos molins fariners, trulls d'oli, i alguna indústria primerenca com el molí paper.

De les diferents guerres carlines en queden les restes del Fort del Pi, situat a la muntanya del mateix nom, que es va construir l'any 1837, una torre fortificada de forma circular que estava coronada de troneres i controlava l'entrada sud-oest d'Igualada, així com les restes del Fort Isabel II també a la muntanya del Pi. Actualment la torre està enderrocada i s'observa únicament el basament.

A mitjans del S. XIX apareixen les indústries de filatura a Cal Bas i a Cal Truco, i l'adoberia a Cal Munguet situada a l'actual nucli urbà de Sant Maure, coincidint amb la crisi de la fil·loxera del 1887, que va afectar totalment la producció de vinya. La desaparició de la vinya, va comportar el conseqüent canvi de model productiu, amb la diversificació ramadera, i també les indústries extractives a Coll del Guix i les canteres de pedra. Així com la companyia d'Aigües Artés que dona servei de subministrament a Igualada, tot i que les fonts siguin montbuienques

El 1895 es construeix la carretera de Valls, coincidint pràcticament amb l'arribada del tren a Igualada el 1983.

A la primera meitat del segle XX s'implanten els serveis urbans al nucli antic, on el 1922 s'electrifica el nucli antic de Santa Margarida, i el 1923 es construeixen les escoles i l'edifici de l'Ajuntament.

Al final de la guerra civil espanyola (1939) es destrueixen infraestructures importants com ponts i fonts.

La configuració urbana del principal nucli urbà actual, el nucli de Sant Maure, tal com el coneixem avui, arrenca no obstant, a partir de 1950, quant s'instal·la un gran nombre de població immigrada procedent del sud d'Espanya, per la demanda de llocs de treball de la indústria d'Igualada, ocupant finques ambdós costats de la carretera d'Igualada a Valls, i conformant un creixement desconex i dispers, mancat dels serveis més bàsics i elementals.

Les fortes reivindicacions socials, porten a successives implantacions de serveis bàsics, però no es fins l'arribada del primer ajuntament democràtic, que aquest nucli urbà no es dota de les característiques pròpies d'un nucli municipal, traslladant-hi l'ajuntament a l'any 1981, i amb una continuada reestructuració urbana i d'implementació de serveis i equipaments comunitaris fins a l'actualitat.

4.1.3 El castell de la Tossa i Santa Maria de la Tossa

El castell de la Tossa o de Montbui s'aixeca al cim de la muntanya de la Tossa, prop de l'església de Santa Maria, que fou la seva primitiva capella. Del castell resta una gran torre del segle X, de base quadrangular i angles tornejats, amb parets de 2 m de gruix i paraments de pedra tallada i també d'opus spicatum. Dins aquesta torre, restaurada al principi de la dècada del 1980, s'han instal·lat una sala per a actes i exposicions i un petit museu.

L'església de Santa Maria de la Tossa de Montbui, consagrada el 1035 pel bisbe Oliba, és un dels monuments alt medievals més interessants de Catalunya, amb elements preromànics i romànics. Té tres naus, preromàniques, de sis tramades, de pilars baixos cilíndrics, amb capitells desproveïts de tota ornamentació. Els arcs s'elevan amb una lleugera ferradura i originen les voltes de canó La primitiva església, per influència del bisbe Oliba, va ser allargada amb el presbiteri i els tres absis d'estil romànic amb arcuacions llombardes. Més endavant la portada va esser substituïda per l'actual, amb grans dovelles, i es va construir la capella del Roser i el campanar d'espadanya.

4.1.4 El nucli antic. El poble de Santa Margarida de Montbui.

El poble de Santa Margarida de Montbui, antic cap del municipi, al qual dona nom, és situat a la part plana de llevant del terme, a 391 m d'altitud, a la dreta del torrent de Garrigosa i al costat de la carretera d'Igualada a Valls.

És un nucli compacte format bàsicament a partir del segle XVII a l'entorn de l'església de Santa Margarida, construïda el 1600-1614 sobre la primitiva església de Santa Coloma de Montbui, i a on es van anar traslladant els veïns de la Serreta, que es va despoblar. El campanar octagonal va esser construït el 1731, i el rellotge és del 1820.

La estructura urbana del poble s'assenta sobre l'antic nucli urbà de Santa Coloma de Montbui, però es no obstant, a principis del S.XVII, quant el poble es consolida amb un creixement més important, a partir de l'esmentada construcció de la nova església de Santa Margarida que es consagra el 1614, es conforma alhora la plaça Major al davant d'aquesta nova església i es procedeix a la reforma de la Casa Gran l'any 1633, a on passen a residir els comptes de Plasencia, nous barons de Montbui.

La Casa Gran, es converteix en el palau dels comptes, edifici senyorial de planta rectangular i dos pisos, amb portal adovellat, que per la seva dimensió agafa una presència notable com a centre del poder senyorial del moment.

Tot i que l'estructura urbana original es manté al voltant de la Pça Major, c/ Major, C/ de Dalt,... les antigues edificacions del S.XVII o anteriors, han estat en gran manera reformades, i es conserva poc la fisonomia tipològica d'aquesta època. Es mantenen no obstant, al llarg del carrer Major, algunes cases de notable interès del S XVIII i XIX

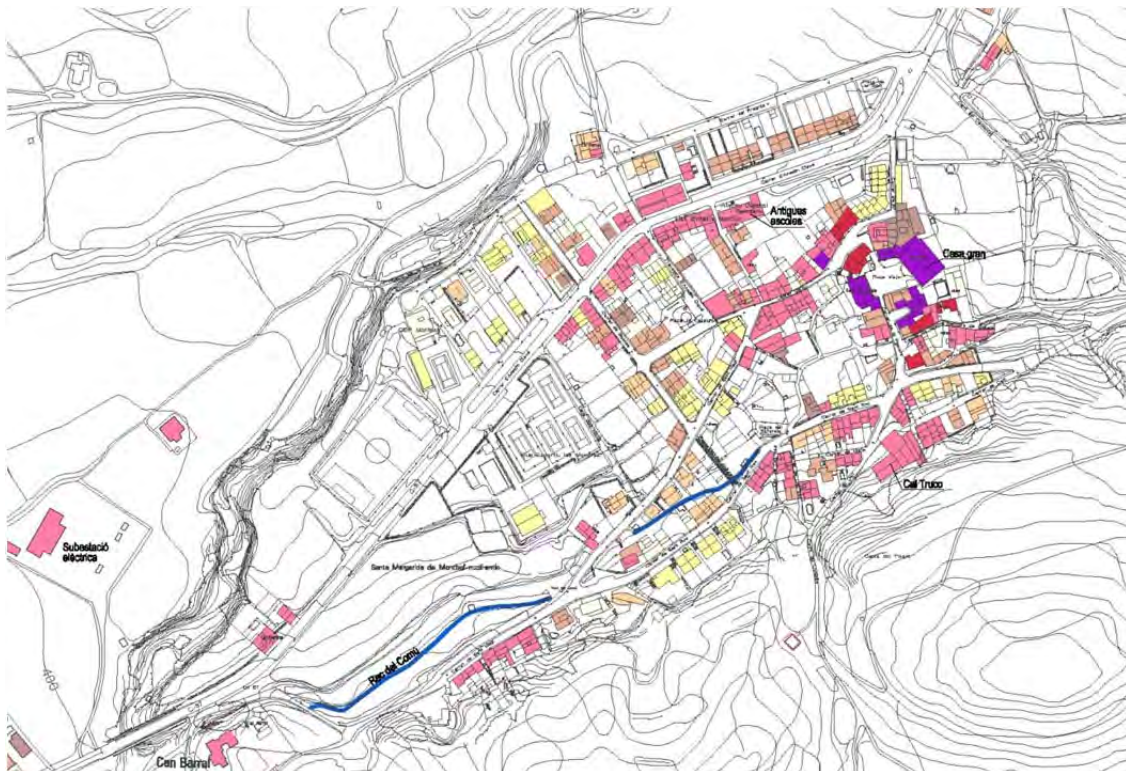
Aprofitant les aigües del torrent de Garrigosa, es va construir un rec comunal, el Rec del Comú, que encara existeix. El rec alimenta diverses bases per regar l'horta, entre elles la de la Casa Gran, i la seva existència apareix ja datada al S.XV.

Al 1900 el municipi comptava amb 531 habitants, prop més de la meitat residia al poble que tenia censades 94 cases i unes altres 72 cases disseminades.

A la primera meitat del segle XX s'implanten els serveis urbans, on el 1912 arriba l'alta tensió, el 1918 es construeix la subestació elèctrica i al 1922 s'electrifica el poble.

Al 1923 es construeixen les escoles i l'edifici de l'Ajuntament.

Evolució del creixement del nucli antic de Santa Margarida de Montbui

El creixement dels darrers anys ha seguit les pautes de les Normes Subsidiàries de planejament actualment vigents, que ha comportat bàsicament una extensió de cases entre mitgeres amb una ordenació d'alineació a vial, o "xalets" unifamiliars aïllats, així com la implantació dels diversos equipaments públics i privats.

4.1.5 El nucli urbà principal. L'antic barri de Sant Maure

Tal com s'ha esmentat abans, es a partir de l'any 1950 que el municipi comença a absorbir un gran nombre de població immigrada procedent del sud d'Espanya, per la gran demanda de llocs de treball de la indústria d'Igualada, conformant el nou barri de Sant Maure.

El nou creixement urbà es va estendre per ambdues bandes de la carretera d'Igualada a Valls i es va enfil·lar pels vessants del turó del Puig Gros, formant els nuclis del Pi, de Can Barraqueta, la Falconera, el Finisterre, el Tibidabo, la Ponderosa i Vista Alegre, que van conformar un barri obrer de fortes reivindicacions socials, i amb grans problemes d'infraestructures de serveis i equipaments.

Les reivindicacions socials van propiciar que els serveis urbanístics bàsics anessin arribant a poc a poc: l'electricitat al 1958, al 1973 l'aigua a Tibidabo i Vistalegre. Al 1969 es va inaugurar la primera escola al nucli urbà, l'Escola García Lorca, al 1973 la Llar d'infants Santa Anna, i al 1976 el CEIP Sant Maure, en resposta a les mobilitzacions veïnals.

El 1978 es va posar el sanejament i es va procedir a l'asfaltat dels carrers als barris de Tibidabo i Vistalegre, amb l'esforç dels veïns.

Comparativa de l'ortofoto actual i la de 1956

Font: Institut Cartogràfic de Catalunya i Vol dels americans 1956

Amb l'esdeveniment dels ajuntaments democràtics, es va consolidar la nova consciència sobre la pertinença a una entitat municipal pròpia, i la necessitat d'estructurar una vila pròpia amb els serveis i equipaments corresponents, que es va materialitzar al 1981 amb el trasllat de l'Ajuntament i les diferents dependències municipals al nucli urbà de Sant Maure. L'Ajuntament es va traslladar el 1992 a l'emplaçament que ocupa actualment, dins l'edifici modernista de la Vinícola (1908), i a on es va incorporar el 1998 el Centre cívic i cultural de la Vinícola, configurant el nou centre urbà del municipi.

Al desembre de 1982 es van aprovar les Normes Subsidiàries de planejament municipal, sobre les que s'ha basat el creixement dels darrers anys, i a partir de les quals els diferents consistoris inicien un procés de reestructuració urbana per a dotar de serveis i equipaments al municipi, y la configuració d'un nou centre i identitat pròpia de vila urbana al nucli principal de Santa Margarida de Montbui.

El procés de renovació urbana del nucli urbà es va recolzar urbanísticament en una decidida intervenció en l'estructura urbana viària i dels espais lliures, i en una forta aposta per a la dotació de serveis i equipaments municipals.

L'operació de major magnitud correspon al Pla de barris, adjudicat al maig de 2005, i correspon a un dels 17 projectes de millora i rehabilitació integral de la tercera convocatòria de la Llei de Barris. Amb una inversió de 10,7 milions d'euros, el projecte inclou la urbanització i enjardinament del Passeig i del Parc del Torrent Torres i la creació d'un centre cultural a la mateixa zona. També incorpora la intervenció en els elements comuns al "Bloc dels cures", així com la reurbanització i transformació del tram principal de la carretera de Valls, per convertir aquest eix central del nucli urbà en un bulevard.

4.1.6 El Saió, Coll del Guix i les masies

El poble del Saió, que tenia 26 h. el 2011, de població escampada en diverses masies, és situat al NW del terme, a la dreta de la riera de Tous. És centrat per l'antiga església de Santa Anna, d'origen romànic però molt modificada posteriorment (S.XVII), la qual és sufragània de la de Santa Margarida de Montbui.

El topònim deriva de l'antic castell d'Ocelló, que havia estat propietat dels bisbes de Vic (en 1024-1307); passant després a les famílies Ocelló i Castellolí que en van tenir el domini feudal, fins que acabà absorbint el seu domini el castell veí de Montbui.

A l'indret on hi havia l'antic castell, a un parell de quilòmetres de la capella de Santa Anna, hi ha un gran casal amb un petit carreró d'antigues cases, entre dos espadats.

Al sud del Saió, a un parell de quilòmetres hi ha el veïnat de Coll del Guix, també de caràcter disseminat, que tenia 23 h el 2011.

La urbanització de la Mallola, se situa al nord del Saió, vora la carretera C-37 d'Igualada a Santa Coloma, tenia 73 h empadronats el 2011.

Entre les masies del terme municipal, cal esmentar Ca n'Alemany, Can Ferrer, Can Bisbal, Can Mercaderet, Can Palomes, Can Marxantdones, Can Rafeques, Cal Canals, Cal Lledó, Can Mateu, Can Vidal, la Censada (datada del segle XVII, a l'extrem SW del terme, serveix de casa de colònies) i Can Vila-seca (datada del segle XVI). En aquesta última es conserven troballes paleontològiques.

4.1.7. Els equipaments i serveis municipals.

La forta aposta dels darrers anys per disposar d'una oferta d'equipament important en el municipi, que abasta els camps de l'esport, l'ensenyament, la cultura, i la sanitat, ha capgirat les expectatives municipals i sobrepassat les opcions que pertocaria o podria oferir usualment un municipi de 9.641 habitants.

Hem d'entendre aquí, que el dimensionament d'aquesta diversitat de serveis que ofereix el municipi, s'ha de valorar dins el context del sistema urbà al que pertany, i per tant la seva disponibilitat, funcionament i manteniment s'han de referenciar a aquest context.

Ensenyament:

El municipi compta amb dos Centres d'Ensenyament Infantil i de Primària (CEIP) així com un Institut d'(IES), i properament es prevista la construcció del nou CEIP Montbou al Nucli Antic..Tots aquests centres d'ensenyament són de caire públic.

CEIP Garcia Lorca

CEIP Antoni Gaudí

CEIP Montbou

IES Montbui

El municipi també disposa de dos escoles bressol municipals:

Llar d'Infants Santa Anna, amb 55 places per a infants, va esser la primera amb més de 30 anys d'història a Montbui

Llar d'Infants L'Estel amb 71 places.

Sanitat:

CAP Montbui: el municipi disposa d'un Centre d'Atenció Primària (CAP) depenent del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Esports:

Pista coberta de Can Passanals: amb pista esportiva per a jocs d'equip (futbol sala, hoquei, handbol...), zona de gimnàs, i local social per a les entitats esportives.

Pistes de tennis municipals: amb quatre pistes de tennis i un frontó.

Mont-Aqua: Agrupa el nou pavelló i la piscina coberta, com a complex esportiu situat al costat del camp de futbol, que inclou les piscines municipals descobertes, pistes esportives, zona lúdica, gimnàs i solàrium

Camp de futbol municipal: situat en aquesta mateixa zona esportiva de La Ponderosa, amb el terreny de joc, i dos camp de futbol 7 dins el mateix conjunt esportiu.

Camp de futbol municipal del Nucli Antic.

Club d'esports Les Moreres (Nucli Antic): amb pistes de tennis, pàdel, piscines, parc infantil i local social.

Serveis socials:

Centre Cívic La Vinícola: Agrupa diferents serveis, amb serveis socials per a la gent gran, entitats cíviques, gent jove, etc...

Cultura:

El municipi compta amb diverses instal·lacions culturals inaugurades recentment (març 2015), que s'agrupen sota un projecte d'ample abast anomenat MontÀgora, i que complementen les instal·lacions culturals existents als Serveis de Cultura-La Vinícola, i al Centre de serveis del Nucli Antic.

Serveis de Cultura-La Vinícola

Biblioteca Municipal
Teatre - Auditori

Centre de Serveis Nucli Antic: situat en les antigues escoles i a on s'hi ha ubicada també la llar d'infants, compta també amb un petit consultori, oficines municipals, farmaciola, espai de biblioteca, sala de lectura-ordinadors i un espai polivalent per a les entitats del Nucli Antic.

Turisme:

Refugi de la Tossa de Montbui: reforma del refugi amb un petit restaurant i una oficina de turisme, per a facilitar la gestió d'aquest indret.

4.2 Planejament d'aplicació de rang superior

4.2.1 Pla Territorial General de Catalunya

El Pla Territorial General (PTG) de Catalunya, aprovat per la Llei 1/1995, de 16 de març, és l'instrument que defineix els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i, a la vegada, marc orientador de les accions amb incidència territorial dels poders públics per a crear les condicions adequades per a atreure l'activitat econòmica als espais idonis.

El Pla inclou les determinacions següents:

- La definició de les zones del territori amb característiques homogènies per raó del potencial de desenvolupament i de la situació socioeconòmica.
- La indicació dels nuclis de població que, per les seves característiques, hauran d'exercir una funció impulsora i reequilibradora.
- La determinació dels espais i dels elements naturals que cal conservar per raó d'interès general referida a tot el territori.
- La definició de terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès que cal conservar o ampliar per les característiques d'extensió, de situació i de fertilitat.
- La previsió de l'emplaçament de grans infraestructures, especialment de comunicació, de sanejament i energètiques i d'equipaments d'interès general.
- La indicació de les àrees del territori en les quals cal promoure usos específics.
- La definició dels àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials que s'hauran d'adequar als àmbits establerts en la divisió territorial de Catalunya; es poden agrupar unitats comarcals, però en cap cas no es poden dividir.

Els sistemes de propostes del pla són a tres nivells:

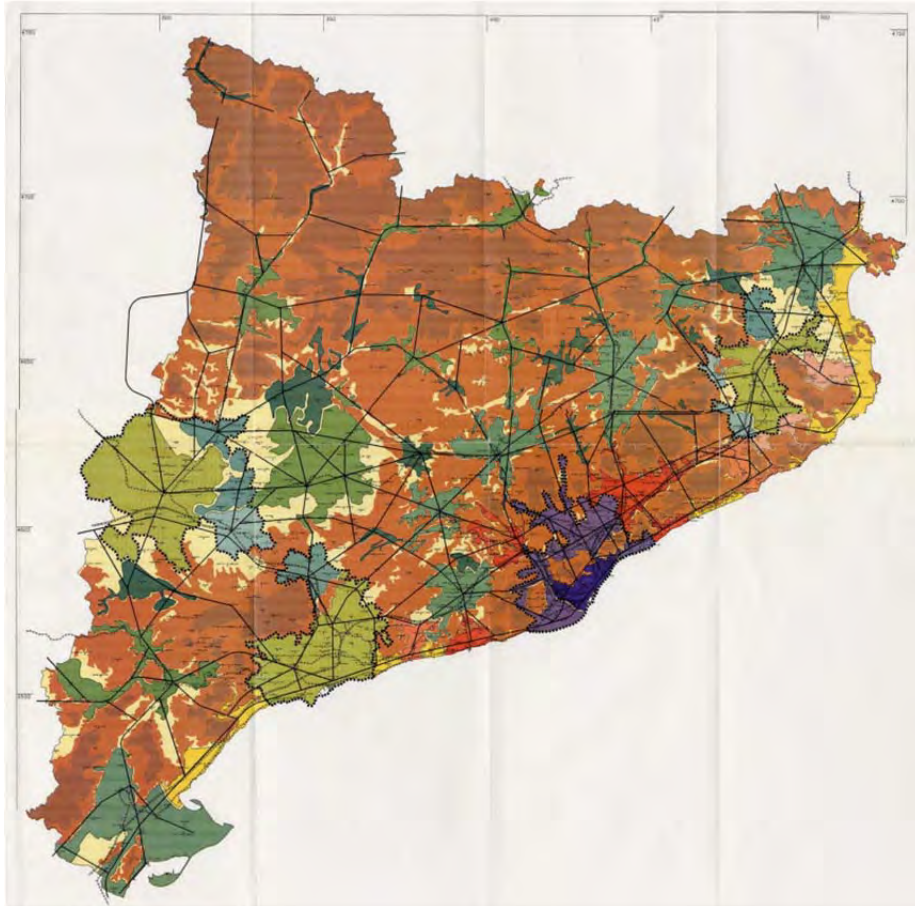
- Definició d'àrees bàsiques territorials (ABT) constituïdes per l'agrupació de petits municipis com a llinar mínim de cobertura territorial per als equipaments col·lectius (salut, sanejament, educació, esport...)
- Estudi dels grans sistemes urbans com a àrees de cohesió i d'influència del seu entorn territorial.
- Definició dels àmbits funcionals territorials (AFT) constituïts per agrupacions de comarques i de sistemes urbans.

El Pla Territorial General de Catalunya, dins de la seva lògica d'estructuració del territori, determina que la comarca de l'Anoia ha de quedar sota les directrius del pla territorial de les Comarques Centrals.

Seguint el principi de jerarquia normativa que informa i ordena les relacions entre els diferents instruments de planejament, el present POUM ha de mantenir la coherència amb les directrius i determinacions del PTG.

Bàsicament, els objectius del PTG són potenciar el desenvolupament, equilibrar el territori i ordenar el creixement.

Estructura territorial de la proposta del PTGC

Font: Pla Territorial General de Catalunya

Les propostes i formulacions que adopta el Pla són:

- Estratègies, segons la base de tres grans eixos: territorial, mediambiental i econòmic.
- Definició del model a partir de la imatge -objectiu de distribució de la població i la delimitació indicativa d'àrees territorials amb assignació de determinades funcions territorials dintre l'estratègia global del Pla, per tal d'assolir el model territorial desitjat.

Els estudis d'informació del PTG defineixen els sistemes urbans existents com àrees formades a partir de la cohesió i influència que tot nucli d'una certa entitat genera al seu entorn territorial. Santa Margarida de Montbui està situat dins el "Sistema de reequilibri territorial", amb Igualada com a nucli central.

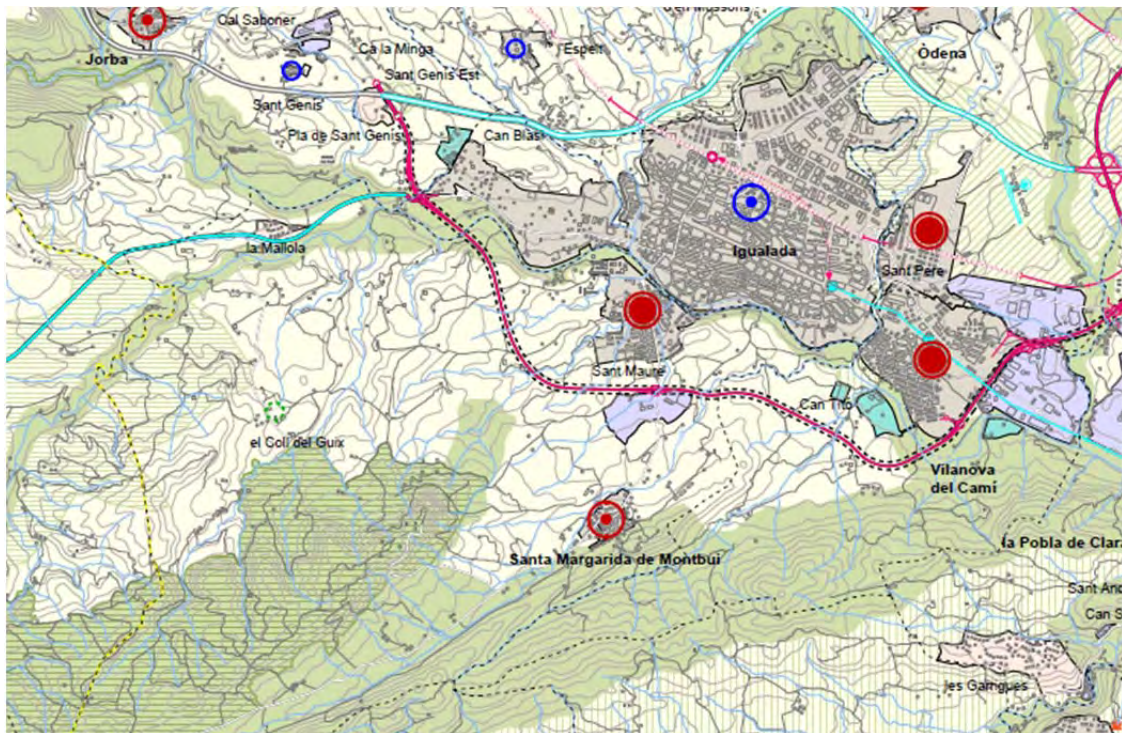
El Pla estableix les àrees bàsiques territorials (ABT) constituïdes per l'agrupació de petits municipis com a llinar mínim de cobertura territorial per als equipaments col·lectius (salut, sanejament, educació, esport...). Santa Margarida de Montbui està inclosa dins ABT-Santa Margarida de Montbui, amb el municipis de la Llacuna, i Santa Maria de Miralles.

4.2.2 Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals

El Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals, aprovat el 16 de setembre de 2008, estableix l'estratègia per als espais oberts, pels assentaments urbans, així com l'estratègia per a les infraestructures i la mobilitat.

El Pla estableix que les àrees d'Igualada, de Manresa i Vic com els nodes fonamentals que han de garantir el desenvolupament econòmic de Catalunya, amb els creixements demogràfics associats i així es produeixi una vertebració del país, afavorint la cohesió social i evitant la segregació espacial a les àrees urbanes.

Per a la Conca d'Òdena, el Pla estableix els llocs de treball, i el sostre residencial amb la finalitat de millorar la mobilitat obligada de la població resident. Així mateix estableix que el Pla Director de la Conca d'Òdena quantificarà el creixement per a cada municipi.

Per al nucli antic de Santa Margarida de Montbui estableix una estratègia de creixement moderat, que contrasta amb l'estratègia del nucli urbà on li atorga un creixement potenciat, igual que a Vilanova del Camí, i el barri de Sant Pere d'Òdena. Aquesta estratègia rau en el motiu que el municipi d'Igualada ja ha esgotat tot el seu sòl, i els creixements seran exclusivament per densificar teixits. Així doncs, seguint lògiques territorials, tots els nous creixements que presenti el conjunt, es produiran en el municipis que envolten Igualada.

El Pla també preveu la finalització de la Ronda Sud, com un nou eix estructurant.

4.2.3 Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena

El municipi a la conurbació de la Conca d'Òdena:

La principal característica del fet urbà a Catalunya, és la gran densitat de ciutats i pobles, cosa que provoca que actualment ja estiguem parlant de "Catalunya: ciutat de ciutats". Així doncs, hem d'entendre el fet urbà actual com un sistema que depassa els límits administratius de cada municipi; i que en el cas de Santa Margarida de Montbui

aquest fet pren una rellevància cabdal, que fa que no es pugui entendre ni comprendre Santa Margarida de Montbui sense tenir una visió de la Conca d'Òdena, i la centralitat que ofereix el municipi d'Igualada.

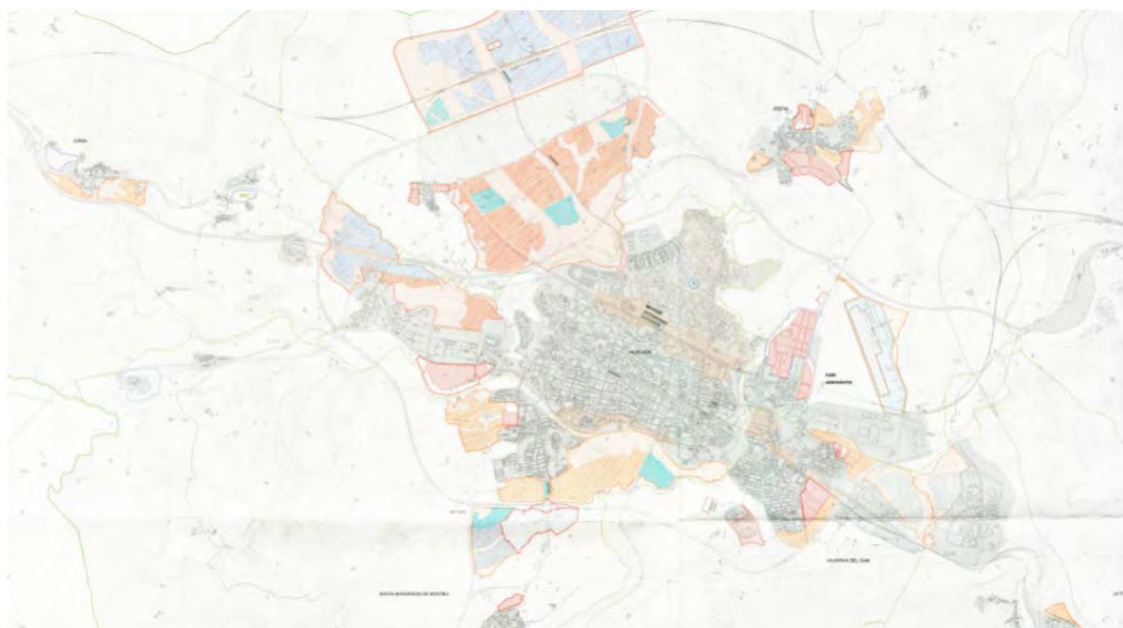
En aquest apartat veurem la situació actual del municipi de Santa Margarida de Montbui respecte al conjunt, i la situació del planejament urbanístic del municipi respecte també al conjunt de la Conca.

La conca d' Òdena

La població de la Conca d' Òdena, segons dades Idescat 2014 era d'unes 65.000 persones, el que representa un 55% de la població de la comarca de l'Anoia. Això manifesta un grau de concentració de la població de la comarca molt elevat en el node Igualada i conurbació urbana. Aquesta pes es va reduint molt paulatinament pel pes que en els últims anys ha anat agafant l'àmbit Masquefa / Piera, de comportament i lògiques metropolitanes.

A la distribució per sectors, hi ha una forta presència de la població ocupada a la indústria, tot i que per sota del nombre dels ocupats al sector serveis. Tot i així es remarcable la presència industrial i es comprova amb l'extensió dels polígons industrials de Les Comes, els Plans d'Arau, Pla de les Gavarreres, i el polígon industrial Pla de Rigat. Actualment no s'ha ocupat tot el potencial industrial amb moltes parcel·les per ocupar al polígon industrial el Plans de la Tossa (Santa Margarida de Montbui), i el nou eix comercial de l'antiga N-II (Igualada).

Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena

El Pla director urbanístic de la Conca d'Òdena va ser aprovat definitivament el 19 de desembre de 2008, i estableix la regulació dels espais oberts, les infraestructures de mobilitat, els assentaments urbans, així com els equipaments i espais lliures d'abast supramunicipals.

El Pla estableix forts creixements residencials per al municipi de Santa Margarida de Montbui, fent un continu urbà des de l'extrem est del nucli urbà, passant per darrera la muntanya del Pi i paral·lel al riu Anoia fins arribar a Vilanova del Camí. També preveu més creixements al extrem oest del nucli urbà fins a la prolongació de la Ronda Sud i ampliant els barris de Vistalegre i de la Falconera. També preveu ampliar el sector

industrials del Plans de la Tossa, i entremig del sector industrial i la Ronda Sud preveu la reserva per a un equipament supramunicipal. Pel que fa a la mobilitat, enllaça el carrer Lleida / Joaquina Vedruna d'Igualada fins a la Ronda Sud, i perllonga aquesta Ronda Sud fins a l'autovia A-2. També preveu que el tren de Ferrocarrils de la Generalitat s'allargui, preveient una nova estació al centre del Passeig Verdaguer (Igualada) i la terminal a la part sud del nucli urbà de Santa Margarida de Montbui, al barri de Barraquetas Alt.

De les actuacions previstes, la connexió del carrer Lleida / Joaquina Vedruna fins a la Ronda Sud, el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya està redactant el projecte constructiu per a la seva execució. Així com també està redactant el projecte de la prolongació de la Ronda Sud fins a l'autovia A-2.

4.2.3 Pla Director Urbanístic de les Àrees Residencials Estratègiques de les comarques centrals

El Pla Director de les Àrees Residencials Estratègiques (AREs) és un instrument de planificació urbanística que va desenvolupar el Departament de Política Territorial de la Generalitat per tal d'incidir amb la problemàtica ciutadana de l'accés a l'habitatge, en un moment de fort encariment del preu de l'habitatge. Mitjançant la delimitació de les AREs, i la seva ordenació i execució es pretenia donar celeritat al desenvolupament del sòl necessari per a garantir les demandes previstes d'habitatge assequible i de protecció pública

El Pla de les AREs de les comarques centrals preveia una Àrea Residencial Estratègica al municipi de Santa Margarida de Montbui, situada a l'extrem sud del nucli urbà, al sud de la muntanya del Pi, i de 1.303 habitatges.

El canvi de cicle econòmic actual, ha suposat un canvi radical en les necessitats i condicions d'accés a l'habitatge previstes en aquest pla, el que comporta la necessitat de replantejar les seves propostes en funció de les expectatives actuals.

4.2.5 Pla Director Urbanístic de la reserva de sòl per a l'eix transversal ferroviari

Pla aprovat definitivament el 8 de gener de 2010, on preveu la reserva de sòl per a la instal·lació d'un nou sistema ferroviari des d'Alguair (Lleida), fins a Vilobí d'Onyar (Girona). El Pla preveu un enllaç en Y a la Conca d'Òdena que connectarà amb Barcelona i el Port. Aquest punt d'intersecció pot crear noves oportunitats per a tots el sistema urbà de la Conca d'Òdena. Potencialitats que preveu el PDU de la Conca d'Òdena per fer la reserva de l'àrea d'activitats econòmiques d'Òdena. Tot i que, l'eix transversal ferroviari no passa pels límits administratius de Santa Margarida, el seu efecte es notarà a tot el conjunt de la Conca d'Òdena.

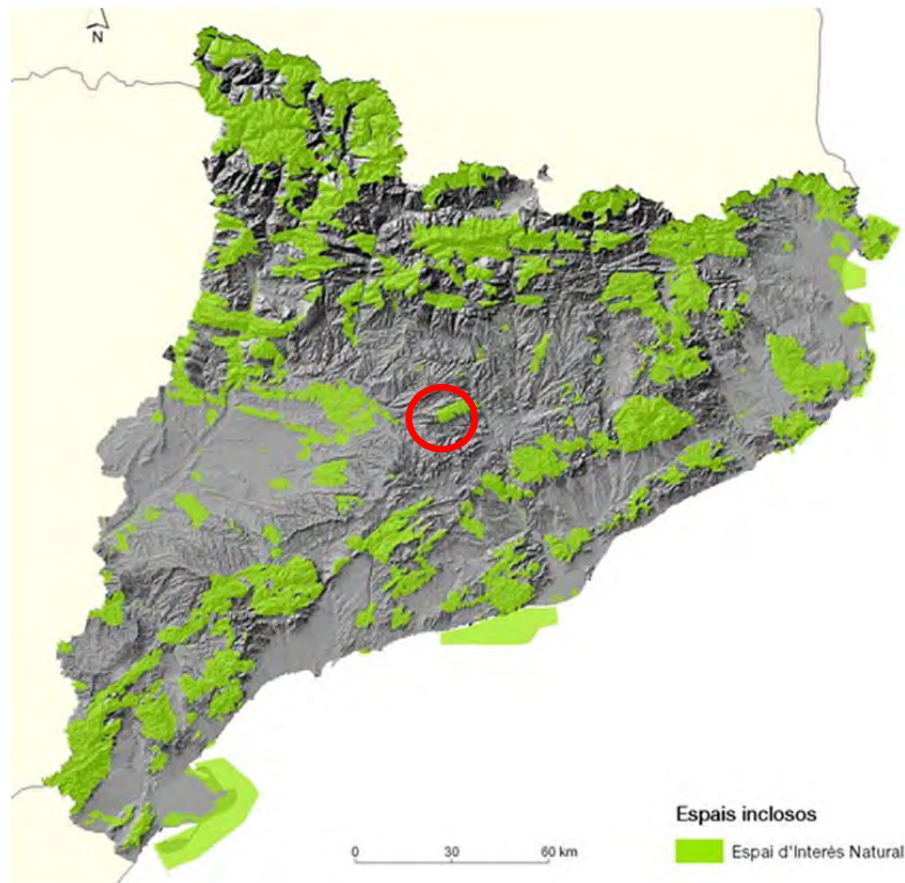
4.2.6 Pla Director Urbanístic del Parc d'Innovació del Cuir i la Marroquineria Igualada – Jorba.

La Conselleria de Territori i Sostenibilitat ha redactat (i aprovat inicialment) el Plans Directors Urbanístics, per a donar suport al desenvolupament d'àrees motores de l'economia catalana, i desenvolupar i executar un nou emplaçament per a les indústries de la pell que s'ubiquen al barri del Rec d'Igualada. Aquest nova àrea d'activitat econòmica s'ha previst situar-la a cavall dels termes municipals d'Igualada i Jorba. El desenvolupament d'aquest nou sector industrial, podria comportar un alentiment o una dificultat afegida a la colmatació dels sectors ja existents i urbanitzats alhora d'instal·lar noves activitats, com es el cas del polígon industrial de Plans de la Tossa.

4.2.7 Espai d'Interès Natural Serra de Miralles – Queralt (PEIN)

La serra de Miralles-Queralt presenta l'interès de constituir un espai de transició entre les últimes digitacions dels altiplans centrals i les serres prelitorals centrals. L'espai reuneix un conjunt orogràfic d'especial interès per presentar un vessant interior de matís continental i un vessant meridional de matís marítim.

De les 2.889,70 Ha que ocupa el Espai d'Interès Natural de la Serra de Miralles – Queralt, 601,90 Ha corresponen al terme municipal de Santa Margarida de Montbui. El Pla especial de delimitació d'aquest Espai d'Interès Natural va ser aprovat el 10 de gener de 2000.

4.3 Els Plans municipals

4.3.1 Pla estratègic de Santa Margarida de Montbui

El març del 2008 es va aprovar el pla estratègic territorial del municipi de Santa Margarida de Montbui, per fixar les línies d'actuació en un moment de forts processos de canvi. Les principals línies d'actuació es centren en:

Millorar la riquesa i diversitat del municipi: creant zones residencials de qualitat, construcció d'equipaments per una població de 15.000 habitants, reforçament de la sensació de pertinença.

Territori de qualitat: Recuperació de la façana del riu Anoia, porta sud de la Conca d'Òdena amb l'obertura de la Ronda Sud fins a la C-15, establir diferents densitats als teixits urbans (redacció del nou POUM).

Potenciar territorial i paisatgísticament: creació d'un parc periurbà, turisme cultural i esportiu a la Tossa.

Reforçament de la mancomunitat de la Conca d'Òdena: reforçar serveis comuns, equipaments supramunicipals, millora d'infraestructures.

De les actuacions previstes en el pla estratègic, algunes ja s'estan desenvolupant actualment.

4.3.2 Pla estratègic d'Igualada i Conca d'Òdena

El Pla té per objectiu central precisament fer que aquest territori actuï com a “una centralitat econòmica, social i cultural de la Catalunya interior”, on facilita la gestió de les propostes del Pla Territorial i del Pla Director Urbanístic en la mesura que pretenen facilitar la transformació de l'àrea urbana extensa d'Igualada en una polaritat significativa en els escenaris per a l'any 2026.

4.3.3 Llei de Barris

La Llei 2/2004, de 4 de juny, de millora de barris, àrees urbanes i viles que requereixen una atenció especial té com a objectiu promoure la rehabilitació global de barris per evitar-ne la degradació i millorar les condicions dels ciutadans residents en aquestes àrees, i afavorir, d'aquesta manera la cohesió social.

El mes de maig de 2005, Santa Margarida de Montbui va ser un dels 17 projectes de millora i rehabilitació integral de la tercera convocatòria de la Llei de Barris. Amb una inversió de 10,7 milions d'euros, on hi havia previst la urbanització i enjardinament del Passeig i del Parc del Torrent Torres i la creació d'un centre cultural a la mateixa zona. També hi havia previst la intervenció en els elements comuns al “Bloc dels cures” i la transformació del tram principal de la carretera de Valls en un bulevard.

4.3.4 Planejaments vigents dels municipis veïns

Els municipis veïns que formen part de la conurbació de la Conca d'Òdena també disposen, òbviament, d'instruments de planejament urbanístic. Per a poder enfocar el nou POUM de Santa Margarida de Montbui també hauran de ser estudiats, i fer que l'encaix entre els teixits urbans en continuïtat tinguin lògiques urbanes. En aquest aspecte, s'haurà de tenir en compte el POUM de Vilanova del Camí que va ser aprovat definitivament el 2007, i els dos intents del POUM d'Igualada i d'Òdena. El pla d'Igualada va ser desestimat un cop aprovat inicialment (2010), principalment per les grans afectacions que tenia al barri industrial del Rec, i el Pla d'Òdena va ser desestimat a l'aprovació provisional (2011) degut a l'oposició dels grans creixements que s'hi preveien.

4.4 Planejament urbanístic vigent

4.4.1 Les Normes Subsidiàries de planejament (NNSS-82)

La Comissió d'Urbanisme de Barcelona va aprovar definitivament les Normes Subsidiàries de planejament de Santa Margarida de Montbui el 23 de desembre de 1982, acord que va ésser publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el 11 de febrer de 1983.

Tal com consta a la memòria de les Normes, es cita com a necessitat de la seva elaboració els *“graves problemas derivados de los déficits de equipamientos existentes que alcanzan entre otros campos tan imprescindibles en la gestión municipal, como los de educación, sanitario, abastecimiento, deportivo, recreativos y de solaz; inexistencia...”*

El pla general classifica el sòl segons sigui sòl urbà, sòl no urbanitzable, i sòl urbanitzable programat. I pel que fa a la qualificació del sòl aquest es divideix entre els sistemes i les zones.

Pel que fa als **sistemes**, el Pla diferencia entre els sistemes generals i els locals. Tal com estableix la legislació, els sistemes locals vindran de les cessions dels instruments de planejament, mentre que els sistemes generals de nova creació s'hauran d'adquirir per expropiació forçosa.

Dins els sistemes, el Pla diferencia entre el sistema de serveis tècnics (01), el sistema viari (02), el sistema de parcs i jardins urbans (03), el sistema d'equipaments comunitaris i dotacions (04), el sistema de protecció de sistemes generals (05), i el sistema de parcs forestals (06).

A les **zones de sòl urbà**, el Pla les categoritza segons la seva tipologia edificatòria i l'ús dominant, amb els següents claus:

- Clau 11: Casc antic
- Clau 12: Residencial urbana Tipus I
- Clau 13: Residencial urbana Tipus II
- Clau 14: Residencial urbana Tipus III
- Clau 15: Ordenació en edificació aïllada Tipus I
- Clau 16: Ordenació en edificació aïllada Tipus II

- Clau 17: Renovació urbana en transformació d'ús
Clau 18: Industrial
Clau 19: Sòl privat lliure d'edificació: agrícola o verd

A la **Clau 11 – Casc antic** hi està compresa la zona de l'antic nucli de població existent abans de l'última expansió urbana. L'objectiu és revaloritzar i regenerar la zona, mantenint i millorant les condicions d'habitabilitat dels edificis, respectant la conformació del teixit intern.

L'ordenació és segons alineació a vial, i les condicions estètiques de les edificacions s'han d'harmonitzar amb el caràcter del entorn circumdant.

A la **Clau 12 – Residencial urbana Tipus I** hi està compresa les zones d'eixample del casc antic on es preveu el seu desenvolupament mitjançant unitats d'actuació.

L'ordenació és segons alineació a vial en agrupacions d'edificació en filera, i les condicions estètiques de les edificacions seran les mateixes que per al Casc antic.

A la **Clau 13 – Residencial urbana Tipus II** hi està compresa les zones d'eixample urbà intensiu i d'extensió urbana, necessitats de millora urbana per corregir la densificació actual, edificacions amb absència de pati.

L'ordenació és segons alineació a vial amb una alçada màxima de PB+4.

A la **Clau 14 – Residencial urbana Tipus III** hi està compresa les zones similar a la Clau 13, però amb edificacions de tipologia constructiva amb pati.

L'ordenació és segons alineació a vial amb una alçada màxima de PB+4.

A la **Clau 15 – Ordenació en edificació aïllada Tipus I** hi està compresa les zones d'eixample del casc antic però amb edificació aïllada envoltada d'espais lliures.

L'ordenació és segons d'edificació aïllada, habitatge unifamiliar, parcel·la mínima de 240 m²., i les condicions estètiques de les edificacions seran les mateixes que per al Casc antic.

A la **Clau 16 – Ordenació en edificació aïllada Tipus II** hi està compresa les zones del barri de La Mallola, barri aïllat dels nuclis.

L'ordenació és segons d'edificació aïllada, habitatge unifamiliar, parcel·la mínima de 1.000 m²., i les condicions estètiques de les edificacions seran les harmòniques amb el medi rural.

A la **Clau 17 – Renovació urbana en transformació d'ús** hi està compresa les zones amb edificacions o usos inadequats, però aptes per absorbir els dèficits de vials, espais lliures i equipaments.

Transitoriament, els propietaris podran mantenir les edificacions i usos fins a la transformació urbanística que s'haurà de desenvolupar via expropiació forçosa.

A la **Clau 18 – Industrial** hi està compresa les zones destinades a la ubicació de petites i mitjanes empreses i magatzems.

L'ordenació és segons alineació a vial. Aquesta clau està subdividida en dues subzones, on la Clau 18 – Industrial. Franja industrial s'han de retirar l'edificació de l'alineació, i ocupable tot el fons de parcel·la; i la Clau 18 – Industrial. Franja residencial s'han d'edificar en l'alineació del pla de façana, i una profunditat edificable màxima de 15 metres.

A la **Clau 19 – Sòl privat lliure d'edificació: agrícola o verd** hi està compresa les zones amb un caràcter eminentment rural o lliure, que convé mantenir per salvaguardar la identitat del conjunt. I que sinó és produiria un trencament de la trama tipològica tradicional del teixit urbà.

Les Normes Subsidiàries preveia unes **àrees objecte d'unitat d'actuació (UA) en sòl urbà**.

UA – Unitats d'actuació al barri de Sant Maure: Edificabilitat bruta: 1,0. Alçada reguladora màxima: PB+4, densitat màxima residencial: 75 hab/Ha.

UA – Unitats d'actuació al casc antic: Edificabilitat bruta: 0,6. Alçada reguladora màxima: PB+1, densitat màxima residencial: 25 hab/Ha.

Pel que fa al **sòl urbanitzable**, les Normes Subsidiàries classifiquen el sòl urbanitzable com a programat, delimitant un únic sector.

Urbanitzable Programat: La Mercè (Edificabilitat: 1,0 m2/m2)

El sòl urbanitzable s'ha desplegat mitjançant el corresponent pla parcial urbanístic, que va ser aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme:

PPU La Mercè: Aprovat definitivament, urbanització executada i recepcionada per l'ajuntament.

Les Normes Subsidiàries preveien la classificació del **sòl no urbanitzable** el sòl que pel seu interès agrícola, forestal, ambiental i paisatgístic havia de ser objecte de protecció.

Així, el Pla qualifica el sòl en cinc zones diferents:

- Clau 31: Rústic protegit de valor agrícola
- Clau 32: Lliure permanent
- Clau 33: Àrees forestals
- Clau 34: Agrupacions en sòl rústic
- Clau 35: Industries en sòl rústic

A la **Clau 31 – Rústic protegit de valor agrícola** hi estan compresos els sòls especialment aptes per a l'explotació agrícola, i correspon en explotació agrícola o potencialment conreables. Usos agrícoles, industries agropecuàries, habitatge rural.

A la **Clau 32 – Lliure permanent** hi estan compresos els sòls que per la seva situació o per les seves característiques topogràfiques o físiques no poden destinar-se a cap tipus d'edificació. Usos agrícoles o forestals.

A la **Clau 33 – Àrees forestals** hi estan compresos els sòls amb arbrat i que constitueixen un element bàsic en la caracterització del paisatge i que s'ha de conservar. Usos forestals.

A la **Clau 34 – Agrupacions en sòl rústic** hi estan compresos el petit nucli d'edificacions que formen El Saió, on es pretén la conservació de la seva estructura edificatòria procurant la seva consolidació amb unes característiques flexibles.

A la **Clau 35 – Industries en sòl rústic**, sense que constitueixi una zona específica, s'admet la possibilitat de que s'implanti alguna indústria en el sòl no urbanitzable.

4.4.2 Desenvolupament del Pla i Modificacions puntuals de planejament

Durant el temps de vigència de les normes subsidiàries s'han desenvolupat tres plans parcials, dos residencials i un industrial, i n'hi ha un quart aprovat definitivament (residencial al nucli antic) pendent de formalitzar l'aval del 12% per a la seva publicació. S'ha aprovat el pla especial del catàleg de masies i cases rurals. I s'han fet una dotzena de modificacions puntuals de planejament. D'aquestes modificacions, la gran majoria són ajustos i normativa complementària que se n'ha detectat la mancança durant l'execució del pla, i destaquen les modificacions de la qualificació de dos sectors urbanitzables que no estaven previstos a les Normes, i un nou pont sobre el riu Anoia per a enllaçar el barri de Vistalegre amb l'Avinguda Gaudí del municipi d'Igualada.

Els documents urbanístics de planejament derivat més destacables són:

Pla Parcial Urbanístic sector I “La Mercè”. Va ser publicat al DOGC el 15 de maig de 1995.

Pla Parcial Urbanístic sector SPP2 “La Mercè”. Va ser publicat al DOGC el 9 de juliol de 2001.

Pla Parcial Urbanístic sector “Plans de la Tossa”. Va ser publicat al DOGC el 12 de desembre de 2006.

Pla Parcial Urbanístic sector “Can Jepet”. Va ser publicat al DOGC el 10 d'octubre de 2014.

Pla Especial Urbanístic del Catàleg de masies i cases rurals. Va ser publicat al DOGC el 8 d'abril de 2013.

Delimitació de la Trama Urbana Consolidada. Va ser publicat al DOGC el 15 de maig de 2011.

El planejament també s'ha modificat per **11 recursos d'alçada** que han estat estimats, i per **1 sentència judicial del Tribunal Suprem**.

4.4.3 Quadre de superfícies del planejament vigent

En el planejament vigent hi trobem tres classes de sòl: el sòl urbà, el sòl urbanitzable delimitat i el sòl no urbanitzable. En el sòl urbà hi ha el classificat com a tal a les Normes Subsidiàries i el que ha assolit la condició d'urbà un cop executat el planejament, concretament els sectors urbanitzables programats. En el sòl no urbanitzable hi ha una part amb protecció especial al estar inclosa dins del PEIN de Serra de Miralles – Queralt.

Règim del sòl - Superfícies (Ha)

Sòl urbà	116,03
Nucli urbà	68,22
Nucli antic	12,32
La Mallola	6,73
Sòl industrial	28,76

Sòl urbanitzable	31,22
Camp de la Sort	2,65
Cal Jepet	9,26
ARE	19,31

Sòl no urbanitzable	2.609,05
---------------------	-----------------

Municipi de Santa Margarida de Montbui **2.756,30**

(Superfícies en Hectàrees)

4.4.4 Potencial del planejament

El planejament actualment vigent no ha estat completament desenvolupat o edificat, i encara hi ha un **potencial estimatiu residencial edificatori del planejament**, que s'haurà de tenir present a l'hora de valorar els escenaris de futur del POUM.

Potencial residencial de les NNSS

Nucli antic	68
SUD Camp de la Sort	31
Solars en el nucli antic	37

Nucli urbà	1.483
ARE	1.303
Solars en el nucli urbà	180

Potencial residencial del municipi **1.551 habitatges**
(248 habitatges sense l'ARE)

Per tot l'anterior, encara hi ha un potencial de prop d'uns 1.500 d'habitatges. Tot i que, la major part d'aquesta quantitat venen lligats al desenvolupament urbanístic de l'Àrea Residencial Estratègica, que té un futur incert, per la ubicació, tipologia i la falta d'iniciativa per part d'Incasol.

Per tant, el potencial residencial real, és en algunes parcel·les del nucli antic, el sector urbanitzable del nucli antic, i la colmatació del sector La Mercè 2 i alguns solars del nucli urbà. Cosa que quedaria reduït a poc més de **250 habitatges**.

Pel que fa a les activitats econòmiques, el **potencial industrial del planejament vigent** és molt important, ja que els sòls del polígon industrial Plans de la Tossa, estant pràcticament tots per ocupar. És de preveure, que amb la recuperació econòmica i l'ampliació a mig termini de la Ronda Sud fins a l'autovia A-2, aquests solars industrials oferiran una bona accessibilitat, i per tant, seran ocupats per empreses industrials.

4.5 Patrimoni

4.5.1 Patrimoni arquitectònic, arqueològic i paleontològic

Les Normes Subsidiàries de Planejament estableixen el llistat d'elements a protegir, conjunts, edificis i zones arqueològiques, que pels seus valors singulars o per les seves característiques han de ser objecte d'especial protecció.

Edificis, conjunts i monuments:

- Església de la Tossa (preromànica)
- Castell de la Tossa (s. IX-X)
- Casa Gran
- Església parroquial
- Masia de Can Vidal
- Masia de Can Vilaseca
- Torre de defensa
- La Vinícola
- Edifici de la casa consistorial i escoles
- Edifici de la seu del Casal
- Edifici carrer Major 36
- Edifici carrer Major 26
- Edifici carrer Major 16
- Conjunt prolongació Anselm Clavé
- Conjunt de la Plaça Major
- Conjunt del carrer la Placeta

En el temps transcorregut des de l'aprovació de les Normes no s'ha desenvolupat el Pla Especial de Protecció del Patrimoni.

El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, també té identificat elements de valor siguin arquitectònics, arqueològics o paleontològics.

4.5.2 Catàleg de masies

El Pla Especial del Catàleg de Masies i Cases Rural en Sòl no urbanitzable de Santa Margarida de Montbui fou aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme de la Catalunya Central el 8 de març de 2012. El Pla estableix tres categories segons el seu estat de conservació, sigui bo, regular o ruïnós.

El Pla especial cataloga 40 masies i 14 cases rurals, i per a cada edificació hi ha una descripció de l'edificació, la justificació de la seva inclusió en el catàleg i els nivells d'intervenció admesos.

CATÀLEG DE MASIES I CASES RURALS																			
CROQUIS	Justificació																		
E: 1:500 5618110 PR: planta baixa 1P: primera planta 2P: segona planta PSC: planta soterrani PST: planta soterrada	<table> <tr> <td rowspan="2">VALORACIÓ</td><td>valors</td><td>Arquitectònic</td><td>X</td></tr> <tr> <td></td><td>Patistístic</td><td>X</td></tr> <tr> <td rowspan="2"></td><td></td><td>Històric</td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>Social</td><td>X</td></tr> <tr> <td colspan="2">descripció</td><td colspan="2"> Elements arquitectònics singulars en la composició de la façana o estructura, i que forma un conjunt majoritari. Conjunt que s'integra en el paisatge, forma part del sistema d'espais oberts, i esdevé un element clau en la configuració del sentit del foc residencial i el seu valor. Respon a un model d'assentament de la població en el territori vinculat a les activitats tradicionals. </td></tr> </table>	VALORACIÓ	valors	Arquitectònic	X		Patistístic	X			Històric			Social	X	descripció		Elements arquitectònics singulars en la composició de la façana o estructura, i que forma un conjunt majoritari. Conjunt que s'integra en el paisatge, forma part del sistema d'espais oberts, i esdevé un element clau en la configuració del sentit del foc residencial i el seu valor. Respon a un model d'assentament de la població en el territori vinculat a les activitats tradicionals.	
VALORACIÓ	valors		Arquitectònic	X															
		Patistístic	X																
		Històric																	
		Social	X																
descripció		Elements arquitectònics singulars en la composició de la façana o estructura, i que forma un conjunt majoritari. Conjunt que s'integra en el paisatge, forma part del sistema d'espais oberts, i esdevé un element clau en la configuració del sentit del foc residencial i el seu valor. Respon a un model d'assentament de la població en el territori vinculat a les activitats tradicionals.																	
Nivells d'intervenció admesos																			
USOS ADMESOS	Habitatge familiar, turisme rural, activitats d'educació en el lleure, restauració, activitats agrícoles i ramaderes o forestals, artesania i professionals.																		
AMPLIACIÓ	<table> <tr> <td>superfície màxima d'ampliació</td><td>D'acord amb normativa general</td></tr> <tr> <td>alçada màxima</td><td>No es permet modificar l'alçada</td></tr> <tr> <td>volumetria</td><td>Es poden revalorar i reconstruir tots els volums del conjunt, i són susceptibles de ser utilitzats per qualsevol dels usos permesos. Caldrà justificar una intervenció o proposta d'intervenció que millori la revalorització del patrimoni rural d'acord amb art. 36 de la normativa.</td></tr> </table>	superfície màxima d'ampliació	D'acord amb normativa general	alçada màxima	No es permet modificar l'alçada	volumetria	Es poden revalorar i reconstruir tots els volums del conjunt, i són susceptibles de ser utilitzats per qualsevol dels usos permesos. Caldrà justificar una intervenció o proposta d'intervenció que millori la revalorització del patrimoni rural d'acord amb art. 36 de la normativa.												
superfície màxima d'ampliació	D'acord amb normativa general																		
alçada màxima	No es permet modificar l'alçada																		
volumetria	Es poden revalorar i reconstruir tots els volums del conjunt, i són susceptibles de ser utilitzats per qualsevol dels usos permesos. Caldrà justificar una intervenció o proposta d'intervenció que millori la revalorització del patrimoni rural d'acord amb art. 36 de la normativa.																		
INTERVENCIÓ	<table> <tr> <td>tipus d'intervenció</td><td>Manteniment</td></tr> <tr> <td></td><td>Cal mantenir l'estat de la masia per a poder donar-li un altre valor processat en la fi de la catalogació.</td></tr> <tr> <td>ordenació</td><td>Manteniment de la façana principal, elements singulars, el tamany i la proporcionalitat de les obertures, respecte de l'estat actual. Els materials i composicions respectaran els existents en l'edificat.</td></tr> <tr> <td>altres condicions de preservació</td><td>Qualsevol altra intervenció d'acord als usos permesos es mantindrà l'estructura i el caràcter del conjunt i de tots aquells elements que integren l'entorn més proper.</td></tr> <tr> <td>elements a protegir</td><td>Finestres amb arcs de mig punt, composició de les façanes i el ràfec.</td></tr> </table>	tipus d'intervenció	Manteniment		Cal mantenir l'estat de la masia per a poder donar-li un altre valor processat en la fi de la catalogació.	ordenació	Manteniment de la façana principal, elements singulars, el tamany i la proporcionalitat de les obertures, respecte de l'estat actual. Els materials i composicions respectaran els existents en l'edificat.	altres condicions de preservació	Qualsevol altra intervenció d'acord als usos permesos es mantindrà l'estructura i el caràcter del conjunt i de tots aquells elements que integren l'entorn més proper.	elements a protegir	Finestres amb arcs de mig punt, composició de les façanes i el ràfec.								
tipus d'intervenció	Manteniment																		
	Cal mantenir l'estat de la masia per a poder donar-li un altre valor processat en la fi de la catalogació.																		
ordenació	Manteniment de la façana principal, elements singulars, el tamany i la proporcionalitat de les obertures, respecte de l'estat actual. Els materials i composicions respectaran els existents en l'edificat.																		
altres condicions de preservació	Qualsevol altra intervenció d'acord als usos permesos es mantindrà l'estructura i el caràcter del conjunt i de tots aquells elements que integren l'entorn més proper.																		
elements a protegir	Finestres amb arcs de mig punt, composició de les façanes i el ràfec.																		
Imatges de detalls																			
	Generalitat de Catalunya Departament de Territori i Sostenibilitat Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme Comissió Territorial d'Urbanisme de la Catalunya Central																		

Font: Catàleg de Masies. Masia de Can Palomas

4.6 Diagnosi urbanística preliminar de Santa Margarida de Montbui

Del anàlisi i explicacions fetes en els apartats anteriors, podem treure'n unes primeres conclusions, que podrien esser un primer punt de partida de cara a concretar quins haurien d'esser els criteris i objectius dels treballs d'elaboració del nou POUM.

4.6.1 L'emmarcament territorial. Una visió més enllà del municipi

Per la seva proximitat i continuïtat funcional, els nuclis urbans d'Igualada, i dels municipis veïns que l'encerclen, Vilanova del Camí, Òdena i Santa Margarida de Montbui, s'han de considerar com a un sistema urbanístic únic, que interactua i contraposa activitats i propostes urbanes a disposició d'una comunitat urbana que ultrapassa els límits administratius propis de cada municipi. Així tant el creixement residencial dels petits municipis veïns es deutor de les necessitats que demanda Igualada com a centre generador d'activitat, com també el manteniment i creixement industrial i residencial d'Igualada precisa de l'expansió territorial que li proporcionen aquests municipis que l'encerclen.

S'ha de considerar per tant aquest marc territorial no com a un sumatori de municipis, sinó com un sistema urbà amb una població de 64.552 habitants (2014) que es complementa i interactua funcionalment per a fomentar l'activitat econòmica, i facilitar serveis i equipaments als seus ciutadans. Aquest fet, així com les noves dinàmiques metropolitanes, que han comportat la millora de les comunicacions, fan que per tal d'analitzar i diagnosticar problemes, i cercar solucions, s'ha de tenir present l'escala del conjunt d'aquest sistema urbà de la Conca d'Òdena.

Així doncs, tal com es citava al principi d'aquests estudis previs, els treballs del nou POUM, i la discussió sobre el model urbanístic del municipi, planteja l'oportunitat de posar damunt la taula i a debat ciutadà els reptes de futur i el paper que ha de jugar el municipi en el mapa dels pobles i ciutats de Catalunya, i especialment dins aquest sistema urbà central de la Conca d'Òdena; amb un debat sobre els objectius i els reptes de futur, socials i econòmics, que depassen inclús l'estricta marc urbanístic.

En primer lloc, la pertinença a una de les quatre polaritats de segon nivell situades al sud de Barcelona (Manresa, Igualada, Vilafranca i Vilanova i la Geltrú), a que fa referència el Pla Territorial de Catalunya i l'important paper que s'atorga a aquestes polaritats en el reequilibri territorial de Catalunya, tal com recull el Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena (PDU), comporta la necessitat d'avaluar el paper del municipi dins aquest primer nivell territorial. De fet, el Pla Director Urbanístic de la Conca d'Òdena ja fixa les seves determinacions a partir d'aquesta visió territorial, encara que segurament les seves previsions s'hauran de reconsiderar i avaluar prudentment a la baixa, per la distorsió que ha significat l'actual crisi econòmica per a quasi totes les prediccions anteriors.

Així, el creixement residencial que preveu el PDU i la gran dimensió que atorga al mateix dins el terme municipal de Santa Margarida de Montbui, són clarament inassolibles en els terminis del Pla. No obstant, això no desdii de la necessitat que el POUM avalui les previsions de creixement residencial i l'ordenació territorial a partir de l'estructura que estableix el propi PDU, per als diferents municipis que conformen aquest sistema urbà.

Tot i la forta recessió actual, les perspectives de futur haurien d'ésser positives, ja que la seva posició central i la millora de la connectivitat amb l'àrea metropolitana de Barcelona, ha de comportar un major pes dins el reequilibri de l'activitat en la Catalunya central, i que en el cas de Santa Margarida de Montbui, que compta amb un

territori extens i poc ocupat, li pertocaria preveure importants reserves de sòl per creixement residencial, absorbint part del creixement induït per tot el sistema, i en menor mesura per a l'activitat econòmica.

Igualment l'ordenació urbana d'aquest conjunt del sistema urbà, també hauria de fer possible estructurar la xarxa viària i la mobilitat recollint les necessitats que comporta la funcionalitat de tot el conjunt.

Aquesta economia d'escala hauria d'ésser aplicable també a l'estructura dels serveis i equipaments comunitaris, per a facilitar un millor equilibri i complementarietat a tot el sistema urbà.

4.6.2 El Nucli urbà. L'evolució de la ciutat dormitori, cap a la recerca d'un nou reequilibri funcional.

Les característiques funcionals del nucli urbà, venen configurades bàsicament per la seva gènesi. Aquest nucli urbà es va conformar des d'inici en les onades migratòries dels anys 50 (S.XX), com un barri dormitori d'expansió de l'indústria igualadina, situada en bona part a l'altra costat de riu Anoia en el barri del Rec d'Igualada.

El procés de creació i les successives ocupacions de finques del que es va convertir en barri de Sant Maure, va comportar aquesta configuració com a juxtaposició de petits i diferents creixements urbans que s'adaptaven a la seva pròpia lògica local de topografia i parcel·lació, conformant un mosaic d'assentaments, poc o gens connectats entre ells i que s'estructuraven únicament per l'eix de la carretera de Valls.

Les Normes Subsidiàries de planejament urbanístic (NNSS 1982) van facilitar que l'expansió urbana dels darrers anys i la intervenció del Consistori en el proveïment d'equipaments i serveis municipals, permetés configurar una estructura urbana de nova ciutat, i van facilitar donar una identitat municipal pròpia al que havia estat una ciutat dormitori com a suma de diferents creixements residencials inconnexes entre si.

La incorporació d'equipaments i serveis comunitaris, i la nova centralitat urbana municipal, ha facilitat la incorporació de nou comerç i serveis que han facilitat l'evolució de la ciutat dormitori inicial, cap a una estructura funcional més equilibrada, tot i que encara el pes primordial del municipi manté una clara prevalença residencial.

Tot i que com s'ha dit abans, el municipi funciona de fet dins un conjunt metropolità, també tendeix a buscar el seu propi equilibri intern, al incorporar incipientment noves propostes i àmbits de activitat econòmica que han de permetre compensar paulatinament el model de ciutat residencial predominant.

Seguint en aquest mateix objectiu, el nou POUM, hauria de contribuir també al recolzament de l'activitat econòmica, especialment al sector industrial, però també a la potenciació del sector comercial, i a la promoció de nova activitat econòmica en l'àmbit dels serveis, en el camí cap a un nou reequilibri de l'activitat econòmica del municipi, i en línia amb les previsions de l'evolució de l'economia del país. Aquest reequilibri en l'activitat econòmica, hauria de perseguir reduir en part, la dependència exterior de llocs de treball, i generar una dinàmica pròpia cap a la diversificació i millora de la qualitat de l'activitat econòmica pròpia del municipi. .

Les determinacions de nou Pla haurien de potenciar i facilitar per tant, aquesta evolució de l'activitat econòmica, i adaptar-se al nou escenari econòmic. Això hauria de comportar flexibilitat normativa per facilitar la implantació industrial i l'activitat econòmica, evitant innecessàries o restrictives determinacions burocràtiques.

La proposta d'usos per a les diferents zones urbanes haurien d'afavorir i potenciar les noves activitats econòmiques emergents, cercant la complementarietat entre els sectors actuals i els nous que puguin aparèixer.

4.6.3 El nucli antic. Ordenació i creixement urbà.

Com s'ha esmentat abans, el "nucli antic", o antic poble de Santa Margarida de Montbui, és un nucli compacte format a partir del segle XVII a l'entorn de l'església de Santa Margarida, construïda el 1614 sobre la primitiva església de Santa Coloma de Montbui. A mitjans del segle XVII es va conformar la plaça Major al davant de l'església i es va construir la Casa Gran dels comtes de Plasencia, nous barons de Montbui, i es va establir el creixement del poble al llarg del carrer Major, c/ de la Botiga del Blat, c/ de Dalt i c/ de Claramunt a Vilanova (actual c/ Sant Roc).

Aprofitant les aigües del torrent de Garrigosa, es va construir un rec comunal (probablement al S. XV) que encara existeix.

Tot i que ja hi havia edificacions anteriors, hem de considerar que l'estructura urbana actual es va iniciar al S.XVII, a l'entorn de la nova església de Santa Margarida i la plaça. L'expansió i el creixement dels darrers anys, ha permès mantenir el reconeixement d'aquesta estructura original, encara que modificada en bona part per les renovacions "modernes" posteriors de bona part dels habitatges d'aquella època

La mesurada dimensió d'aquest nucli urbà, que compte amb els equipaments urbans bàsics, i la qualitat de l'entorn natural del municipi, l'hi confereix una elevada qualitat urbana, que el nou POUM hauria de preservar o en el seu cas potenciar.

En aquest sentit és important, el reconeixement del valor de la identitat pròpia que l'hi confereix aquesta trama urbana original i aquestes antigues edificacions que l'hi atorguen caràcter i valor identitari propi. El que comportaria la necessitat de preservar aquestes edificacions i les seves característiques formals, evitant transformacions alienes a la seva tipologia original, i establint criteris més ajustats per a les noves edificacions dins aquest entorn.

Juntament amb la recuperació d'aquesta trama urbana original i la preservació de les característiques pròpies de les antigues edificacions, el POUM hauria d'adaptar les previsions normatives a mantenir la densitat i tipologies pròpies d'aquest nucli urbà, amb cases i patis que conformen una baixa densitat adaptada a un entorn rural, que permet mantenir horts o patis, i que atorguen aquest diferencial de qualitat de vida dins una estructura de petit poble tradicional.

4.6.4 Reequipament i serveis urbans

La forta aposta per disposar d'una oferta d'equipament molt important i que abasta els camps de l'esport, l'ensenyament i la cultura, i la sanitat, ha capgirat les expectatives municipals i sobrepassat les opcions que pertocaria o podria oferir usualment un municipi de 10.000 habitants.

Hem d'entendre aquí també, com s'assenyalava al inici d'aquest apartat, que el dimensionament d'aquesta diversitat de serveis que ofereix el municipi, s'ha de valorar dins el context del sistema urbà al que pertany, i per tant la seva disponibilitat, funcionament i sostenibilitat econòmica s'han de referenciar a aquest context.

És important en aquest cas, avaluar amb cura dins aquest context del conjunt del sistema urbà, les necessitats a cobrir i les complementarietats dels diferents equipaments i localitzacions que poden oferir cada un dels municipis que conformen aquest sistema urbà.

El municipi disposa encara de terrenys qualificats per a equipaments sense ocupar. Haurà d'esser no obstant, a partir de l'avaluació de les capacitats o possibilitats d'oferta del conjunt del sistema urbà, així com del nou dimensionament del creixement residencial que es prevegi en el Pla, el que haurà de donar la pauta i dimensionament de la reserva de terrenys necessaris per a dotacions i equipaments.

En aquest cas, el POUM hauria de fer únicament la reserva de sòl suficient per a possibilitar la implantació d'aquest alt nivell d'equipament comunitari, però no ha de determinar la finalitat o reserva específica per a un determinat ús dels equipaments futurs, quina decisió ha de correspondre al consistori corresponent, que en valorarà la prioritat o la idoneïtat en cada moment, així com la seva disponibilitat financera i sostenibilitat econòmica del mateix.

4.6.5 La política de sòl i habitatge

El POUM tal com estableix la legislació urbanística vigent ha de fixar la política d'habitatge del municipi, per tal d'assegurar el dret a l'habitatge i facilitar-ne l'accés.

Tot i el gran increment del parc immobiliari dels darrers anys, la dificultat d'accés a l'habitatge continua essent un problema important al nostre país.

En cas probable de que es mantingui en els pròxims anys el creixement de la població resident, el POUM ha d'avaluar les necessitats de nous habitatges principals. Aquesta nova demanda no implica que s'hagi de satisfer tota amb nous habitatges, ja que el municipi disposa també d'un important percentatge d'habitatges buits.

L'avaluació de les necessitats i les polítiques d'habitatge del POUM es fixaran en el document de la Memòria social del Pla, i ha de recollir els emplaçaments i les condicions per a situar habitatges de protecció pública, per als diferents col·lectius ciutadans.

El Pla haurà d'avaluar l'emplaçament idoni de l'habitatge de protecció pública, que s'haurà d'adequar a les reserves fixades per la legislació vigent, modificades en la darrera Llei 3/2012, "de modificació del text refós de la Llei d'urbanisme

La política d'habitatge es considera essencial per a la millora la cohesió social i assegurar l'habitatge assequible als joves del municipi i als grups socials amb menys recursos.

4.6.6 Rehabilitació i eficiència energètica en les edificacions existents

Tot i que l'activitat urbanística del país dels darreres dècades s'ha basat principalment en la producció de nova ciutat, el camí de la recuperació econòmica passa per una intervenció més complexa que ha de permetre un nou equilibri en el sector de la construcció, amb un important increment del pes de la rehabilitació edificatòria que ha de revertir en una millora en l'eficiència energètica dels edificis, i una rehabilitació urbana que ha de generar activitat econòmica i benestar social.

El percentatge que representa la rehabilitació a Espanya en relació amb el total de la construcció és, un dels més baixos de la zona euro, situant-se tretze punts per sota de la mitjana europea, que arriba a un entorn del 41,7% del sector de la construcció, i això encara amb la caiguda d'aquest sector en Espanya, a conseqüència de la crisi.

A través d'aquesta estratègia de rehabilitació que redueixi el consum d'energia dels edificis, en percentatges significatius respecte als nivells anteriors a la renovació, es crearan més oportunitats de creixement i d'ocupació en el sector de la construcció.

Les previsions tant de la Comunitat Europea que va establir com a directrius l'estalvi d'un 20% de les emissions de CO₂, una tercera part dels quals correspon a l'estalvi energètic del parc edificat de les nostres ciutats, com dels plans biennals d'ajuda al habitatge de l'estat Espanyol, que a partir de la promulgació de la "ley 8/2013, de 26 de junio, de rehabilitación, regeneración y renovación urbanas", ha d'anar destinat a aquestes polítiques de rehabilitació de l'edificació existent, bàsicament per a millores

d'accessibilitat (ascensors) i estalvi energètic (aïllament), en detriment de les noves promocions.

D'acord amb aquestes directrius d'avançar cap a una «economia baixa en carboni», l'esmentada llei constata que gairebé el 58% dels edificis es va construir amb anterioritat a la primera normativa que va introduir a Espanya uns criteris mínims d'eficiència energètica: “la norma bàsica de l'edificació NBE-CT-79, sobre condicions tèrmiques en els edificis” (de any 1979); i considera com a prioritàries les actuacions en els habitatges de baixa qualitat, que a Espanya se situen entre les construïdes a les dècades dels 50, 60 i 70, per a millorar l'eficiència del conjunt del parc residencial.

En aquest sentit el POUM, ha de facilitar aquesta renovació i rehabilitació de l'edificació existent, establint les mesures necessàries per a facilitar l'aplicació dels mecanismes que estableix l'esmentada Llei 8/2013, i de la que hem de suposar que el Govern Central i la Generalitat activaran els recursos i incentius necessaris per a la seva aplicació, i de la que fins ara, a juliol 2015, hem de suposar que degut a la crisi econòmica no s'han establert els programes ni les dotacions econòmiques corresponents.

El Pla haurà d'incorporar també els objectius de sostenibilitat mediambiental i ecologia urbana que fixi el consistori, en línia amb els objectius de la U.E. i dels compromisos d'Aalborg, establint criteris i normativa per a la urbanització i per a la nova edificació que contribueixin a l'optimització de l'eficiència energètica i la reducció dels consums, fomentar una òptima gestió de l'aigua i dels residus urbans, i promoure l'estalvi i el reciclatge. Amb un decidit compromís cap a l'òptima gestió del “metabolisme urbà” que genera el municipi, i amb l'objectiu de una reducció progressiva de les emissions de CO₂.

4.6.7 El paisatge i la qualitat urbana.

S'ha esmentat en els apartats anteriors les característiques de la gènesi dels dos nuclis urbans principals, i les circumstàncies que van dur a terme la redacció del planejament anterior, les Normes Subsidiàries (NNSS 82), que va facilitar la reestructuració i la reurbanització dels nuclis urbans, i dotar-los de serveis i equipaments. És ara probablement el moment d'una consolidació i posta al dia d'aquest planejament, i del que s'ha fet i s'ha urbanitzat en els darrers anys, amb un planejament de consolidació, reajust i remodelació urbana.

L'escassa conflictivitat urbanística i la mesurada dimensió de les àrees urbanes, facilita la intervenció a l'escala del detall de la forma urbana de cada racó dels nuclis urbans. La configuració de l'espai urbà, el passeig, l'arbrat, l'enjardinament, els recorreguts urbans i el seu enllaç amb els camins rurals,...etc. passarien a ser objecte de les determinacions del Pla.

En aquest aspecte, serà important també les propostes de restauració del paisatge urbà, amb la potenciació del paisatge dels marges arbrats que s'endinsen dins l'àrea urbana, o la recuperació del paisatge fluvial de la façana del riu Anoia, i la integració paisatgística de les infraestructures que travessen el municipi amb la reducció del efecte barrera en especial a la carretera de Valls, així com la preservació de les diferents “façanes urbanes”.

Això comportaria un Pla de “gra petit” o d'urbanisme al detall, que sense perdre de vista els objectius de futur del municipi, faria una reconsideració exhaustiva de l'ordenació i normativa urbanística de cada indret per optimitzar-ne les propostes i millorar-ne en lo possible la qualitat del paisatge urbà resultant, cercant un espai públic de qualitat, orientat a l'aprofitament per part de la ciutadania i posant en valor aquesta

qualitat urbana com a element de cohesió i de dinamització social i econòmica del municipi.

4.6.8 El sòl no urbanitzable. La importància del sector primari.

En consonància amb l'important extensió i valor del espai natural del municipi, del valor del paisatge i la importància del sector primari en la preservació dels ecosistemes del municipi, una de les tasques que el POUM haurà d'incorporar serà una regulació acurada del sòl no urbanitzable.

Conservació de la biodiversitat, del patrimoni natural i del paisatge.

Amb l'objectiu de conservar la diversitat biològica i el patrimoni natural en general, el Pla haurà de fixar la normes i determinacions per a garantir la conservació del patrimoni natural, i facilitar la diversitat biològica del territori amb una permeabilitat que permeti els corredors i les connexions biològiques.

El Pla ha d'incorporar dins aquest patrimoni natural protegit l'àmbit municipal que correspon a l'Espai d'Interès Natural de la Serra de Miralles – Queralt.

Manteniment de la identitat i la qualitat paisatgística dels ambients rurals.

Complementant els objectius anteriors, la normativa del sòl no urbanitzable haurà d'establir disposicions específiques per a la protecció de la biodiversitat i el paisatge, amb la protecció de l'arbrat i la vegetació, dels elements característics dels paisatges agrícoles (marges de conreu, etc.), així com les condicions d'integració en el paisatge de les edificacions i noves actuacions.

Així mateix, la normativa del POUM haurà d'establir els requeriments necessaris per a garantir l'adequació de les instal·lacions, construccions i usos admissibles en sòl no urbanitzable, amb l'objectiu de preservar el seu valor ambiental i paisatgístic, fent-lo compatible amb l'ús d'aquest sòl no urbanitzable.

Protecció i desenvolupament de l'activitat agrícola

L'àmbit de l'espai agrícola i dels conreus existents configuren espais oberts en mosaic amb els espais agroforestals i entorns de les masies. Són d'estratègica importància per contribuir a mantenir i incrementar la biodiversitat ambiental del conjunt del municipi i del territori de l'entorn

Preservar i potenciar els valors propis dels espais naturals

L'ordenació del Pla ha d'integrar també com un principi estructurant de tota la proposta la preservació i potenciació dels elements de valor natural existents al municipi.

En aquest sentit s'hauria de potenciar la relació entre els espais de valor natural existents al terme municipal, i la seva possible imbricació amb la trama urbana, creant una matriu verda que relacioni tot el terme municipal, i cercant aquesta continuïtat entre nucli urbà i entorn natural. Elements vertebradors d'aquesta matriu seran els que componen la xarxa fluvial del municipi, fet pel qual s'hauria de cercar la màxima integració de la xarxa de rieres i torrents existent al municipi.

4.6.9 Patrimoni. Catàleg de béns a protegir.

En línia amb el que s'explica en els apartats anteriors amb relació a la qualitat urbana i la preservació de la identitat pròpia del municipi, el POUM ha d'incorporar un Catàleg de béns a protegir del municipi.

El catàleg hauria d'incorporar a més de les edificacions d'interès que formen part de la història i la memòria col·lectiva, els indrets i elements d'interès ambiental o paisatgístic del municipi (com la Tossa o la muntanya del Pi), i els elements de referència arqueològica o de la història passada, com a elements propis i identitaris del municipi.

També en aquest cas, són tan o més importants que les mesures de conservació, la difusió i la posta en valor d'aquest patrimoni arquitectònic i ambiental, per aconseguir la valoració i l'estima d'aquest bé patrimonial singular. Al igual que en altres qüestions, la difusió, la posta en valor, i la participació ciutadana han d'afavorir un ampli consens i la complicitat de la ciutadania en la valoració i preservació d'aquest patrimoni.

4.6.10 Actualització i posta al dia de la normativa

La revisió del Pla ha de servir també per a una actualització i adequació de la normativa vigent a la legislació urbanística actual, i la posta al dia en relació a la legislació sectorial i planificació territorial, en especial al Pla Territorial Parcial de les Comarques Centrals, i el Pla Director Urbanístic de la Conca d'Odena.

La revisió de la normativa ha de permetre també ajustar i corregir les disfuncionalitats de la normativa actual, que s'han detectat al llarg dels anys de vigència de les NNSS-82; amb disfuncionalitats o desajustos de la normativa que s'han de corregir, per facilitar la gestió urbanística municipal, i aprofitar en lo possible per a la seva simplificació, amb una definició que sigui de fàcil interpretació i aplicació.

La confecció de la normativa ha de permetre també:

- Refosa i incorporació de les modificacions puntuals per adequar el planejament a la diferent problemàtica sorgida en la seva gestió i aplicació.
- Refosa de la normativa, per tal de simplificar-la i ajustar-la als criteris abans esmentats, dins els diferents règims de sòl.
- Revisió de la normativa i tipologies de les àrees urbanes pendents de desenvolupar.
- Adaptació i fixació de les diferents unitats i polígons d'actuació a la estructura cadastral existent per tal de facilitar la seva gestió.

Esteve Corominas i Noguera / arqt
Joan Carles i Roqué / arqt
Land Urbanisme i Projectes SLP

Sta. Margarida de Montbui, gener 2019